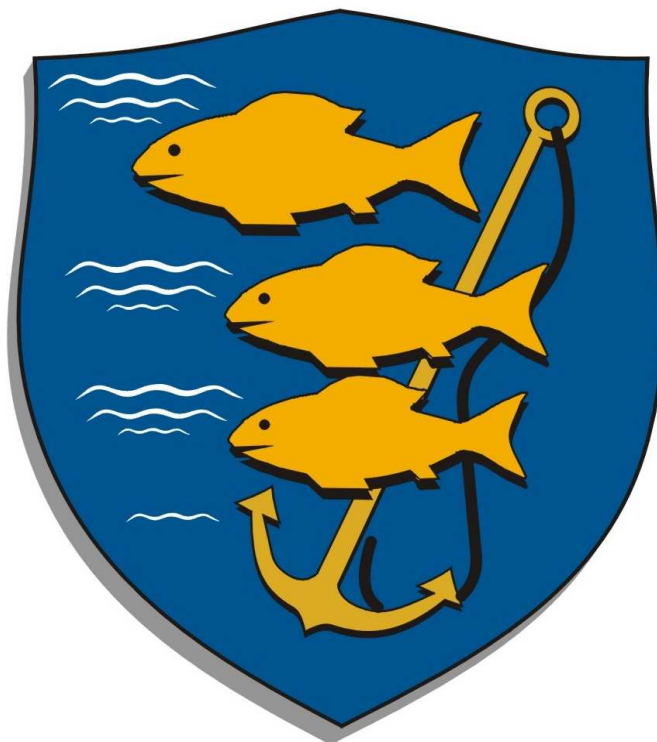

STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO- GOSPODARCZEGO GMINY ŚWIĘTAJNO NA LATA 2008-2013

OLSZTYN 2008

Spis treści

Wstęp.....	3
1. Charakterystyka województwa warmińsko-mazurskiego	5
2. Charakterystyka powiatu oleckiego	11
3. Charakterystyka i diagnoza aktualnego stanu gospodarczego Gminy Świętajno	14
3.1. Położenie gminy pod kątem inwestycji zewnętrznych	14
3.1.1. Położenie względem ciągów komunikacyjnych w skali lokalnej i krajowej	14
3.1.2. Położenie gminy z uwzględnieniem oddziaływania środowiska przyrodniczego ...	17
3.2. Charakterystyka potencjału inwestycyjnego.....	28
3.2.1. Stan infrastruktury techniczno-ekonomicznej.	28
3.2.2. Struktura zatrudnienia	39
3.2.3. Informacje na temat działalności gospodarczej	41
3.2.4. Współpraca międzynarodowa	42
3.2.5. Analiza otoczenia biznesu (IOB)	42
3.2.6. Analiza terenów inwestycyjnych	42
3.2.7. Obsługa inwestora w gminie	54
3.2.8. Wydatki gminy na cele promocyjne	54
4. Podsumowanie.....	55
5. Analiza obszarów problemowych.....	56
6. Monitoring strategii.....	98
7. Źródła finansowania celów strategii.....	101

WSTĘP

Strategia Rozwoju Społeczno - Gospodarczego Gminy Świętajno to program rozwoju gminy na lata 2008-2013. Stanowi rejestr zadań, przed jakimi stanąć muszą władze samorządowe, a także społeczność lokalna. Jest równocześnie wyrazem woli mieszkańców i władz gminy do wspólnego budowania lokalnego środowiska, poprzez rozwiązywanie najbardziej istotnych problemów. W proces opracowania Strategii Rozwoju Społeczno - Gospodarczego Gminy Świętajno zostali włączeni reprezentanci środowisk samorządowych, społecznych, biznesowych. Strategię Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Świętajno na lata 2008 – 2013 opracowano przyjmując za podstawę wyniki debat strategicznych organizowanych Metodą Aktywnego Planowania Strategicznego. Pierwsze warsztaty strategiczne odbyły się w dniu 29 października 2007, a ich celem było zidentyfikowanie celów i kierunków działania w poszczególnych przyjętych teoretycznie obszarach życia społeczno – gospodarczego (na podstawie Analizy SWOT). W ramach drugiego warsztatu strategicznego mającego miejsce dnia 7 stycznia 2008, na podstawie wcześniej opracowanej Analizy SWOT określono 6 głównych obszarów problemowych. Na tej bazie ustalono główne cele strategiczne dla gminy Świętajno. W trakcie spotkania dyskutowano na temat działań koniecznych do zrealizowania w ramach tych celów. Ostatnie spotkanie grupy warsztatowej odbyło się 16 stycznia. Podczas tego spotkania eksperci z FRDL-OSL zaprezentowali uczestnikom spotkania opracowane założenia strategii wraz z celami operacyjnymi i działaniami. Podczas spotkania określono dodatkowo jeszcze jeden cel strategiczny, stworzony na podstawie dodatkowego obszaru problemowego. W trakcie spotkań określono przyszły charakter gminy, która według władz lokalnych jak i mieszkańców powinna stać się ośrodkiem turystycznym.

Wszystkie podejmowane działania sprawiły, że Strategia Rozwoju Społeczno- Gospodarczego Gminy Świętajno jest dokumentem osadzonym w realiach sytuacji społeczno - gospodarczej gminy i oddaje problemy lokalnej społeczności.

Strategia jest zapisem celów i programów rozwojowych na lata 2008-2013, niemniej jednakże aby rezultaty były długotrwałe musi obejmować zdecydowanie szersze ramy czasowe. Strategia nie jest dokumentem zamkniętym i w miarę pojawiania się nowych problemów

powinna ulegać uaktualnieniom. Poniższy dokument jest przede wszystkim programem rozwoju społeczno – gospodarczego gminy i pokazuje, w którym kierunku winny zmierzać działania władz lokalnych i społeczności zamieszkującej te tereny. Należy mieć nadzieję, iż realizacja działań zapisanych w dokumencie w sposób znaczny przyczyni się do poprawy sytuacji społeczno- gospodarczej w gminie Świętajno.

Charakterystyka potencjału inwestycyjnego

1. Charakterystyka województwa warmińsko-mazurskiego

Położenie, podział administracyjny, ludność

Województwo warmińsko-mazurskie znajduje się w północno-wschodniej części Polski i jest jednym z 16 województw w kraju. Graniczy z województwami kujawsko-pomorskim, podlaskim, mazowieckim, pomorskim, a dzięki Zalewowi Wiślanemu z Morzem Bałtyckim. Region graniczy także od północy z Obwodem Kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej. Stolicą województwa jest miasto Olsztyn- liczące ok. 173 tys. mieszkańców. Warmińsko-mazurskie utworzone zostało w 1999 roku, a w jego skład weszły były województwa: olsztyńskie, części suwalskiego i elbląskiego, a także niewielkie skrawki ciechanowskiego oraz toruńskiego. Powierzchnia województwa obejmuje 24 tys. km², co stanowi 7,7 % pow. całego kraju. Tym samym jest czwartym, co do wielkości województwem w Polsce. Aż 97,5% stanowią tereny wiejskie, co stanowi najwyższy wskaźnik w skali całego kraju. Największymi miastami regionu są Olsztyn (wspomniane 173 tys. mieszkańców), Elbląg (127 tys.) oraz Ełk (56 tys.). W granicach administracyjnych województwa znajduje się 116 gmin (z czego 16 gmin miejskich, 33 miejsko-wiejskich oraz 67 gmin wiejskich). Na terenie warmińsko-mazurskiego utworzonych zostało 19 powiatów grodzkich, oraz 2 powiaty ziemskie (Olsztyn, Elbląg). W regionie mieszka nieco ponad 1,4 mln osób, z czego najwięcej w powiecie olsztyńskim, ostródzkim i iławskim, zaś najmniej w powiecie nidzickim, węgorzewskim i gołdapskim. Co ciekawe warmińsko-mazurskie jest najbardziej zróżnicowanym etnicznie regionem Polski (duży wpływ na takowy stan rzeczy mają m.in. uwarunkowania historyczne). Wśród mniejszości narodowych wyróżnić należy przede wszystkim: Ukraińców (ok. 80 tys.), Niemców (ok. 20 tys.) oraz m.in. Białorusinów, Romów a także Litwinów. Gęstość zaludnienia w województwie wynosi 59 os. na kilometr kwadratowy, a tym samym jest najniższa w skali całego kraju. Województwo warmińsko-mazurskie charakteryzuje się bardzo wysoką stopą bezrobocia, wynoszącą według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2007r.-19,6%, co daje aż 147 osób na 1 ofertę pracy. Względem 2004 r. (29,2 %) widoczny jest znaczący spadek ludzi pozostających bez zatrudnienia, jednakże mimo tego bezrobocie w warmińsko-mazurskim jest najwyższe w kraju. Na tak wysoki stopień, bez wątpienia dużo

wpływ ma charakter województwa, gdyż region ten jest jednym z najmniej uprzemysłowionych.

Infrastruktura drogowa i kolejowa

Sieć dróg województwa zapewnia w miarę sprawną komunikację wewnętrzną.

Szczególne znaczenie mają tutaj drogi krajowe:

- **Nr 7** relacji Gdańsk - Olsztynek - Nidzica – Warszawa (będąca jednocześnie drogą międzynarodową **E 77** relacji Gdańsk – Olsztynek – Nidzica - Warszawa – Kraków –Budapeszt)
- **Nr 16** relacji Olsztynek - Olsztyn - Augustów
- **Nr 51** relacji Olsztynek - Olsztyn – Bezledy.

Ta ostatnia ma duże znaczenie strategiczne, gdyż prowadzi do przejścia granicznego (wspomniane Bezledy) z Obwodem Kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej.

Niestety drogi województwa charakteryzują się częstokroć złym stanem nawierzchni. (na 100 km² przypada jedynie 50,8 km dróg publicznych o twardej nawierzchni, przy średniej krajowej wynoszącej prawie 81 km).

Drogi Warmii i Mazur są jednymi z najniebezpieczniejszych w Unii Europejskiej, tak wynika z opublikowanego raportu na temat dwudziestu regionów Unii, w których najwięcej osób ginie na drogach. Województwo warmińsko-mazurskie jest na niechlubnym czwartym miejscu.

Infrastruktura kolejowa w województwie warmińsko- mazurskim na dzień dzisiejszy jest umiarkowanie rozwinięta. Wprawdzie sieć linii kolejowych zapewnia dobre połączenie między największymi miastami regionu i obwodem kaliningradzkim, o tyle gorzej wygląda sytuacja w połączeniach z mniejszymi ośrodkami. Na taki stan rzeczy wpływ ma niestety systematyczna likwidacja lokalnych linii kolejowych. Jeszcze w 1999 r. kolej dysponowała 1,5 tys. km linii kolejowej, a w roku 2004 niewiele ponad 1,2 tys. km, co daje aż 20% spadek. Największym węzłem kolejowym województwa jest Iława, ze względu na ruch pasażerski i towarowy (połączeni Polski pld. z portami Gdańsk, Gdynia). W dobrym stanie technicznym znajduje się ok. 80% linii o znaczeniu krajowym, ale już tylko 50% o znaczeniu lokalnym. Niestety częstokroć stary i zniszczony tabor kolejowy, zaległości w naprawach podtorza (ze względu na zły stan torów, na niektórych odcinkach wprowadzone jest ograniczenie prędkości nawet do 40 km/h), a także brak na niektórych liniach sieci trakcyjnej (m.in. Korsze- Ełk, Olsztyn- Braniewo) wpływa na jakość świadczonych przez kolej usług.

Środowisko, Turystyka

Region warmińsko-mazurski, jest jednym z najmniej zanieczyszczonych regionów kraju, a tym samym objęty został programem Zielonych Płuc Polski. Charakteryzuje się różnorodnością środowiska przyrodniczego, na które składają się: urozmaicona rzeźba terenu, liczne jeziora, zwarte kompleksy leśne, czyste powietrze. Ze względu na dużą liczbę zbiorników wodnych region Warmii i Mazur nazywany jest Krainą Tysiąca Jezior. Największe jeziora to Śniardwy (113,8 km²) i Mamry (104,4 km²). Na terenie województwa wyróżnione są znaczne obszary ostoi przyrody o znaczeniu europejskim (NATURA 2000, CORINNE). Z racji swojego bogactwa naturalnego warmińsko-mazurskie jest jednym z najchętniej odwiedzanych przez turystów województw w Polsce. Bardzo wysokie walory krajobrazowo-przyrodnicze korzystnie wpływają na rozwój różnorodnych form rekreacji, przemysłu czystych technologii oraz rolnictwa wytwarzającego produkty wysokiej jakości. Niestety wspomniane walory wpływają również na stosowanie ścisłych rygorów ochrony przyrody utrudniających częstokroć lokalizację inwestycji i tworzenie nowych miejsc pracy. Bogactwo krajobrazowe (lasy, jeziora), parki krajobrazowe, rezerваты przyrody, jak i zabytki architektoniczne (przede wszystkim sieć zamków gotyckich) przyciągają na Warmię i Mazury turystów spragnionych bliskiego obcowania z przyrodą, a takie właśnie możliwości oferuje im ten urokliwy region. Wyjątkowości i urokliwości warmińsko-mazurskiego, dodają wielokilometrowe szlaki wodne (kanały wraz z jeziorami tworzą sieć tras o długości ok. 200 km). Najbardziej znanym jest bez wątpienia Kanał Elbląski wraz z systemem pochylni.

Gospodarka

Rolnictwo stanowi jeden z najważniejszych działów gospodarki Warmii i Mazur. W województwie warmińsko – mazurskim 27% osób zatrudnionych jest w sektorze rolnym. Blisko połowę powierzchni województwa stanowią użytki rolne (co stanowi aż 7% areалу kraju), z czego ponad połowę bo aż 33,4 % stanowią grunty orne, następnie 7.5% łąki oraz tyle samo pastwiska, natomiast sady zajmują niewielką część bo tylko 0,1%.

Obszar Warmii i mazur jest obszarem zróżnicowanym pod względem jakości gleb. Gleby najlepszej klasy znajdują się na północy województwa. Praktycznie wszystkie gospodarstwa są gospodarstwami prywatnymi, gdzie obszar jednego wynosi przeciętnie około 14 ha. Blisko 6% obszaru województwa stanowią wody, co daje 18,2% ogólnej powierzchni wód

w kraju. Bardzo dużą rolę w gospodarce województwa odgrywa rybołówstwo, a rozwój następuje w trzech kierunkach: gospodarki jeziorowej, gospodarki stawowej i rzecznej. Rybactwo morskie prowadzone jest na wodach Zalewu Wiślanego. Rolnictwo w regionie produkuje i przetwarza na skalę rynkową głównie zboża (79,4% powierzchni zasiewów) i ziemniaki (3,8%). Hoduje się głównie drób, trzodę chlewną, bydło, konie i w niewielkim procencie owce.

Pozostałościami po PGR, które wiele lat temu dominowały na tych obszarach są ogromne powierzchnie ugorów i odłogów.

Według danych GUS w województwie warmińsko- mazurskim zarejestrowanych w systemie REGON jest 111,7 tys. (z pominięciem rolników indywidualnych) podmiotów gospodarki narodowej, z czego ok. 94% stanowi sektor prywatny. Za główne kierunki gospodarki prócz rolnictwa (wyrób zdrowej żywności i napojów -ok. 32,2% produkcji sprzedanej w przemyśle) uważa się przemysł drzewny (produkcja mebli- ok. 14,3%), produkcję opon (ponad 42% produkcji krajowej wyrobów gumowych pochodzi z Olsztyna, w którym zlokalizowana jest największa fabryka opon w tej części Europy), maszyn i urządzeń. W produkcji wykorzystywane są technologie przemysłowe wpływające w niewielki stopniu na degradację środowiska naturalnego.

Inwestycje

Poziom inwestycji w województwie kształtuje się w ostatnich latach na poziomie 2-3 % inwestycji krajowych. Największe znaczenie mają inwestycje w branży przemysłowej, stanowiące ponad 1/3 nakładów inwestycyjnych. W przeliczeniu na 1 mieszkańca wartość inwestycji w gospodarce narodowej plasowała warmińsko- mazurskie niestety na końcowych miejscach w gronie 16 regionów i kształtowała się na poziomie od 53% średniej krajowej (1999 r.) do 69% w (2004r.) Według danych statystycznych (2005 r.) w regionie wyróżnić można obszary, w których koncentrują się znaczne ilości inwestycji oraz obszary, które z pewnością są niedoinwestowane. Do tych pierwszych zaliczyć można powiaty: olsztyński, ostródzki, iławski, zaś do drugich: nowomiejski i nidzicki (na południu) oraz węgorzewski i gołdapski (na północnym- wschodzie). Kapitał zagraniczny w województwie to niespełna 0,8% kapitału zagranicznego w całym kraju. Ok. 43% tego kapitału jest ulokowana w spółkach. Największymi zagranicznymi inwestorami w regionie są:

- Michelin (Francja, produkcja opon w Olsztynie)
- Philips Lighting (Holandia, przemysł elektromaszynowy w Kętrzynie)

- Heineken (Holandia, browar w Elblągu)
- Ikea, (Szwecja, zakłady meblarskie w Lubawie)
- Alstom Power (producent turbin w Elblągu)
- Smithfield Food (USA, udziałowiec w Zakładach Mięsnych w Ełku, Morlinach i Ekodrobie w Iławie)

Planowane strategiczne inwestycje dla Regionu w latach 2007-2013

Dnia 1 sierpnia 2006 roku Rada Ministrów zaakceptowała projekt Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia/Narodowa Strategia Spójności 2007-2013, według którego województwo warmińsko-mazurskie w kolejnym okresie programowania otrzyma ok.1 miliard 700 milionów Euro, dzięki akceptacji I wariantu algorytmu podziału środków unijnych. Fundusze te przeznaczone będą m.in. na realizację programów:

- **Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013** - Cele RPO realizowane będą poprzez konkretne przedsięwzięcia, odnoszące się poszczególnych projektów: Podstawowa infrastruktura techniczna regionalna i lokalna; Środowisko przyrodnicze; Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego; Turystyka; Przedsiębiorczość; Rozwój, restrukturyzacja i rewitalizacja miast; Kultura; Infrastruktura Społeczna

- **Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej** – Celem projektu jest podniesienie konkurencyjności społecznej i gospodarczej, w pięciu województwach Polski wschodniej, w tym oczywiście warmińsko- mazurskim.

- **Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki**- Celem programu jest umożliwienie pełnego wykorzystania potencjału zasobów ludzkich, poprzez wzrost zatrudnienia i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw i ich pracowników, podniesienie poziomu wykształcenia społeczeństwa.

Region Warmii i Mazur jest bez wątpienia jednym z najładniejszych w kraju. Czyste powietrze, lasy, jeziora przyciągają rocznie miliony turystów, w tym dużą część z zagranicy. Dużym atutem województwa jest bez wątpienia jego położenie geograficzne i bezpośrednie sąsiedztwo z Obwodem kaliningradzkim. Ten odcinek granicy, stanowi zarazem część granicy Unii Europejskiej. Doskonałe warunki rozwoju dla ekologicznych gałęzi przemysłu powinny przyciągać inwestorów do lokowania swojego kapitału właśnie tutaj. Bez wątpienia silną stroną regionu jest posiadanie rozwiniętego szkolnictwa wyższego, w tym Uniwersytetu

Warmińsko- Mazurskiego. Taki stan bez wątpienia ułatwi dostęp do wykwalifikowanej siły robotniczej, tym bardziej, że UWM ma bardzo dobrze rozwinięte kierunki techniczne.

Realizacja Regionalnego Programu Operacyjnego **Warmia i Mazury na lata 2007-2013**, Programu Operacyjnego **Rozwój Polski Wschodniej** oraz m.in. Programu **Kapitał Ludzki** są ogromną szansą dla województwa warmińsko- mazurskiego. Szansą na szybki rozwój i zrzućenia „z siebie” etykiety zaściankowego. Trzeba jednak odpowiednio wykorzystać te fundusze, co w gruncie rzeczy może okazać się trudne, gdyż dofinansowania wymagają zasadniczo wszystkie sektory gospodarki w regionie. Priorytetem wydaje się być modernizacja niestety zniszczonej infrastruktury transportu, gdyż system dróg winien być zintegrowany z europejskim i krajowym systemem drogowym. Pieniądze przeznaczone będą również na ochronę Wielkich Jezior Mazurskich poprzez stworzenie kompleksowego systemu gospodarki odpadami oraz rozbudowę i modernizację infrastruktury wodno-ściekowej w ich rejonie. Duża część funduszy przeznaczona będzie na realizację tzw. Programu rozwoju turystyki na obszarze Kanału Elbląskiego i Pojezierza Iławskiego, czy też budowę regionalnego port lotniczego Olsztyn-Mazury. Większa część planowanych inwestycji ściśle związana jest z sektorem turystycznym. Widać zatem, iż władze regionu planują wykorzystać potencjał, który ofiarowała natura.

Wspomniane inwestycje są tylko namiastką tych, które są planowane na najbliższe lata. Warto nadmienić, iż duża część pieniędzy przeznaczona będzie na rozwój przedsiębiorczości, gdyż województwo warmińsko- mazurskie z pewnością takiego rozwoju potrzebuje. Świadczą o tym chociażby dane mówiące jednoznacznie o niewielkim rozmiarze inwestycji na Warmii i Mazurach, co więcej znikoma ilość firm z kapitałem zagranicznym decyduje się na lokowanie pieniędzy na terenach województwa warmińsko- mazurskiego. Zwiększenie inwestycji w sektor przedsiębiorczy z pewnością podniesie konkurencyjność wśród firm, co przełoży się na wzrost jakości świadczonych usług.

Ewentualne inwestycje bez wątpienia przysłużą się do jeszcze bardziej prężnego rozwoju województwa warmińsko- mazurskiego, które niestety cały czas jest traktowane, jako te „na uboczu”. Nowo inwestujące firmy, nowe technologie to szansa przede wszystkim dla mieszkańców regionu, na znalezienie zatrudnienia, oraz sygnał dla innych, iż urokliwe tereny Warmii i Mazur są miejscem, w który warto jest lokować. Tylko dzięki dobrze zagospodarowanym pieniądзом województwo warmińsko-mazurskie będzie mogło równać się z bogatszymi województwami Polski (przede wszystkim zachodniej), oraz regionami (o podobnej

charakterystyce) w Unii Europejskiej. Jest to niepowtarzalna szansa, którą koniecznie należy wykorzystać.

2. Charakterystyka powiatu oleckiego

Powiat Olecki położony jest na północno-wschodnich krańcach województwa warmińsko-mazurskiego. Graniczy z następującymi powiatami: giżyckim od zachodu, ełckim od południa, suwalskim od wschodu oraz gołdapskim od północy. W granicach administracyjnych powiatu znajduje się :

- miasto Olecko,
- cztery gminy: Kowale Oleckie, Olecko, Świętajno i Wieliczki,
- 93 sołectwa.

Mapka nr 1. Położenie powiatu oleckiego.

Źródło: Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu oleckiego

Siedzibą władz powiatu jest miasto Olecko. Gęsta sieć dróg podnosi atrakcyjność lokalizacji miasta. Krzyżują się tutaj ważne szlaki komunikacyjne prowadzące między innymi do przejść granicznych z Federacją Rosyjską i Litwą. Odległości z Olecka do wybranych miast

wynoszą: Giżycko - 56 km, Ełk - 30 km, Suwałki - 35 km, Gołdap - 37 km, Warszawa - 267 km, Białystok - 135 km, Olsztyn - 161 km.

Powiat zajmuje powierzchnię 87 383 ha tj. 873,83 km², co stanowi 3,61% obszaru województwa warmińsko-mazurskiego i ok. 0,28% powierzchni kraju.

Pod względem liczby ludności powiat olecki należy do powiatów małych – liczba jego mieszkańców (GUS 31.12.2006r.) wynosiła 34 367:

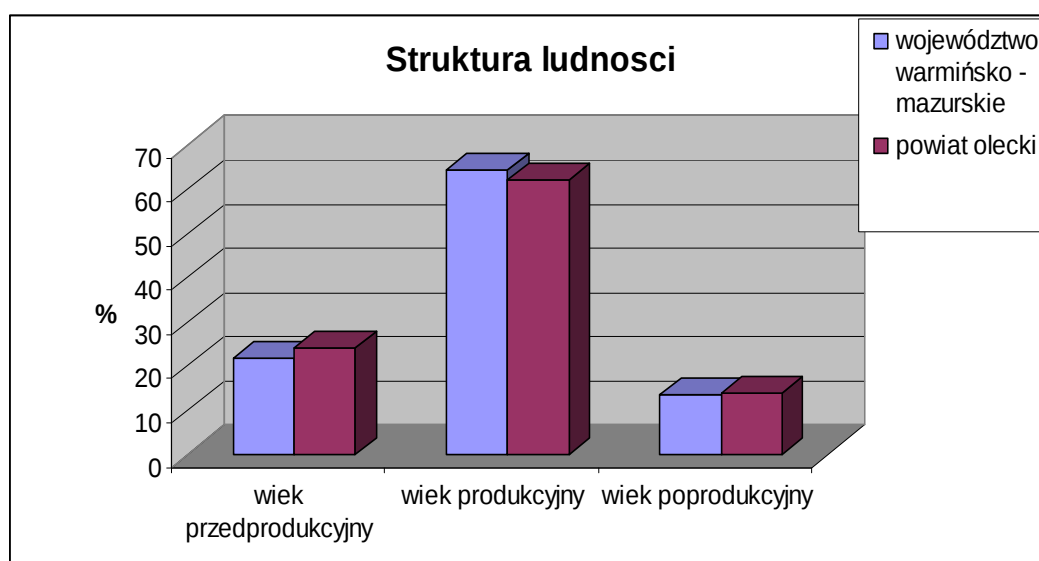
Tabela nr 1. Liczba ludności powiatu oleckiego

1. Miasto Olecko	- 16 177
2. Gmina Olecko	- 21 465
3. Gmina Kowale Oleckie	- 5 433
4. Gmina Świętajno	- 4 034
5. Gmina Wieliczki	- 3 435

Źródło: GUS 2006.

Cechą charakterystyczną powiatu jest słabe zaludnienie. Wskaźnik zaludnienia 39 osób na km² przy średniej dla województwa 59 osób na km² należy do najniższych w województwie. Spośród ogółu ludności 24,1% to osoby w wieku przedprodukcyjnym, 62,1% w wieku produkcyjnym, 13,8% w wieku poprodukcyjnym /województwo odpowiednio 21,9%, 64,52%, 13,58% (wg GUS 2006)

Wykres nr 1

Źródło: GUS 2006.

Pod względem wysokości wskaźnika stopy bezrobocia wynoszącego 18,9% na koniec roku 2007, powiat plasował się w czołówce wśród powiatów w województwie warmińsko-mazurskim, gdzie zanotowano znaczny jego spadek. Liczba bezrobotnych na 31.12.2007 roku wynosiła 2 481, w tym kobiety 1 532.

Gospodarka powiatu nie ma charakteru przemysłowego. Głównymi gałęziami produkcji przemysłowej w powiecie są: przemysł drzewny, produkcja łodzi, handel, przetwórstwo rolno-spożywcze, usługi budowlane i motoryzacyjne. Działalność gospodarczą na terenie powiatu na dzień 31.12.2006 prowadziło ogółem 3 059 podmiotów gospodarczych, w tym: sektor publiczny – 133 podmioty, a prywatny – 2 926. W sektorze prywatnym osoby fizyczne prowadzące działalność to 2 926, w formie spółdzielni – 24, a pozostałe w formie spółek.

Układ komunikacyjny obsługujący powiat olecki opiera się na drogach kategorii krajowej, wojewódzkiej i powiatowej:

- ✓ Droga krajowa nr 65 – granica państwa – Gołdap – Olecko - Ełk – Białystok – Bobrowniki - granica państwa.
- ✓ Drogi wojewódzkie:
 - nr 652 – Kowale Oleckie - Suwałki
 - nr 653 – Sedranki –Bakalarzewo – Suwałki – Sejny – Poćkuny
 - nr 655 – Kąp – Wydminy – Olecko – Raczek – Suwałki – Rutka Tartak
 - nr 661 – Cimochy – Kalinowo
- ✓ Drogi powiatowe, m.in.
 - nr 1816 – Dunajek – Świętajno – Olecko
 - nr 1897 – dr. woj. nr 653 – Mońże – Olecko
 - nr 1899 – Olecko – Krupin – Szczecinki

Powiat olecki leży w granicach Pojezierza Mazurskiego, które cechuje surowy klimat. Rejon Olecka i terenów na wschód od niego nazywa się „polskim biegunem zimna”. Teren powiatu wyróżnia się mniejszym nasłonecznieniem, większym zachmurzeniem / ilość dni pogodnych w roku wynosi tu 36 w skali roku / przy przeciętnej krajowej 45 dni w roku/. Niższa jest też średnia temperatur / przeciętnie o około 1,9 stopnia/ – dłużej tu trwają przymrozki i wcześniej zaczyna się zima. Znaczne są też amplitudy dobowe temperatur, które w skrajnych wypadkach w maju wynosiły + 36,4°C w dzień oraz – 3,5°C nocą / amplituda 34,7°C/.

Skrajne temperatury latem sięgają + 34,0 °C,- zimą 36,4°C, więcej tu jest dni z przymrozkami, więcej dni dżdżystych i wietrznych. Struktura opadów powoduje częsty niedosyt wilgoci, zwłaszcza w maju i październiku. Ten niedostatek rekompensują często występujące mgły i rosy poranne.

Przez powiat biegnie granica mikroregionów gołdapsko – suwalskiego i wschodniomazursko – sejneńskiego. Pierwszy z nich charakteryzuje typowo kontynentalny klimat, najostrejszy na całym Niżu Polskim, cięższymi glebami oraz urozmaiconą rzeźbą terenu, osiągając swój najpełniejszy kształt w Górach Szeskich. Drugi z wymienionych mikroregionów cechuje łagodniejszy klimat, mniejsza falistość terenu oraz słabsze gleby.

3. Charakterystyka i diagnoza aktualnego stanu gospodarczego Gminy Świętajno

3.1. Położenie gminy pod kątem inwestycji zewnętrznych

3.1.1. Położenie względem ciągów komunikacyjnych w skali lokalnej i krajowej

Gmina Świętajno położona jest w południowo – zachodniej części powiatu oleckiego na platformie wschodnioeuropejskiej. Omawiany obszar sąsiaduje z gminami: Olecko, Kowale Oleckie, Kruklanki, Wydminy, Stare Juchy i Ełk. Centrum gminy – wieś Świętajno leży przy trasie powiatowej nr 1816 N, łączącej się z drogą wojewódzką Olecko – Giżycko nr 655, w odległości 16 km od Olecka, 28 km od miasta Ełk i 45 od Giżycka. Od Olsztyna – stolicy województwa wieś Świętajno oddalona jest o około 180 km. Tutaj mieści się siedziba władz samorządowych i innych instytucji potrzebnych do funkcjonowania społeczności lokalnej takich jak Bank Spółdzielczy, ośrodek zdrowia, urząd pocztowy, posterunek policji, Gminny Ośrodek Kultury i Sportu, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Gminna Biblioteka Publiczna, a także lecznica dla zwierząt. Na terenie gminy funkcjonują trzy szkoły podstawowe oraz gimnazjum.

Istnieje jedna niewymiarowa sala gimnastyczna 19 x 9m. przy szkole podstawowej w Mazurach.

Niewykorzystany jest w pełni budynek po byłej szkole we Wronkach, w którym istnieje jeszcze biblioteka i izba muzealna „Las wokół nas”. W perspektywie jest utworzenie Powiatowego Centrum Edukacji Leśnej i Przyrodniczej.

Gmina zajmuje obszar 215 km² (wg GUS z 2005 roku), co stanowi 0,89% powierzchni województwa warmińsko – mazurskiego, z czego 5317 ha to lasy, zaś 1054 ha zajmują wody. Typowo wiejską Gminę Świętajno zamieszkuje 4 264 mieszkańców (stan na dzień 14.09.2007r.) w 30 miejscowościach, które tworzą 23 sołectw: Barany, Borki, Chełchy, Cichy, Dudki, Dunajek, Dworackie, Dybowo, Giże, Gryzy, Jelonek, Jurki, Kije, Krzywe, Kukówko, Mazury, Orzechówko, Połom, Rogajny, Sulejki, Świętajno, Wronki i Zalesie.

Mapka nr 2. Obszar gminy Świętajno

Źródło: www.swietajno.pl

Tabela nr 2. Podstawowe informacje o gminie Świętajno (XII 2006)

Gminy	Powierzchnia w km ²	Ludność				Kobiety na 100 mężczyzn
		ogółem	Mężczyź- ni	kobiety	1 km ²	
Powiat olecki	874	34 367	16 971	17 396	39	103
Świętajno	215	4 034	2 027	2 007	19	99

Źródło: GUS 2006.

Średnia gęstość zaludnienia w Gminie Świętajno wynosi 19 osób na km², przy średniej w powiecie oleckim 39 osób na km² oraz w województwie warmińsko – mazurskim 59 osób na km².

Drogi

Na strukturę sieci dróg składają się:

⇒ **drogi wojewódzkie**

- W 655 Olecko – Dunajek – Giżycko

⇒ **drogi powiatowe:**

- nr 1816 – Dunajek – Świętajno – Olecko
- nr 1818 – Świętajno – Orzechówko – Giże
- nr 1820 – Połom – Sulejki
- nr 1822 – Sulejki – Krzywe – Rydzewo – dr. kraj. nr 65
- nr 1824 – Dworackie – dr. nr 1901 N
- nr 1826 – Dudki – Zajdy – Kukowo – Nowy Młyn
- nr 1844 – Stare Juchy – Gorłówko – Połom
- nr 1850 – dr. nr 1857 N – Kije
- nr 1857 – dr. woj. nr 655 – Orłowo – Wronki – Połom – Straduny (dr. kraj. nr 65)
- nr 1877 – Boćwinka (dr. woj. nr 650 – Leśny Zakątek (dr. nr 1746 N) – Borki – Gryzy (dr. nr 1887 N)
- nr 1879 – dr. woj. nr 650 (Grabowo) – Dunajek – dr. nr 1798 N (Jabłonowo)
- nr 1887 – Kowale Oleckie – Sokółki – Dunajek (dr. woj. nr 655)
- nr 1889 – Barany – Jurki – Doliwy
- nr 1891 – Zalesie – Wronki
- nr 1901 – Giże – Dudki – Gąski
- nr 1903 – Kukówko – Leśniki
- nr 1905 – Gąski – Płociczno – Oracze
- nr 1907 – dr. nr 1838 N (Kijewo) – Chełchy – dr. kraj. nr 16

⇒ **drogi gminne i lokalne.**

Stan techniczny dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych wymaga natychmiastowych remontów. Sieć drogowa nie jest dostosowana do planów rozwoju turystyczno-gospodarczego regionu. Drogi gminne i lokalne w większości nie są utwardzone. Moderniza-

cji wymagają też węzły i skrzyżowania. Odczuwalny jest brak parkingów przydrożnych o odpowiednim standardzie, standardzie także chodników.

Kolej

Przez teren gminy Świętajno nie przebiega żadna czynna linia kolejowa. Ciekawe zaś pod względem inwestycyjnym są tereny byłych szlaków kolejowych. Na terenie gminy mamy szlak byłej kolei wąskotorowej Olecko- Świętajno, o długości ok. 8 km i szlak byłej kolei Olecko – Kruklanki o długości około 10 km.

3.1.2. Położenie gminy z uwzględnieniem oddziaływania środowiska przyrodniczego

Gmina Świętajno położona jest na platformie wschodnioeuropejskiej. Terytorium platformy rozciąga się na zachód, aż po linię Działdowo- Mława – Iława. Ukształtowała się w okresie prekambryjskim /ok. 3 – 1,5 mld lat temu/. Strop jej krystalicznego i metamorficznego podłoża ma kształt garbu i opada w trzech kierunkach: północnym /Gołdap, Bartoszyce/, zachodnim /miasto Pisz/ oraz południowym /Mielnik nad Bugiem, Tłuszcz pod Warszawą/. Sfalowanie podłoża platformy wschodnioeuropejskiej pozwala na wyodrębnienie mniejszych jednostek tektonicznych:

- Wyniesienia mazursko – suwalskiego, na którym leży gmina,
- Obniżenia prebałtyckiego wyznaczonego linią Czarnej Strugi.

Młodoglacjalny krajobraz gminy, w przewadze należący do gatunku pagórkowatych pojezierzy jest wynikiem erozji i akumulacyjnej działalności lądolodu oraz jego wód roztopowych w okresie ostatniego zlodowacenia.

Gmina Świętajno posiada kompleksy leśne i malownicze treny chronione. Najcenniejszy z nich to obszar Puszczy Boreckiej, który na terenie gminy obejmuje część miejscowości: Borki i Zalesie. Drugi obszar zajmuje północno – wschodnią część gminy i wchodząc w korytarz ekologiczny obejmuje wsie: Barany, Mazury, Rogajny, Gryzy, Niemsty, Jurki i Dybowo.

Krajobraz gminy jest typowy dla pojezierzy, należy do Krainy Wielkich Jezior. Tutejszy teren jest zróżnicowany: pagórkowaty i płaski z niewielkimi wzniesieniami. Lasy pokrywają środkową i północno – zachodnią część gminy, przeważają jednak duże rozłogi pól.

Cechy krajobrazu Gminy Świętajno :

- zachowane, czytelne historycznie układy zabudowy wsi,
- rozległe widoki na przedpola wsi,
- różnorodna sieć drożna,
- znaczny powierzchniowo udział form naturalnych.

Gleby

Gleby Gminy Świętajno cechuje typowa dla rejonów pojeziernych mozaikowatość, wynikająca z dużej zmienności skał glebotwórczych oraz bogatego urzeźbienia terenu. Przeważają tu gleby brunatne i bielcowe, wytworzone z glin całkowitych, piasków gliniastych, piasków gliniastych podścielonych gliną lub piaskiem luźnym i piasków luźnych całkowitych. Dominują gleby o średniej wartości produkcyjnej, zaliczane do klas bonitacyjnych IV a i IV b, lokalnie III b, stanowiąc 73,1 % wszystkich gruntów rolnych.

Utwory powierzchniowe, przekształcone w wyniku procesów glebotwórczych dały w efekcie współcześnie występujące gleby. Głównymi czynnikami różnicującymi typy gleb były skały macierzyste i stosunki wodne, a w końcowym etapie działalność człowieka. Pod względem przydatności rolniczej gleb gmina prezentuje się następująco (Tabela 3):

Tabela nr 3. Przydatność rolnicza gleb Gminy Świętajno w odsetkach.

Kompleks	Rodzaj kompleksu	Odsetek
Kompleks 1	Pszenny bardzo dobry	Nie występuje
Kompleks 2	Pszenny dobry	15,7 %
Kompleks 3	Pszenny wadliwy	22,6 %
Kompleks 4	Żytni bardzo dobry	31,1 %
Kompleks 5	Żytni dobry	5,2 %
Kompleks 6	Żytni słaby	16,5 %
Kompleks 7	Żytni bardzo słaby	8,2 %
Kompleks 8	Zbożowo- pastewny mocny	0,6 %
Kompleks 9	Zbożowo pastewny słaby	0,1%

Ze względu na wartość użytkową większość gruntów gminy podlega ochronie przed użytkowaniem nierolniczym (zgodnie z Ustawą o Ochronie Gruntów Rolnych i Leśnych). Obszary chronione występują głównie w północnej, wschodniej i południowej części gminy.

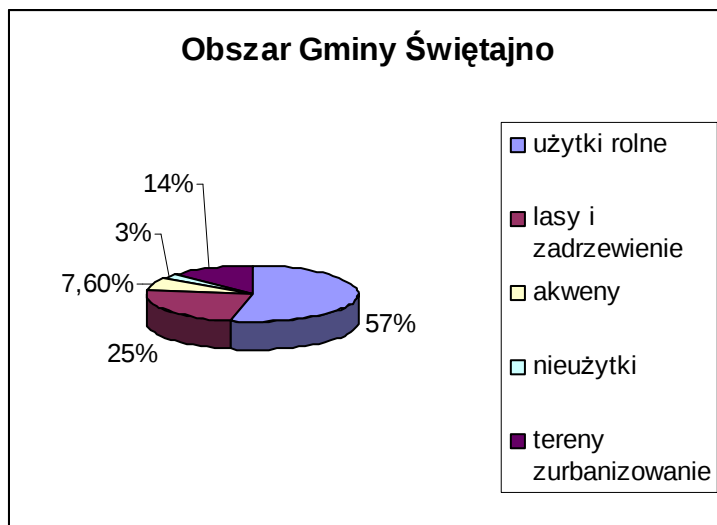
Łąki i pastwiska w przeważającej mierze występują na podłożu mineralnym i posiadają słabą wartość użytkową. Naturalne łąki i pastwiska zlokalizowane są na glebach torfowych,

mułowych i murszowych, w obrębie dolin, obniżen terenu i zagłębień bezodpływowych. Zaliczane są do kompleksu 2z i stanowią średnią wartość użytkową.

Gmina Świętajno zajmuje obszar 21.491 hektarów, z czego użytki rolne stanowią 57% ogólnej powierzchni, lasy i zadrzewienia - 25 %, akweny – 7,6 %, nieużytki – 3 %, pozostałe 14 % stanowią tereny zurbanizowane.

Wykres nr 2.

Źródło: GUS 2006.

Użytkowanie gruntów w Gminie Świętajno przedstawia się następująco:

- grunty orne – 7.447 ha
- łąki trwałe – 1.408 ha
- pastwiska trwałe – 2.977 ha
- lasy - 5.362 ha
- akweny stojące – 1.635 ha

Na omawianym obszarze występuje ok. 12.226 ha użytków rolnych, z czego 35,75% stanowią trwałe użytki zielone.

Dominującym typem gleb są gleby brunatne i bielcowe wytworzone z glin całkowitych, piasków gliniastych, piasków gliniastych podścielonych gliną lub piaskiem luźnym i piasków luźnych całkowitych. W ogólnym areale gruntów ornych, zajmujących około 38,4% powierzchni gminy, zdecydowanie dominują gleby o średnie wartości bonitacyjnej (kasy IVa i IV b, lokalnie III b), stanowiąc 73,1% ogólnego arealu gruntów ornych. Są to

głównie gleby kompleksu: żytniego bardzo dobrego, pszennego wadliwego i pszennego dobrego, w mniejszym stopniu żytniego dobrego i niewiele zbożowo – pastewnego mocnego. Wymienione kompleksy stanowią bazę dla produkcji rolnej gminy. Ze względu na wysoką wartość użytkową podlegają ścisłej ochronie przed użytkowaniem nierolniczym. Gleby chronione występują w dość dużych i zwartych zasięgach przestrzennych, głównie w północnej, wschodniej i południowej części gminy, zajmując 73,1% całego areалу gruntów ornych. Pozostały obszar obejmujący 26,9% zajmują grunty o bardzo słabych i słabych wartościach użytkowych (V i VI klasy bonitacyjnej), zaliczone do kompleksów: żytniego słabego i bardzo słabego oraz zbożowo- pastewnego słabego. Występują one mozaikowo, na niezbyt dużych zasięgach przestrzennych i ze względu na swoją niską wartość użytkową nie są objęte ochroną przed zmianą na cele nierolnicze.

Łąki i pastwiska zajmują 20,6% ogólnej powierzchni gminy (4447 ha), z czego prawie połowę stanowią pozadolinne użytki zielone na gruntach mineralnych, w przewadze o słabej użyteczności. Naturalne łąki i pastwiska występują głównie na glebach torfowych, mułowych i murszowych, w obrębie dolin, obniżen terenu i zagłębień bezodpływowych. Są to w przewadze użytki zielone o średniej wartości użytkowej, zaliczane do kompleksu 2z w IV, lokalnie III klasie bonitacyjnej. Naturalne użytki zielone stanowią podstawową bazę paszową dla hodowli zwierząt gospodarskich w Gminie Świętajno.

Struktura upraw jest tradycyjna, dostosowana do potrzeb lokalnego rolnictwa. Margines stanowią uprawy dla celów przemysłowych: rzepaku, tytoniu, buraków cukrowych. Areal uprawy ziemniaka, głównie z własnego materiału jest ograniczony do około 180 ha. Rolnicy nie posiadają przechowalni.

Użytki zielone z powodu słabej kultury upraw, nie uregulowanych stosunków wodnych, wadliwego użytkowania, jednostronnego nawożenia (najczęściej azotem) w ostatnich latach, w ok. 70 % wymagają odnowienia.

Stopniowo wzrasta świadomość rolników o konieczności dostosowania upraw do potrzeb rynku.

Fauna i flora

Prawie cała Polska należy do prowincji środkowoeuropejskiej świata roślinnego. Z tej prowincji ze względu na specyfikę wyodrębniono dział północny. Składa się on z czterech krain:

- mazursko – kurpiowskiej,
- suwalsko – augustowskiej,
- biebrzańskiej,
- białowiesko – knyszyńskiej.

Kraina mazursko – kurpiowska dzieli się na dwa okręgi:

- morenowo- jeziorny Pojezierza Mazurskiego,
- sandrowy, Kurpiowsko – Piski .

Gmina Świątajno leży w okręgu Pojezierza Mazurskiego. Charakterystyczną cechą florystyczną tego regionu jest znaczny udział gatunków o borealnym i subborealnym typie zasięgu, gatunków borealno – górskich oraz licznych gatunków stanowiących relikty poglądne. Do wyraźnych cech florystycznych odróżniających ten region od pozostałej części Polski jest stała obecność świerka w drzewostanie, brak lipy szerokolistnej, dębu bezszypułkowego oraz buka – ich zasięg geograficzny tu nie dociera. Świerk wyraźnie wypiera inne drzewa, lecz nie wchodzi do najwyższej warstwy drzewostanu. Obok świerka i sosny rośnie tu również lipa drobnolistna, grab pospolity, brzoza brodawkowata, olcha czarna, jesion wyniosły i dąb szypułkowy.

Pod względem zbiorowisk roślinnych charakterystyczną cechą tego regionu jest występowanie w swojej typowej postaci boru bagiennego i innych borealnych zbiorowisk roślinnych oraz bardzo częste występowanie torfowisk przejściowych i wysokich związanych z obecnością jezior i lokalnymi bezodpływowymi zagłębieniami terenu. Oprócz borealnych docierają tu roślinne zbiorowiska atlantyckie i kontynentalne. W specyficznych warunkach mikrosiedliskowych i mikroklimatycznych rozwijają się ciepłolubne zbiorowiska południowe.

Duże zróżnicowanie terenu pod względem siedliskowym oraz położenie na skraju wpływów klimatów atlantyckiego, kontynentalnego i borealnego powoduje znaczną różnorodność florystyczną oraz występowanie wielu gatunków i zbiorowisk roślinnych uznawanych za rzadkie lub zagrożone wyginięciem.

Na terenie Gminy Świątajno występuje 10 dużych kompleksów leśnych: łąg jesionowo-olszowy, ols torfowy, ols jesionowy, las świeży i wilgotny – odmiana subborealna, las ba-

gienny, bór mieszany – borealna świerczyna i bór sosnowo – dębowy, bór świeży – subkontynentalny, bór sosnowy z domieszką świerka, bór wilgotny – borealna świerczyna na torfie oraz bór bagienny. Wzdłuż rzek spotykane są fragmenty lasów łęgowych.

Obszary nieleśne reprezentowane są przez zbiorowiska łąkowe, torfowiskowe i synantropijne. W roślinności wilgotnych łąk występują obok licznych gatunków traw: kuklik zwisły, bodziszek łąkowy, przetacznik długolistny, babka średnia i lancetowata, przytulia bagienna i pospolita, firletka poszarpana. Na łąkach położonych wyżej rozwinęły się: barszcz syberyjski, jaskier ostry, szczaw zwyczajny, mydlnica lekarska, dzięgiel leśny i koniczyna pagórkowata.

Wśród roślinności torfowej dominują gatunki charakterystyczne dla torfowisk wysokich: różne gatunki mchów torfowców, wrzos pospolity, bagno zwyczajne, borówka bagienna i czarna, żurawina błotna, bażyna czarna, modrzewnica zwyczajna oraz sosna karłowa.

W wyniku naturalnego lub przyspieszonego zarastania płytkich i niewielkich zbiorników wodnych powstają torfowiska niskie. Dominują tu zbiorowiska roślinne złożone z mchów torfowców, wełnianek i turzyc, z czasem pojawiają się brzozy i wierzby. Osobliwością jest występowanie torfowisk ze świerkiem, tzw. świerczyna na torfie.

Na suchych nasłonecznionych stokach pagórków można spotkać zbiorowiska roślinności ksenotermicznej (murawy z poziomką twardą, koniczyną długokłosową i głowienką długokwiatową). Na glebach gliniastych i gliniasto – piaszczystych tworzą się formacje leszczyny, głogu, trzmieliny i dzikiej róży, a na piaszczystych rośnie tarnina i jałowiec pospolity.

Na terenie gminy, we wsi Borki znajduje się jeden pomnik przyrody. Jest to grupa drzew, w tym dwie lipy drobnolistne o obwodach: 5,11m oraz 3,75 m; wysokie na 25 m.

Okolice jezior Łażno i Litygajno stanowią część ostoi ptactwa. Stanowią one sieć europejską, o istotnym znaczeniu dla ptaków gniazdujących, przelotnych i zimujących. Północno – wschodni brzeg jeziora Łażno jest naturalną granicą rezerwatu przyrody Mazury. Jest to rezerwat leśny, utworzony w 1981 roku, w celu zachowania przyrodniczych walorów fragmentu Puszczy Boreckiej z naturalnymi zbiorowiskami leśnymi.

Zgodnie z koncepcją krajowej sieci ekologicznej ECONET – Polska północno-zachodnia i zachodnia stanowi obszar węzłowy z biocentrami o znaczeniu międzynarodowym, natomiast część północno – wschodnia korytarz ekologiczny o znaczeniu ponadlokalnym.

Gmina Świętajno położona jest na terenie Zielonych Płuc Polski.

Najcenniejszym przyrodniczo terenem jest Park Krajobrazowy Puszczy Boreckiej, o powierzchni 24.003 ha, leżący na obszarze 5 gmin: Banie Mazurskie, Kowale Oleckie, Kruklanki, Pozezdrze i Świętajno. Lasy wchodzące w skład parku pozostają w administracji Lasów Państwowych (Nadleśnictwa Borki i Czerwony Dwór). Puszcza Borecka odznacza się dużym stopniem naturalności oraz zróżnicowaniem florystycznym. Występuje tu wiele gatunków chronionych: marzanka wodna, płucnica islandzka, pomocnik baldaszkowaty, żłobik koralowy, rosiczka okrągłolistna, kruszczyk rdzawoczerwony, błotny, szerokolistny, tajeża jednostronna, listeria jajowata i sercowata, pióropusznik strusi, widłaki, storczyki. Obok chronionych występują także rośliny rzadkie: wOLFIA bezkorzeniowa, sit torfowy, kokoryczka okółkowata, czerwec trwały, stokłosa Benekena czy dziurawiec skapolistny.

Na obszarze Puszczy Boreckiej występuje 141 gatunków ptaków. Badania wykazały, że gniazdują tu rzadkie, zagrożone wyginięciem: muchówka mała, dzięcioł białogrzbiety, dzięcioł średni, świstunka zielona, krzywodziób, orzechówka. Gniazda zakładają tu również ptaki drapieżne: bielik, bocian czarny, kania czarna, orlik krzykliwy, rybołów.

Rosną tu drzewa, które ze względu na okazałe rozmiary mogą zostać objęte ochroną przyrody.

Blisko 75% powierzchni gminy stanowią obszary krajobrazu chronionego.

Rolnictwo

Dominującą dziedziną mieszkańców całego Powiatu Olecko jest działalność rolnicza. Według Narodowego Spisu Powszechnego w 2002 r. średnia wielkość gospodarstw rolnych w powiecie wyniosła 16,5 ha i jest największa w Polsce. Na terenie województwie warmińsko – mazurskiego stanowi 14 ha, zaś w kraju 5,76 ha.

Tabela nr 4. Powierzchnia zasiewów uprawianych na terenie gminy Świętajno.

Powierzchnia zasiewów		
Ogółem	ar	497 991
pszenica ozima	ar	72 787
pszenica jara	ar	20 792
Żyto	ar	40 819
jęczmień ozimy	ar	55
jęczmień jary	ar	62 717
Owies	ar	17 746
pszenżyto ozime	ar	54 852
pszenżyto jare	ar	702

mieszanki zbożowe ozime	ar	1 660
mieszanki zbożowe jare	ar	68 381
gryka, proso i inne zbożowe	ar	304
kukurydza na ziarno	ar	5 000
kukurydza na zielonkę	ar	7 200
strączkowe jadalne	ar	5
Ziemniaki	ar	12 042
buraki cukrowe	ar	5 250
rzepak ozimy	ar	24 200
rzepak jary	ar	21 200
okopowe pastewne	ar	663
warzywa gruntowe	ar	845
Truskawki	ar	552

Źródło: GUS 2006.

Tabela nr 5. Pogłowie zwierząt hodowanych na terenie gminy Świętajno.

Pogłowie zwierząt gospodarskich		
bydło	szt.	4 110
krowy	szt.	1 743
trzoda chlewna	szt.	2 567
trzoda chlewna lochy	szt.	179
konie	szt.	191
owce	szt.	122
kury	szt.	10 573
kury nioski	szt.	8 291
kozy	szt.	36

Źródło: GUS 2006.

Turystyka

Turystyka jest jednym z najbardziej dynamicznie rozwijających się sektorów gospodarki. Jako dziedzina typowo interdyscyplinarna umożliwia osiąganie pokaźnych dochodów przez sektory związane z wytwarzaniem produktu turystycznego. Pod nazwą tą kryją się nie tylko produkty sensu stricto turystyczne, jak na przykład imprezy turystyczne, ale również cały wachlarz towarów i usług, których istnienie na rynku gwarantuje satysfakcję podróżnych. Turystyka przenika, więc całą gospodarkę, a jej wkład w rozwój ekonomiczno-społeczny jest nieoceniony. Każda złotówka zarobiona przez przemysł turystyczny generuje kolejne złotówki w innych sektorach.

Znaczenie turystyki widoczne jest nie tylko w liczbach. Jej efekty pozafinansowe odgrywają też ogromną rolę i są unikalne. Turystyka pozwala zjednywać zwaśnione narody, przełamywać stereotypy, wzbogacać wiedzę, rozwijać się intelektualnie. Jest doskonałą podstawą

do aktywizacji społeczności lokalnych i rozwoju regionów. Postrzegana jest także jako panaceum na problem bezrobocia, jako że wymaga znacznego zaangażowania czynnika ludzkiego i przez to tworzy dużo nowych miejsc pracy.

Turystyka należy również do jednych z najbardziej wrażliwych sektorów gospodarki i jest doskonałym barometrem zmian. Dlatego wydarzenia takie jak ataki terrorystyczne, wojny, epidemie znajdują natychmiast odzwierciedlenie w spadku aktywności turystycznej.

Turystyka może rozwijać się prawie wszędzie. Każdy zakątek świata dysponuje unikalnymi walorami, które wykorzystane w odpowiedni sposób, mogą przynosić dochody. Dla osiągnięcia pożądanych efektów potrzebne są jednak duże nakłady – na infrastrukturę, ochronę środowiska, dóbr kultury. Te aspekty warunkują możliwości rozwoju turystyki na danym obszarze, ale muszą być uzupełnione przez inwestycje projektowe – czyli tworzenie strategii rozwoju turystyki i produktów turystycznych, biznesplanów czy studiów wykonalności. Jedynie ujęcie ogólnej wizji rozwoju turystyki w danym regionie w szczegółowy harmonogram działań, po wcześniejszym przeanalizowaniu wszystkich plusów i minusów, mocnych i słabych stron, jest gwarancją sukcesu.

Z opracowanej przez Światową Organizację Turystyki (WTO) prognozy wynika, iż w 2020 roku liczba podróży na świecie wyniesie 1561 milionów, a poziom wpływów przekroczy 2 biliony dolarów. Najczęściej odwiedzanym regionem świata pozostanie Europa – jej udział w światowym rynku wzrośnie do 46%, a liczba turystów podwoi się i osiągnie 728 milionów. Najbardziej pożądanymi kierunkami ruchu turystycznego w Europie staną się kraje Europy Środkowej i Wschodniej – przyjazdy do tego regionu będą wzrastać według WTO w tempie 4,6% i wyniosą 223 miliony, co jest wynikiem ich strategicznego położenia między Europą Zachodnią i Federacją Rosyjską².

Takie przewidywania stanowią niepowtarzalną szansę rozwoju dla polskiej turystyki, zwłaszcza w perspektywie członkostwa w Unii Europejskiej. Wzrost liczby turystów, nie tylko zagranicznych, ale i wewnątrz krajowych, w połączeniu ze zwiększonymi możliwościami finansowymi naszego kraju, może w rezultacie znacznie umocnić pozycję Polski jako kraju atrakcyjnego turystycznie. Nie należy jednak zapominać, iż wykorzystanie funduszy unijnych uzależnione jest od przygotowania wysokiej jakości projektów.

¹ Dane Światowej Organizacji Turystyki (WTO) oraz Instytutu Turystyki

Z analiz środowiska przyrodniczego i kulturalno – historycznego gminy wynika, że turystyka może stanowić znaczące źródło dochodów mieszkańców.

Teren Gminy Świętajno należy do najbardziej przebadanych pod kątem stanowisk archeologicznych w tej części Mazur. Systematycznymi pracami badawczymi objęto około 50% obszaru gminy. Z danych Konserwatora Zabytków Archeologicznych i Muzeum Okręgowego w Suwałkach wynika, że w Gminie Świętajno znajduje się 179 stanowisk archeologicznych. W planie zagospodarowanie przestrzennego ujęto 89 z nich. Najcenniejsze obiekty: grodzisko pradziejowe i wczesnośredniowieczne w Dybowie, wały kamienne wokół grodziska w Dybowie oraz kurhany w Zalesiu, są przykładami budownictwa obronnego i sepulkralnego z różnych okresów, o dużych walorach poznawczych.

Pozostałe stanowiska zalicza się do obiektów płaskich, niezaznaczających się na powierzchni gruntu. Należą do nich ślady osadnictwa, osady, obozowiska, cmentarzyska ciałopalne, miejsca wytopu żelaza i huty szkła z różnych okresów pradziejów, średniowiecza i okresu nowożytnego, o różnej wartości. Najcenniejsze pod względem poznawczym są: cmentarzyska ciałopalne z okresu rzymskiego w Jurkach i Borkach, nowożytna huta szkła w Rogajnach oraz osady i obozowiska z różnych okresów pradziejów i średniowiecza w Kondratowie, Dybowie, Jurkach, Borkach i Rogajnach.

Obszar gminy jest także interesujący pod względem historycznym. Tu miały miejsce takie wydarzenia jak:

- zajęcie ziem Galindów przez wojska krzyżackie oraz ich kolonizacja w II połowie XIII w.,
- najazd wojsk polsko – tatarskich pod wodzą hetmana Gosiewskiego w 1656 r.,
- epidemia, która pochłonęła większość mieszkańców w 1710 roku,
- przemarsz wojsk napoleońskich w 1812 roku,
- działania wojenne między wojskami niemieckimi i rosyjskimi w 1914 i 1915 roku.

Niewiele jest w gminie zabytkowych obiektów sakralnych (2 kościoły poewangelickie z 1727 w Cichym oraz z końca XVIII wieku w Świętajnie). Liczne natomiast są obiekty związane z ziemiaństwem wschodniopruskim. Godne obejrzenia są dwory w: Cichym, Dunajku, Jurkach, Jurkowie, Kijach, Kukówku, Niemstach i Rogowszczyźnie oraz zespoły folwarczne bez dworów w Chełchach, Połomie, Pietraszach i Nowinach. Dobrze zachowało się 9 parków dworskich, z XIX i XX wieku, pięć z nich wpisano do rejestru konserwatora zabytków.

W gminie zaewidencjonowano 50 cmentarzy o znaczeniu historycznym i kulturowym, dwa z nich wpisane są do rejestru zabytków.

Każda miejscowość Gminy Świętajno posiada wiele terenów i obiektów o charakterze historycznym, ściśle związanych z kulturą tego regionu.

Z analiz oraz waloryzacji obszaru Gminy Świętajno wynika, że turystyka może stać się znaczącym źródłem dochodu mieszkańców. Jej teren wchodzi w obszar Pojezierza Elckiego, będący bezpośrednim wejściem w atrakcje turystyczne Wielkich Jezior Mazurskich i Puszczy Boreckiej. Unikalne walory krajobrazowo – przyrodnicze, duża ilość jezior (terenów leśnych i niski stopień zanieczyszczenia środowiska czynią gminę potencjalnie atrakcyjnym miejscem dla rozwoju turystyki.

Rozpatrując szanse rozwoju tej funkcji gospodarczej na tle uwarunkowań ponadlokalnych można przyjąć tezę, że turystyka na tych terenach ma szansę na prężny rozwój. Na podstawie danych zauważyć można, iż z roku na rok przybywa liczba turystów, którzy korzystają z bazy noclegowej gminy.

Tabela nr 6. Turyści korzystający z baza noclegowej.

Miejsca noclegowe	J. m.	2004	2005	2006
korzystający z noclegów ogółem I-XII	osoba	287	572	1 431
korzystający z noclegów turyści zagraniczni I-XII	osoba	10	4	44
wynajęte pokoje w hotelach, motelach, pensjonatach ogółem I-XII	pok.	0	0	0
wynajęte pokoje w hotelach, motelach, pensjonatach turystom zagranicznym I-XII	pok.	0	0	0
udzielone noclegi ogółem I-XII	nocleg	623	1 022	1 717
udzielone noclegi turystom zagranicznym I-XII	nocleg	10	4	161

Źródło: GUS 2006.

Zasady zagospodarowania przestrzennego, udokumentowane pracami analitycznymi pozwoliły na określenie głównych i uzupełniających terenów rozwoju tej formy działalności gospodarczej. Funkcje te przypisano terenom:

- wchodzącym w skład mikroregionu jeziora Szwałk Wielki, obejmującym jeziora Łitygajno i Łażno oraz miejscowości Borki, Mazury i Rogajny,
- wchodzącym w obręb Świętajna, obejmującym jeziora: Świętajno, Muliste, Dworackie, z miejscowościami: Świętajno, Sulejki, Dworackie oraz rozległymi terenami wzdłuż rzeki Połomki.

Obszary uzupełniające:

- obręb mikroregionu Łaśmiady, obejmujący jezioro Krzywe i tereny przylegające do wsi Krzywe,
- obręb mikroregionu jeziora Przytulskiego, obejmujący jezioro Dudeckie i Kukowino oraz okolice wsi Dudki, Kukówko i Leśniki,
- mikroregion jeziora Dobskiego z jeziorami Stopka i Długie oraz przylegającymi terenami leśnymi.

Wymienione obszary łączy sieciowy układ infrastruktury turystycznej: ścieżki rowerowe i pieszce, szlaki turystyczne, wodne, konne, o odpowiednim wyposażeniu techniczno – usługowym (miejsca zatrzymań, parkingi leśne). Układ ten łączy także gminę z regionem i otoczeniem.

3.2. Charakterystyka potencjału inwestycyjnego

3.2.1. Stan infrastruktury techniczno-ekonomicznej

Elektroenergetyka.

Na terenie gminy funkcjonuje napowietrzna sieć energetyczna wymagająca modernizacji. Zwiększenie liczby odbiorców może być utrudnione ze względu na małą rezerwę energii. Częstym zjawiskiem jest wyłączenia prądu spowodowane głównie awariami sieci. Jest to szczególnie uciążliwe dla rolników dojących krowy i schładzających mleko.

Nie wszystkie miejscowości w gminie posiadają oświetlenie uliczne.

Wodociągi.

W 2001 roku wybudowano Stację Uzdatniania Wody w miejscowości Niemsty. Zadaniem tej stacji jest zaopatrzenie w wodę mieszkańców północnej części gminy. Między innymi takich miejscowości jak: Jurki, Barany, Niemsty, Cichy, Dybowo, Gryzy, Chełchy, Mazury, Rogajny, Borki, Jelonek, Zalesie oraz Wronki. Na bazie tej stacji wybudowano w 2002 roku 8,5 km wodociągu we wsiach Niemsty, Cichy, Barany i część Dybowa. W 2003 roku wybudowano 22,1 km sieci wodociągowej wraz z przyłączeniami na ogólną wartość 1,600 tys. zł. Woda została doprowadzona do miejscowości Jurki, Dybowo, Gryzy i Chełchy. Przy realizacji tej inwestycji skorzystano ze środków SAPARD. W 2006 roku w dalszym ciągu

rozbudowano ten wodociąg doprowadzając wodę do Mazur i Rogojn, jak również rozpoczęto zadania zaopatrujące w wodę mieszkańców części wsi Giże. Wybudowano 19,8 km sieci oraz przyłączy. Koszt obu tych zadań wyniósł 785 tys.zł. Obecnie kontynuowana jest budowa obu tych wodociągów. W wodę zaopatrzeni zostaną mieszkańcy wsi Mazury, Rogojny, Borki, Giże oraz Orzechówko. Ogółem wybudowana zostanie sieć wodociągowa z przyłączami o długości 36,9 km, oraz wartości 2027 tys. zł. W przypadku tych inwestycji Gmina Świętajno skorzystała z pożyczki Banku Ochrony Środowiska.

Po zrealizowaniu wymienionych zadań, gmina będzie zwodociągowania w granicach 80%.

Stan zwodociągowania Gminy na koniec 2006r

Stacje uzdatniania wody- 7szt.

w tym komunalne - 2szt

Sieć wodociągowa - 60,6 km

Przyłącza wodociągowe - 9,7 km

W roku 2007 wybudowano

Sieć wodociągowa - 27,8km

Przyłącza wodociągowe - 8,3 km..

Stan zwodociągowania na koniec 2007r

Stacje uzdatniania wody - 7 szt.

W tym komunalne - 2szt.

Sieć wodociągowa - 88,4 km

Przyłącza wodociągowe - 18 km

% zwodociągowania - 76 %

Gminne stacje uzdatniania wody znajdują się w miejscowościach Niemsty i Świętajno i zaopatrują w wodę następujące miejscowości: Świętajno, Sulejki, Jurki, Barany, Niemsty, Cichy, Dybowo, Gryzy, Chełchy, Mazury, Rogojny, Borki. Wsie Giże, Orzechówko i Kukówko otrzymują wodę z Olecka. Wsie Połom i Pietrasze otrzymują wodę ze Starych Juch. Miejscowości Dunajek, Rogowszczyzna, Jurkowo i część Świętajna zaopatrywane są w wodę ze Spółdzielni Mieszkaniowej, oraz Agencji Nieruchomości Rolnych.

W Gminie nie są zwodociągowane następujące wsie: Jelonek, Zalesie, Wronki. Kije, Krzywe, Leśniki Dworackie.

Kanalizacja

Na terenie gminy funkcjonuje oczyszczalnia ścieków w Świętajnie oraz dwie mniejsze. Pierwszy etap inwestycji jest zrealizowany w istniejącej oczyszczalni gminnej o przepustowości 200 m³/dobę z punktem zlewnym ścieków dowożonych ze zbiorników bezodpływowych z terenu gminy. Głównym dostawcą jest Spółdzielnia Mieszkaniowa „Mazury” dostarczająca ścieki z administrowanych przez siebie nieruchomości jak i sporadycznie usługowo od innych mieszkańców. Następnym dostawcą w kolejności z uwagi na ilość są szkoły a na końcu indywidualne gospodarstwa. Ilość gospodarstw z terenu gminy dostarczających swoje ścieki do oczyszczalni zamyka się liczbą nie większą niż 35. Do oczyszczalni doprowadzane są za pomocą instalacji sanitarnych ścieki ze Świętajna, Sulejek, Połomu i Dunajka (ok. 140 m³/dobę). Nadal ponad 40% ścieków produkowanych w gminie wymaga rozwiązania w postaci systemu kanalizacji sanitarnej. W roku 2003 skanalizowana została miejscowość Kukówko. Ścieki z tej miejscowości odprowadzane są do oczyszczalni ścieków w Olecku. Inwestycja ta została zrealizowana ze środków Agencji Nieruchomości Rolnych. Ponadto w latach 2004 - 2005 zlikwidowano dwie przestarzałe oczyszczalnie ścieków w miejscowościach Połom oraz Chełchy, a ścieki z tych miejscowości odprowadzane są do oczyszczalni ścieków w Świętajnie. Przy tej okazji do sieci kanalizacyjnej podłączono ścieki mieszkańców wsi Dunajek. W sumie ze zbiorczych urządzeń kanalizacyjnych korzysta obecnie ok. 60 % mieszkańców gminy.

Oczyszczalnie ścieków	- 3 szt.
W tym komunalne	- 1szt.
Sieć kanalizacyjna	- 20,3 km.
Przykanaliki	- 3,6 km.
% skanalizowania	- 60%

Oczyszczalnia ścieków w Cichym odbiera ścieki z Niemst, oraz Cichego. Oczyszczalnia w Pietraszach przyjmuje ścieki z Pietrasz. Obie te oczyszczalnie są własnością Spółdzielni mieszkaniowej „Mazury” w Olecku.

Ścieki z miejscowości Kukówko odprowadzane są do oczyszczalni w Olecku. W pozostałych miejscowościach takich jak: Jurki, Barany, Dybowo, Gryzy, Mazury, Rogojny, Borki, Jeloniek, Zalesie, Wronki, Kije, Krzywe, Jurkowo, Rogowszczyzna, Dworackie, Dudki, Leśniki, Giże, Orzechówko ścieki gromadzone są w szambach.

Gospodarka odpadami.

Na terenie Gminy Świętajno zbieraniem i transportem odpadów stałych zajmują się dwa koncesjonowane podmioty: Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej (PGK) Olecko, oraz Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych „Czyścioch bis” w Suwałkach, które zajmuje się również zarządzaniem gminnym składowiskiem odpadów w Świętajnie. PGK Olecko posiada kontenery KP 7, pojemniki 110 l, a także samochód ciężarowy tzw. Hakowiec do wywożenia pojemników. Obsługuje głównie posesje zarządzane przez Spółdzielnię Mieszkaniową „Mazury”. Natomiast PUK „Czyścioch bis” posiada samochód ciężarowy do wywożenia pojemników 1100 l i obsługuje pozostałych mieszkańców gminy oraz w wyniku wygranego przetargu zajmuje się odbieraniem odpadów z posesji i miejsc administrowanych przez Urząd Gminy. Na terenie Gminy odpady od jej mieszkańców odbierane są dwa razy w miesiącu. Gmina posiada kosze na śmieci - 50 szt., pojemniki SM 110 l – 25 szt., kontenery PA 1100 – 7 szt., które rozstawione są przy placówkach publicznych. Składowisko odpadów jest ogrodzone, posiada dwie bramy wjazdowe, brodzik dezynfekcyjny, stróżówkę w czerwcu br. zostanie wykonane piezometry. Brak jest wagi, prądu, wody.

Gmina Świętajno

a. Powierzchnia ³	215 km2
b. Liczba mieszkańców, stan na wrzesień 2007 roku, wg danych gmin	4264
c. Średnie nagromadzenie odpadów w latach :	2004 - 106 ton 2005 – 94,6 ton 2006 - 90 ton

³ Wg danych z opracowywanego Planu gospodarki odpadami dla Związku Międzygminnego „Gospodarka Komunalna” w Elku

Prowadzona gospodarka odpadami⁴:

- Systemem zorganizowanej zbiórki odpadów objętych jest około 2 750 mieszkańców tj 65% ludności.
- Na terenie Gminy nie jest prowadzona selektywna zbiórka odpadów.

Składowiska odpadów zlokalizowane są na terenie następujących gmin:

- Gmina Olecko, składowisko szosa Wieliczki,
- Gmina Kowale Oleckie, składowisko Stożne,
- Gmina Świętajno, składowisko Świętajno,
- Gmina Wieliczki, składowisko Niedźwiedzkie.

Na terenie gmin powiatu oleckiego znajdują się 2 składowiska odpadów przeznaczone do zamknięcia. Pierwsze z nich, czyli składowisko Niedźwiedzkie zostanie zamknięte najwcześniej w 2008 roku, natomiast drugie Stożne najpóźniej do ok. 2020 roku. Powierzchnia składowisk:

- Gmina Olecko, składowisko szosa Wieliczki – 2,75 ha,
- Gmina Kowale Oleckie, składowisko Stożne – 2,8 ha,
- Gmina Świętajno, składowisko Świętajno – 1,09 ha,
- Gmina Wieliczki, składowisko Niedźwiedzkie – 1,2 ha⁵.

Zabezpieczenie składowiska w Gminie Świętajno:

- Uszczelnione dno – naturalne,
- Drenaż – tak,
- Postępowanie z odciekami – wywóz do oczyszczalni,

Gmina Świętajno jest członkiem Związku Międzygminnego „Gospodarka Komunalna” w Ełku, który składa wniosek do Programu Spójności na budowę Zakładu Przerobu Śmieci w Siedliskach w gminie Ełk. Na rok 2010 planowane jest zakończenie inwestycji. Projekt przewiduje selektywną zbiórkę odpadów przy zapewnieniu odpowiednich pojemników, organizację wywozu odpadów i edukację ekologiczną.

⁴Wg Planu gospodarki odpadami dla woj. warmińsko – mazurskiego na lata 2003-2006 z perspektywą do 2010, Olsztyn 2003.

⁵ Wg Planu gospodarki odpadami dla woj. warmińsko – mazurskiego na lata 2003-2006 z perspektywą do 2010, Olsztyn 2003.

Gospodarka ciepła

Gospodarka ciepła gminy opiera się głównie o kotłownie lokalne i indywidualne źródła ciepła, w tym oparte o energię elektryczną. Kotłownie opalane są paliwem stałym (węgiel kamienny, rzadziej brunatny i brykiety) oraz coraz częściej olejem opałowym lekkim typu Ekoterm. Kotłownie oparte na węglu są dostarczycielami znacznej emisji zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego.

Istniejące źródła ciepła ze względu na stan techniczny powinny być modernizowane poprzez wprowadzanie automatyki i najnowszych technologii oczyszczania spalin.

Kotłownie olejowe posiada budynek w którym mieści się Szkoła Podstawowa i Gimnazjum w Świętajnie, Bank Spółdzielczy w Świętajnie, Wiejski Dom Wczasowy „Panorama” w Dudkach. Kotłownie standartowe - (drzewo, węgiel), posiadają: Szkoła Podstawowa w Mazurach, Urząd Gminy w Świętajnie, Osiedle mieszkaniowe „Mazury” w Świętajnie, osiedla popegeerowskie w Chełchach, Cichym, Pietraszach.

W indywidualnej zabudowie dominuje ogrzewanie standartowe z przewagą drewna jako opału.

Komunikacja

Komunikacja oparta jest głównie na prywatnych zasobach mieszkańców, oraz komunikacji PKS Olecko. Dzieci do szkół dowożone są autobusami gminnymi oraz z wykorzystaniem PKS.

Drogi gminne

Zły stan dróg gminnych wymagający natychmiastowej modernizacji jest ważnym czynnikiem ograniczającym przedsiębiorczość. W celu poprawy dostępności komunikacyjnej oraz zwiększenie atrakcyjności istniejących terenów inwestycyjnych w planach rozwoju lokalnego gminy wyznaczono działania na lata 2007-2013 obejmujące modernizację drogi relacji Giże – kolonia Giże (3 km), drogi Zalesie-Dunajek (2,2km), drogi Dybowo – Jurki (2 km).

Własność nieruchomości w gminie Świętajno

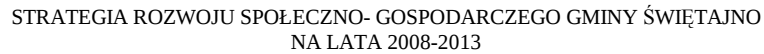
Podstawowym warunkiem urynkwienia gospodarki jest jej oparcie na własności prywatnej. Tymczasem w wielu regionach Polski pokutują stare stosunki własności państwowej lub komunalnej, które to niestety nie zachęcają do inwestowania. W efekcie majątek niszczeje, a bezrobocie wzrasta. W Gminie Świętajno własność komunalną stanowi 1,97% obszaru, co jest niezbędne do wykonywania zadań ustawowych jednostki samorządu terytorialnego. Główne tereny komercyjne gminy to: obszar zabudowy lotniskowej i mieszkaniowej w Świętajnie, teren usług turystycznych wzdłuż jeziora Litygajno w Borkach, położony w sąsiedztwie planowanego osiedla lotniskowego.

Budownictwo mieszkaniowe występuje głównie na działkach budowlanych zakupionych przez osoby z poza Gminy. W małym zakresie występuje budownictwo inwentarskie.

Tabela nr 7. Mieszkania wg rodzaju podmiotów będących ich właścicielami.

Obszar	Ogółem	Mieszkania według rodzaju własności				
		Osób fizycznych	Spółdzielni mieszkaniowych	Gmin	Zakładów pracy	Innych podmiotów
Województwo warmińsko - mazurskie	461 871	262 387	116 612	52 726	23 128	7 018
Powiat Olecki	10 783	7 215	2 073	792	638	65

Źródło: GUS 2006.

Wyszczególnienie	Ilość izb w mieszkaniu	Liczba osób na 1 izbę	Liczba osób w mieszkaniu	Przeciętna pow. mieszkania	Przeciętna pow. na 1 osobę w mieszkaniu
Województwo	3,70	0,84	3,39	65,1	21,1
Powiat Olecki	3,82	0,84	3,19	68,6	21,5
Gmina Świętajno	3,84	0,81	3,12	72,4	23,2

Mieszkańcy Gminy Świątajno mają zbliżone warunki mieszkaniowe w układzie porównawczym do przeciętnej województwa i Powiatu Oleckiego. Maja podobną powierzchnie mieszkania w przeliczeniu na jednego mieszkańca, a liczba osób zamieszkujących wspólnie też jest zbliżona.

Infrastruktura społeczna

Podstawowymi cechami infrastruktury społecznej jest niematerialny charakter jej usług oraz różny stopień ich obligatoryjności. Pomiędzy rozwojem społeczno-gospodarczym a infrastrukturą społeczną zachodzi sprzężenie zwrotne. Polega ono na tym, że rozwój ten tworzy materialne podstawy do rozwoju infrastruktury społecznej, natomiast rozwój infrastruktury poprzez wzrost poziomu efektywności kapitału ludzkiego i popytu na nowe usługi społeczne przyspiesza rozwój społeczno-gospodarczy na szczeblu lokalnym

Placówki edukacyjne

Na terenie gminy Świątajno funkcjonuje 4 placówki oświatowe: 3 szkoły podstawowe i gimnazjum. Szkoła podstawowa w Świątajnie liczy 225 uczniów, Szkoła podstawowa w Mazurach- 70 uczniów, Szkoła podstawowa w Cichym prowadzona przez Stowarzyszenie „Edukator”- 39 uczniów, Gimnazjum w Świątajnie - 176 uczniów.

Tabela nr 9. Liczba uczniów w szkołach.

Rok szkolny	SP Świątajno	SP Mazury	SP Cichy	SP Wronki	Gimnazjum	Ogółem
2004/5	201 „0” 32	88 „0” 11	49 „0” 8	46 „0” 4	187	571 „0” 55
2005/6	184 „0” 40	78 „0” 8	43 „0” 4	39	209	553 „0” 52
2006/7	223 „0” 31	78 „0” 9	36 „0” 4	-----	201	538 „0” 44
2007/8	201 „0” 24	59 „0” 10	30 „0” 8	-----	176	467 „0” 43

Źródło: UG ŚWIĘTAJNO.

Ośrodki kultury i sportu – wykaz placówek

- Gminny Ośrodek kultury i Sportu w Świątajnie
- Wiejskie Centrum Inicjatywy w Gizach – spalone 11.11. 2007r – do odbudowy
- Świetlica Socjoterapeutyczna w Gizach
- Świetlica środowiskowa w Pietraszach
- Świetlica środowiskowa w Kukówku
- Stadion wiejski w Cichym
- Stadion sportowy w Świątajnie
- Gminna Biblioteka w Świątajnie

- Izba muzealna „Mleko i natura” w Giżach
- Izba muzealna „Las wokół nas” we Wronkach
- Izba muzealna „Dzieje Państwowych Gospodarstw Rolnych” w Cichym

Opieka zdrowotna

Na terenie gminy funkcjonuje Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej. Organizacja pomocy medycznej dostosowana jest do potrzeb mieszkańców. W Świętajnie znajduje się gabinet lekarza rodzinnego i gabinet dentystyczny, a usługi świadczy również lekarz weterynarii. Pozostałe placówki medyczne znajdują się w Olecku.

Na terenie gminy zorganizowane są służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo mieszkańców w czasie zagrożeń. Są trzy jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej znajdują się w: Świętajnie, Mazurach i Cichym. W Świętajnie działa również Komisariat Policji.

Obiekty dziedzictwa kulturowego i zabytki sakralne

Istniejące obiekty dziedzictwa kultury są w stanie wymagającym przekształceń własnościowych i remontów kapitalnych.

Najcenniejsze z nich :

- neobarokowy dwór w Cichym,
- dwór w Dunajku o secesyjnej dekoracji,
- dwór w Niemstach w formie małej historycznej budowli.

(wszystkie niestety mają przebudowane układy wnętrz)

- historyczna zabudowa wsi,
- karczmy i szkoły wiejskie,
- tryptyk Św. Agaty- przykład sztuki średniowiecznej,
- parki dworskie, których stan w większości jest zły,
- zadbane park w Dunajku,
- obiekty archeologiczne w Dybowie.

Obiekty i tereny w/w podlegają ochronie zabytków, dlatego jakiekolwiek prace modernizacyjne, czy rewaloryzacyjne wymagają zgody konserwatora zabytków.

Niewiele jest w gminie zabytkowych obiektów sakralnych (2 kościoły poewangelickie z 1727 w Cichym oraz z końca XVIII wieku w Świętajnie). Liczne natomiast są obiekty związane z ziemiaństwem wschodniopruskim. Godne obejrzenia są dwory w: Cichym, Dunajku, Jurkach, Jurkowie, Kijach, Kukówku, Niemstach i Rogowszczyźnie oraz zespoły folwarczne bez dworów w Chełchach, Połomie, Pietraszach i Nowinach. Dobrze zachowało się 9 parków dworskich z XIX i XX wieku, pięć z nich wpisano do rejestru konserwatora zabytków.

W gminie zaewidencjonowano 50 cmentarzy o znaczeniu historycznym i kulturowym, dwa z nich wpisane są do rejestru zabytków.

Każda miejscowość Gminy Świętajno posiada wiele terenów i obiektów o charakterze historycznym, ściśle związanych z kulturą tego regionu.

Organizacje pozarządowe

Na obszarze gminy Świętajno działają organizacje pozarządowe:

Posiadające osobowość prawną

1. Stowarzyszenie Agroturystyczne „Mazurska Kraina” w Giżach
2. Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Cichy
3. Stowarzyszenie Spełniamy Marzenia
4. OSP Cichy
5. OSP Mazury
6. OSP Świętajno
7. UKS przy SP w Cichym
8. UKS przy Gimnazjum w Świętajnie

Nieposiadające osobowości prawnej

9. Kobiety Aktywne w Kukówku
10. Koło Giżowskich Bab w Giżach

3.2.2. Struktura zatrudnienia

Okolo 65% osób zamieszkujących teren gminy Świętajno pracuje w sektorze rolniczym, co z pewnością generuje problem ukrytego bezrobocia. Według stanu na 31-03-2004 rok liczba bezrobotnych na terenie gminy wyniosła 552 osoby to jest 31% czynnych zawodowo. Liczba długotrwale bezrobotnych wyniosła 288 osób (ponad 52% ogółu bezrobotnych), z czego 235 mieszkańców to byli pracownicy PGR. Jest to ogromna skala problemów społeczno – ekonomicznych. Według stanu na koniec października 2006 w gminie Świętajno zarejestrowanych osób bezrobotnych było 510 w tym 263 kobiety, a stopa bezrobocia w powiecie oleckim wynosiła 23,2 %. W tym samym okresie 2007 r. bezrobotnych osób było 367, w tym kobiet 263, natomiast stopa bezrobocia w powiecie wynosiła 18,2. Biorąc pod uwagę fakt, że w gminie Świętajno liczba mieszkańców w ciągu ostatnich lat systematycznie spada (w 2002 wyniosła 4.292 osoby, w 2007 wynosi 4264 osób) zmniejszanie zarejestrowanych osób bezrobotnych nie oddaje faktycznego stanu bezrobocia na terenie gminy.

Tabela nr 10. Aktywność ekonomiczna ludności w województwie Warmińsko - Mazurskim i powiecie oleckim.

Wyszczególnienie	Ogółem	Aktywni zawodowo			Bierni za- wodowo	Nieustalony status	Wskaźnik ak- tywności	Wskaźnik za- trudnienia	Stopa bezrobocia
		razem	pracujący	bezrobotni					
		W tysiącach						W %	
Warmińsko - Mazurskie	1142,4	608,8	437,2	171,5	496,3	37,3	55,1	39,6	28,2
Miasta	704,8	375,2	277,4	97,9	302,2	27,3	55,4	40,9	26,1
Wieś	437,6	233,6	159,9	73,7	194,1	10,0	54,6	37,4	31,6
Powiat Olecko	26,8	14,3	10,1	4,2	11,7	0,7	55,1	38,9	29,3

Źródło: NARODOWY SPIS POWSZECHNY 2002.

Tabela nr 11. Aktywność ekonomiczna i źródła utrzymania w układzie porównawczym Polski i Województwa Warmińsko – Mazurskiego.

Obszary	Ludność ogółem	Ludność w wieku 15 lat i więcej	Pracujący w wieku 15 lat i więcej	Bezrobotni w wieku 15 lat i więcej	Współczynnik aktywności zawodowej	Wskaźnik zatrudnienia	Stopa bezrobocia	Długotrwale bezrobotni w ogólnej liczbie bezrobotnych	Pracujący w rolnictwie w ogólnej liczbie pracujących	Główne źródła utrzymania		
										w tym		
										dochody z pracy	nie zarobkowe	na utrzymaniu
	w tysiącach				w %							
kraj	38230,1	31288,4	13218,3	3558,2	55,5	43,7	21,2	45,8	16,6	32,3	28,0	38,1
woj.	1428,4	1142,4	437,2	171,5	55,1	39,6	28,2	49,6	15,4	29,4	27,9	41,2

Źródło: NARODOWY SPIS POWSZECHNY 2002.

3.2.3. Informacje na temat działalności gospodarczej

Wśród podmiotów gospodarczych dominuje sektor prywatny, podobnie jest z użytkowaniem gruntów. Gmina Świętajno stosunkowo szybko uporała się z problemem zagospodarowania gruntów rolnych po byłych PGR. Większość z nich na mocy długoterminowych umów dzierżawia rolnicy indywidualni. To jednak nie rozwiązuje problemu własności ani ziemi, ani atrakcyjnych obiektów do potencjalnego zagospodarowania.

Ilość zarejestrowanych podmiotów według danych UG Świętajno na 2007 r.– 131 w tym:

3 tartaki, 14 sklepów, 3 bary.

W usługach przeważa budownictwo i usługi leśne.

Sklepy znajdują się w następujących miejscowościach:

Świętajno 6, Krzywe 2, Gize 1, Cichy 2, Dybowo 1, Mazury 1, Borki 1

Najważniejszym problemem pracodawców jest brak wykwalifikowanej kadry, oraz zły stan dróg.

Tabela nr 12. Struktura zatrudnienia.

Lp.	Sektor gospodarki	Ilość miejsc pracy
1.	Usługi leśne	20
2.	Tartaki	120
3.	Służba zdrowia	5
4.	Budownictwo i usługi stolarskie	15
5.	Handel, naprawy	14
6.	Transport	8
7.	Inne usługi	74
8.	Bank	4
9.	Administracja publiczna	37
10.	Edukacja	75
11.	Poczta	7
12.	Razem ilość miejsc pracy poza rolnictwem	316

Źródło: UG ŚWIĘTAJNO

3.2.4. Współpraca międzynarodowa

Prowadzona jest współpraca z Rejonem Kelme na Litwie zgodnie z podpisaną umową o współpracy pomiędzy Rejonem Kelme – Gminą Świętajno, Stowarzyszeniem Agroturystycznym „Mazurska Kraina” i Stowarzyszeniem Twórców Ludowych Mazur i Suwalszczyzny

3.2.5. Analiza otoczenia biznesu (IOB)

Dla lokalnej władzy i lokalnych przedsiębiorców najistotniejszymi partnerami w zakresie wspierania rozwoju gospodarczego są:

- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej – udzielił niskooprocentowanego kredytu na budowę wodociągu.
- Urząd Marszałkowski – wsparcie finansowe do utworzenia Świetlicy Socjoterapeutycznej w Giżach
- Powiatowy Urząd Pracy w Olecku – przeznacza środki na zatrudnienie pracowników interwencyjnych.

3.2.6. Analiza terenów inwestycyjnych

Na terenie gminy występują:

- Szlaki po byłych liniach kolejowych, na których planowane jest utworzenie szlaków turystycznych z infrastrukturą turystyczną łączących trzy izby muzealne.
- Działki nad jeziorami z przeznaczeniem na tereny rekreacyjno – letniskowe
- Wydatne wzniesienia nadające się na utworzenie punktów widokowych i uprawiania sportów zimowych z utworzoną infrastrukturą turystyczną.
- Drogi gminne i powiatowe, których modernizacja przyczyni się do większego zainteresowania inwestorów głównie w branży turystycznej przy wykorzystaniu walorów typu jeziora, lasy, rzeki.
- Nierentowne małe gospodarstwa rolne, które można będzie przeznaczyć na prowadzenie usług turystycznych i agroturystycznych.
- Grunty rolne o małej wartości rolniczej
- Łatwość zmiany kierunku produkcji rolniczej na produkcję materiałów energetycznych typu olej napędowy, biomasa
- Wykorzystanie dobrych warunków wiatrowych i budowę elektrowni wiatrowych.

Na terenie gminy mamy szlak byłej kolei wąskotorowej Olecko- Świętajno, o długości ok. 8 km i szlak byłej kolei Olecko – Kruklanki o długości około 10 km. Istnieje możliwość odkupienia od rolników i Agencji Nieruchomości Rolnych gruntów pod inwestycje turystyczne w atrakcyjnie położonych miejscowościach i miejscach. Brak przemysłu, czyste środowisko, rozwijające się rolnictwo ekologiczne stwarzają warunki do rozwijania turystyki prozdrowotnej.

Tabela nr 13. Rodzaje usług turystycznych świadczonych na terenie gminy Świętajno.

Rodzaj usługi/ infrastruktury	- miejscowość - adres - tel/ fax. - e-mail - strona www	Okres otwarcia (np. Całoroczny, sezonowy: V-IX) Godziny otwarcia	Forma własności/ jednostka organizacyjna (np. Punkt it Urzędu Gminy, obiekt prywatny , itp.)	Języki obce, w których prowadzon a jest obsługa klienta	Zakres świadczonych usług
Informacja turystyczna	Świętajno- Urząd Gminy tel. 087 5215420/087 5215414 swietajno@mtnet.pl www.swietajno.mtnet.pl Punkt informacyjny stowarzyszenia agroturystycznego „Mazurska Kraina” Giże 15-A tel. 0875215551 mazurskakraina1@wp.pl www.agroturystyka.mazury.info	Całoroczny w godzinach 8 ⁰⁰ -15 ⁰⁰ Całoroczny w godzinach 8 ⁰⁰ -20 ⁰⁰	Punkt informacji turystycznej Urzędu Gminy Gospodarstwo agroturystyczne	Rosyjski, angielski w podstawow ym zakresie Rosyjski oraz słabo niemiecki i angielski	Udzielanie informacji o kwaterach, wyżywieniu, atrakcjach, możliwości skorzystania ze sprzętu turystycznego.
Biura podróży i organizatorzy turystyki	Stowarzyszenie agroturystyczne „Mazurska Kraina”- jak wyżej.	Całorocznie	Gospodarstwo agroturystyczne, punkt informacji stowarzyszenia	Rosyjski oraz słabo niemiecki i angielski	Organizacja imprez agroturystycznych, spływów kajakowych, biesiad, festynów, wycieczek, rajdów.
Obiekty sportowe (aerokluby, fitness club i inne, korty tenisowe, pola golfowe, ośrodki żeglarskie, stadiony, sale sportowe OSiR, baseny kryte i pływalnie itp.)	Boiska piłkarskie w miejscowościach: Świętajno, Giże, Cichy, Wronki, Borki, Chełchy, Kukówko.	Całoroczne	Mienie komunalne		Organizacja zawodów sportowych i meczów piłkarskich.
Wypożyczalnie sprzętu turystycznego (podać przy	Giże 15 – A 19 – 411 Świętajno 087 5215551; 691565171	Sezonowo	Własność prywatna	Rosyjski , słabo	Wypożyczanie kajaków łącznie z przewozem, rowerów , łódki

STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO- GOSPODARCZEGO GMINY ŚWIĘTAJNO
NA LATA 2008-2013

każdej wypożyczalni rodzaj sprzętu, np. Rowerów, kajaków itp.) i samochodów	e- mail mazurskakraina1@wp.pl Gize 50 19-411 Świątajno 087 5625282; 606263533 Dudki ośrodek wypoczynkowy 087 5215684	Sezonowo Sezonowo	Własność prywatna Własność prywatna	niemiecki i angielski Rosyjski , niemiecki Rosyjski	Wypożyczanie kajaków, łódek, żaglówek Wypożyczanie łódek, rowerów wodnych
Ośrodki jazdy konnej	Miejscowość Krzywe, 0875215549, 0602382898 Miejscowość Dybowo 0502412344 Miejscowość Gize 087 5215551 Miejscowość Orzechówko 087 5215531 Miejscowość Krzywe 087 5215545	Cały rok Cały rok Cały rok Cały rok	Gospodarstwo agroturystyczne Gospodarstwo agroturystyczne Gospodarstwa rolne Gospodarstwo agroturystyczne Gospodarstwo agroturystyczne		Treningi jeździeckie, jazda w siodle Jazda w siodle i zaprzęgami Jazda zaprzęgami w lecie i zimie Obcowanie z koniami Tarpanami Jazda konna
Domy wycieczkowe	Miejscowość Świątajno 087 5215421 Miejscowość Świątajno 087 5215433	Okres letni Dni i okresy wolne od nauki	Budynek Parafialny Budynek szkolny		20 miejsc noclegowych 25 miejsc noclegowych, możliwość wyżywienia w stołówce szkolnej
Schroniska młodzieżowe	Miejscowość Mazury II kategoria 087 5215124 Miejscowość Połom II kategoria 087 5215469	Dni i okresy wolne od nauki Czynne cały rok	Budynek szkolny Budynek prywatny	Rosyjski , angielski Rosyjski i angielski Rosyjski	25 miejsc noclegowych, możliwość wyżywienia w stołówce szkolnej 20 miejsc noclegowych, wyżywienie we własnym zakresie
Domy wczasowe i ośrodki wypoczynkowe	Barbara i Kazimierz Nitkowsy Dudki 9 ; 19-411 Świątajno 087 5215684	Czynne cały rok	Obiekt prywatny	Rosyjski	23 pokoje 2- osobowe wraz z wyżywieniem, pomost nad jeziorem Dudeckim, sala restauracyjna i

STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO- GOSPODARCZEGO GMINY ŚWIĘTAJNO
NA LATA 2008-2013

Kwaterny wiejskie i agroturystyczne	1. Urszula i Janusz Hendzel Giże 15- A 19- 411 Świętajno 087 5215551	Czynne cały rok	Obiekt prywatny	Rosyjski , słabo niemiecki i angielski	światlicowa. Gospodarstwo rolne ekologiczne 4 pokoje i 4 łazienki w nowym budynku, możliwość wykupienia wyżywienia bądź , przyrządzania we własnym zakresie własne miejsce nad jeziorem,do wypożyczenia łódki rowery , kajaki, specjalność wędkowanie i degustacja ryb 5 pokoi 2 osobowych z osobnymi łazienkami, dostęp do kuchni, własna plaża, łódki do dyspozycji pokoje 2x2osoby z łazienką 1x2osoby z łazienką 1x2osoby łazienka na korytarzu 1x1 osoby łazienka na korytarzu
	2. Leokadia Albosza Borki 24 19-411 Świętajno tel. 0875215108	Cały sezon	Obiekt prywatny		
	3. Tomasz Błoński Dudki 13 19-411 Świętajno tel.087 5215729 602305992	Czynny sezonowo 01.05-31.10	Obiekt prywatny	Angielski	Całodzienne wyżywienie,własny dostęp do jeziora ,łodzie do dyspozycji
	4. Jadwiga i Andrzej Konewko Giże 32 19-411 Świętajno tel. 087 5230137	Czynny sezonowo	Obiekt prywatny		2 pokoje 2 osobowe z łazienkami,własna plaża nad jeziorem Kukowino.
	5. Bożena Namiotko Kukówko 12/2 19-406 Gąski tel. 087 5230350	czynne cały rok	Obiekt prywatny		7 miejsc noclegowych w trzech pokojach , możliwość całodziennego wyżywienia, do dyspozycji łódka i miejsce nad jeziorem
	6. Anna Marczak Giże 41 19-411 Świętajno tel/fax 087 5230266 087 5230405	czynne cały rok	Obiekt prywatny	niemiecki	Gospodarstwo ekologiczne 5 pokoi 3 osobowych z łazienkami,nowy obiekt własny park, jezioro ,sauna, zjeżdźalnie i inne atrakcje, całodobowe wyżywienie, dogodne warunki na organizację spotkań i konferencji

STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO- GOSPODARCZEGO GMINY ŚWIĘTAJNO
NA LATA 2008-2013

7. Czesława Orzeł Świętajno 17-b 19-411 Świętajno tel. 087 5215002 500639607 www.orzel.agroturystyka.info	Czynne cały rok	Obiekt prywatny	Rosyjski , słabo niemiecki i angielski	7 pokoi z łazienkami, parking, grill, pole namiotowe, całodzielne wyżywienie, możliwość organizacji małych konferencji
8. Marzena Pachucka Krzywe 4 19-411 Świętajno 087 5215545 604449646	Czynne cały rok	Obiekt prywatny	słabo niemiecki	4 pokoje, 9 miejsc noclegowych, całodzielne wyżywienie, własna plaża , łódki, konie
9. Janina i Ryszard Suchoccy Giże 50 19- 411 Świętajno tel 087 5625282 606 263533	Czynne cały rok	Obiekt prywatny	słabo niemiecki	5 pokoi z noclegami dla 20 osób, dostęp do jeziora, kajaki ,łódki , żaglówka, całodzielne wyżywienie
10. Helena Kostecka Świętajno 7 19-411 Świętajno tel. 0875215454	Czynne cały rok	Obiekt prywatny		9 miejsc noclegowych w 5 pokojach, możliwość całodziennego wyżywienia, własna plaża, pomost ,łódki.
11. Bogdan Kostecki Sulejki 3a 19-411 Świętajno tel 087 5215012 www.sulejki.prv.pl kosteckibogdan@o2.pl	Czynne cały rok	Obiekt prywatny		7 miejsc noclegowych w 3 pokojach, wyżywienie po uzgodnieniu, lub w miejscowym barze, własna plaża, łódki, TV
12. Halina Wawrzyn Borki 21 19- 411 Świętajno tel 087 5215103 503347447 www.agromazury.spanie.pl www.moje mazury.pl/borki	Czynne cały rok ceny na 2007r. - nocleg 30-40zł - obiad 15-18zł	Obiekt prywatny		18 miejsc noclegowych w 5 pokojach, do dyspozycji aneks kuchenny, własna plaża, łódki, rowery.
13. Gerard Wołodźko Borki 34 19-411 Świętajno 601499191 663737445	Czynne sezonowo	Obiekt prywatny		12 miejsc noclegowych, wyżywienie na miejscu, własne kąpielisko, łódki , pomost.

STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO- GOSPODARCZEGO GMINY ŚWIĘTAJNO
NA LATA 2008-2013

14. Edyta Falon Borki 22 19-411 Świątajno tel. 085 6534815 087 5215106 www.mazuryeden-falon.pl	Czynne sezonowo	Obiekt prywatny	Niemiecki	20 miejsc noclegowych, możliwość całodziennego wyżywienia, do dyspozycji ,plaża łódki
15. Jarosław Rajkowski Mazury 33 19-411 Świątajno tel.693734154 www.domki.mazury.info	Czynne sezonowo	Obiekt prywatny		Dwa domki 6 osobowe nad jeziorem Łażno, łódki, radio, łódki rower wodny.
16. Jan Wawrzyn Rogojny 31 19-411 Świątajno tel 0875215523	Czynne sezonowo	Obiekt prywatny		Do dyspozycji 2 mieszkania 4 osobowe nad jeziorem Łażno.
17. Krystyna i Edward Wawrzyn Borki 17 19-411 Świątajno 087 5215102 500209221	Czynne cały rok	Obiekt prywatny		12 miejsc noclegowych w 4 pokojach, aneks kuchenny do dyspozycji turystów, własna plaża, sprzęt pływający.
18. Zofia i Stanisław Puzowscy Orzechówko 6 19-411 Świątajno 087-5215429	Czynne sezonowo	Obiekt prywatny		4 miejsca noclegowe w 2 pokojach, wyżywienie na miejscu, atrakcje przebywania w gospodarstwie rolnym.
19. Agnieszka i Grzegorz Gawkowscy Giże 19-411 Świątajno 504158967	Czynne sezonowo	Obiekt prywatny		Do dyspozycji pokój 4 osobowy w gospodarstwie rolnym- ekologicznym
20. Stanisław Fejfer Gryzy 10 19 -411 Świątajno 087 5215122	Czynny cały rok	Obiekt prywatny		5 pokoi 2 osobowych, własne wyżywienie , parking , plaża
21. Ewa Milewska Wronki 50 19-411 Świątajno 087 5215665	Czynne sezonowo	Obiekt prywatny		

STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO- GOSPODARCZEGO GMINY ŚWIĘTAJNO
NA LATA 2008-2013

	22. Anna Milewska Jurki 4 19-411 Świętajno 087 5625479	Czynny sezonowo	Obiekt prywatny		1 pokój 2 osobowy, wypożyczalnia rowerów, parking , kąpielisko
	23. Teresa Peryt Leśniki 5 19- 406 Gąski 087 5230354	Czynny sezonowo	Obiekt prywatny	niemiecki	W 5 pokojach 20 miejsc noclegowych
	24. Dorota Harasim Borki 29 19 -411 Świętajno 087 5215117	Czynny sezonowo	Obiekt prywatny		4 pokoje 2 osobowe, gajówka w lesie
	25. Eugeniusz Buraczewski Sulejki 14b 19- 411 Świętajno 602272359	Czynny sezonowo	Obiekt prywatny		2 pokoje 2 osobowe, pole biwakowe
	26..Zbigniew Sułek Dunajek 39 19 -411 Świętajno tel. 087 5215444	Czynne sezonowo	Obiekt prywatny		3 pokoje z łazienkami,boisko do kosza,lub siatkówki,bilard, pokój zabaw dla dzieci, parking ,plaża
	27. Krystyna i Mieczysław Golis Krzywe 19-411 Świętajno tel. 087 5215549 602382898	Czynne sezonowo	Obiekt prywatny		2pokoje 2 osobowe ,Kort tenisowy,boisko do siatkówki, parking
	28. Alicja Polak Dworackie 10 10-411 Świętajno tel 087 5215556	Czynne sezonowo	Obiekt prywatny		4pokoje 10 miejsc noclegowych, wyżywienie po uzgodnieniu z gospodarzami, staw rybny, konie pod siodło.
	29. Lech Ochocki Dudki 19-411 Świętajno tel 087 5215569	Czynne sezonowo	Obiekt prywatny		5 pokoi 2-3 osobowych, możliwość całodziennego wyżywienia
	30. Agnieszka i Marek Czekala Borki 19-411 Świętajno	Czynne cały rok	Własność prywatna		Miejsca noclegowe i wyżywienie,

Pola biwakowe Baza gastronomiczna Restauracje Bary Imprezy cykliczne	tel.087 5215160				4 pokoje 10 miejsc noclegowych, wyżywienie we własnym zakresie
	Gospodarstwa agroturystyczne i obiekty turystyczne	Czynne w sezonie letnim	Własność prywatna i publiczna	Rosyjski ,słabo niemiecki	Udostępnienie miejsc do rozbicia namiotu , lub przyczepy turystycznej
	Dudki-9 19-411 Świętajno 087 5215684	Czynne cały rok	Obiekt prywatny	Rosyjski, słabo angielski	Całodzienne wyżywienie oraz posiłki na zamówienie
	Sulejki 1 19-411 Świętajno 087 5215410	Czynne cały rok	obiekt prywatny		Posiłki na zamówienie, piwo, sala na małe przyjęcia, miejsce biwakowe nad jeziorem Świętajno
	Świętajno-7 19- 411 Świętajno 0875215454	Czynne cały rok	Obiekt prywatny		Posiłki na zamówienie, napoje, piwo
	Borki 10-411 Świętajno 087 5215160	Czynne cały rok	Obiekt prywatny		Posiłki ,napoje
	Gize 7 19-411 Świętajno Wiejskie Centrum Inicjatywy tel 087 5215551 mazurskakraina1 @wp.pl	Połowa lipca	Obiekt publiczny		Powiatowe Święto Mleka- seminarium, prezentacja wyrobów mleczarskich, konkursy, gry zabawy związane z mlekiem, zawody w picu mleka na czas, występy , biesiada
	Gize 7 19 -411 Świętajno Wiejskie Centrum Inicjatywy tel. 087 5215551 mazurska kraina1@wp.pl	Połowa sierpnia	Obiekt publiczny		Spotkania Agroturystyczne- spływy kajakowe, rajdy rowerowe, zawody sprawnościowe turystów, festyn , biesiada
	Cichy 19-411 Świętajno	Koniec sierpnia			

Banki , bankomaty	Stadion sportowy		obiekt publiczny		
Sklepy spożywcze	Bank Spółdzielczy w Świętajnie tel 087 5215416	Czynny cały rok od 8do 15	Obiekt publiczny		Dni Cichego festyn rodzinny, rozgrywki piłkarskie, inne zawody sportowe , biesiada
	W miejscowościach: Świętajno, Giże,Dudki,Połom,Wronki,Pietrasze, Mazury,Borki,Ciche, Krzywe	Czynne cały rok	Obiekty prywatne		Wpłaty, wypłaty,przelewy.
					Produkty spożywczo-przemysłowe, alkohole

Źródło: WWW.SWIETAJNO.PL

**Tabela nr 14. Inwentaryzacja gruntów do przeznaczenia pod publiczną infrastrukturę turystyczną (wiaty, miejsca odpoczynku , zago-
spodarowane plaże, pomosty, grille, itp.) towarzyszącą zintegrowanej sieci szlaków turystycznych w regionie EGO
(powiaty: ełcki, gołdapski , olecki)**

Gmina Świętajno powiat Olecki

Lp.	Lokalizacja (miejscowość, nr ewidencyjny, obręb), powierzchnia działki, właściciel	Planowane przeznaczenie gruntu	Czy na tym terenie jest plan miejscowy a jeżeli tak, to czy jest w nim zapis, o przeznaczeniu tego gruntu pod inwestycje wymienioną w kolumnie 2	Uwagi
1.	Dudki; nr 78,131,81,82 obręb Dudki, pow. 0,60 ha Gmina Świętajno	Teren ogólnodostępny do jeziora Dudeckiego	Brak obowiązującego planu	Dobry dojazd, linia energetyczna
2.	Dworackie; nr 61, obręb Dworackie pow. 0.08 ha Gmina Świętajno	Teren ogólnodostępny do jeziora Dworackiego	Brak obowiązującego planu	Dobry dojazd , linia energetyczna

STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO- GOSPODARCZEGO GMINY ŚWIĘTAJNO
NA LATA 2008-2013

3.	Sulejki; nr.127/6- 0.2737 ha Sulejki nr. 43/4-0.43 ha	Teren ogólnodostępny do jeziora Dworackie Teren ogólnodostępny do jeziora Świętajno	Brak obowiązującego planu Brak obowiązującego planu	Dojazd do jeziora , blisko linia ene. Dojście do jeziora, blisko linia en.
4.	Świętajno nr. 123/1/123/2i 124 – 1.75 ha. Świętajno nr. 225/1 i 224/1 – 0.14 ha Świętajno nr. 207/1 i 208/1 – 0,11 ha Świętajno nr. 205/3 i 204/5 – 0,0938 ha. Świętajno nr. 336/7 i 336/13 – 0,4381 ha	Teren ogólnodostępny do jeziora Dworackie Teren ogólnodostępny do jeziora Świętajno Teren ogólnodostępny do jeziora Świętajno Teren ogólnodostępny do jeziora Świętajno Teren ogólnodostępny do jeziora Świętajno	Brak obowiązującego planu Brak obowiązującego planu Brak obowiązującego planu Brak obowiązującego planu	Dobry dojazd, blisko lini energ. Dobry dojazd ,blisko linia energetyczna. Jak wyżej Jak wyżej Jak wyżej
5.	Dunajek nr. 289/48 – 0.4581 ha Dunajek nr. 289/42 – 0.3482 ha	Teren ogólnodostępny do jeziora Mulistego Teren ogólnodostępny do jeziora Mulistego	Brak obowiązującego planu Brak obowiązującego planu	Dobry dojazd, blisko linia energetyczna Dobry dojazd , brak linii energ.
6.	Gryzy nr. 21,23,24 – 0.27 ha	Teren ogólnodostępny do jeziora Gryzy	Brak obowiązującego planu	Dobry dojazd, jest linia energetyczna
7.	Dybowo nr. 99/4 – 0.06 ha	Teren ogólnodostępny do jeziora Stopka	Brak obowiązującego planu	Dojazd , brak lini
8.	Borki nr. 63/8 – 2.5895 ha	Teren ogólnodostępny z przeznaczeniem rekreacyjno-wypoczynkowym	Jest miejscowy plan 31UI	Budowa boisk, pomostów,obsługa sprzętu wodnego
9.	Krzywe nr. 100/2 – 0.0500 ha	Teren ogólnodostępny do jeziora Krzywe	Brak obowiązującego planu	Dobry dojazd , jest linia energ..
10.	Kukówko nr. 81/1,79/1,202/1 – 0,1691 ha	Teren ogólnodostępny do jeziora Bukowino	Brak obowiązującego planu	Dojazd , brak linii ienerg.
11.	Obręb Świętajno nr. 122- 0.12ha;286-1.42 ha; 267/17- 0.3776 ha; 267/16- 0. 7719 ha; 126- 0.12ha;124- 023ha	Nasyp byłej kolei wąskotorowej przeznaczony na szlak turystyczny, pieszy i rowerowy. Własność gminy	Brak obowiązującego planu	
12.	Obręb Gize nr. 96/2- 010ha; 101-2.61 ha; 99- 0.12 ha; 74- 0.24 ha; 81- 0.60 ha; 126- 0.57 ha; 84- 025 ha; 87- 0.22 ha; 133- 0.97ha	Nasyp byłej kolei wąskotorowej przeznaczony na szlak turystyczny , pieszy i rowerowy, razem z poprzednim. Własność gminy	Brak obowiązującego planu	
13.	Obręb Wronki nr. 311/6- 039 ha; 311/7 – 0.03 ha; 311/9 – 1.31ha ; 241- 0.14 ha;	Nasyp po byłej kolei, przeznaczony na szlak turystyczny pieszy, konny i rowerowy. Własność gminy	Brak obowiązującego planu	
14.	Obręb Zalesie nr. 324- 5.80 ha	Dalsza część nasypu kolejowego , przeznaczonego na	Brak obowiązującego planu	

STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO- GOSPODARCZEGO GMINY ŚWIĘTAJNO
NA LATA 2008-2013

		szlak turystyczny. Własność gminy		
15.	Obręb Dunajek nr. 180/1 – 2.13 ha	Jak wyżej	Jak wyżej	
16.	Obręb Gryzy nr. 32 – 3.50 ha; 97 – 2.38 ha; 94 – 0.68 ha	Jak wyżej	Jak wyżej	Dalsza część nasypy leżącego na terenie gminy jest własnością Lasów Państwowych, które chętnie udostępnią ten teren na szlak turystyczny
17.	Miejscowość Dudki	Wyrobisko po byłej żwirowni- planowane przeznaczenie pod inwestycje turystyczne	Jak wyżej	200 m. od jeziora Dudeckiego, dobre miejsce widokowe.
18	Miejscowość Zalesie	Wyrobisko po byłej żwirowni – planowane przeznaczenie pod inwestycje turystyczne	Jak wyżej	Położenie na skraju Puszczy Boreckiej

Źródło: UG ŚWIĘTAJNO

3.2.7. Obsługa inwestora w gminie

Gmina Świętajno nie posiada doświadczenia we współpracy z inwestorami.

3.2.8. Wydatki gminy na cele promocyjne

Działania promocyjne prowadzi głównie Stowarzyszenie Agroturystyczne „Mazurska Kraina”, wydał : folder informacyjny o gospodarstwach agroturystycznych, Mapę turystyczną powiatu oleckiego, Przewodnik spływu kajakowego Łażną Strugą, Przewodnik turystyczny po gminie Świętajno z płytą CV, realizując projekty promujące Gminę jak „Ucz się promować swoją gminę w turystyce twoja przyszłość”, „Tworzenie regionalnego produktu kulinarnego”, Promujmy swoją gminę – róbmy to coraz lepiej”, „Trzy Muzea”, organizując cykliczne imprezy jak np. coroczne trzydniowe „Spotkania agroturystyczne” organizowane w WCI w Giżach, oraz coroczne „ Powiatowe święto mleka” w Giżach – tworzącej się wsi tematycznej „Mlecznej wsi Giże”.

Środki budżetowe przeznaczone na promocję gminy w latach:

2003- 2500 zł

2004- 4400 zł

2005- 2000 zł

2006- 4457 zł

4. Podsumowanie

Powyższa diagnoza ukazuje, iż Gmina Świętajno posiada potencjał gwarantujący jej rozwój, lecz nie jest on w pełni przez nią wykorzystywany. Poniższe zestawienie przedstawia szczegółowo silne i słabe strony gminy oraz szanse i potencjalne zagrożenia stojące przed gminą.

SILNE STRONY	SŁABE STRONY
- Bliskość granicy państwa - Funkcjonujące gospodarstwa agroturystyczne - Środowisko naturalne - Atrakcyjność turystyczna gminy - Nieskażone gleby - Rozwinięte rolnictwo - Położenie na obszarze „Zielonych Płuc Polski”	- Słabo rozwinięta infrastruktura techniczna i społeczna - Brak wykwalifikowanej siły roboczej - Słaba promocja gminy - Niski poziom uprzemysłowienia gminy - Brak systemu wspierania przedsiębiorczości - Brak miejsc pracy poza rolnictwem - Niskie wykształcenie społeczeństwa - Znikome zachęty systemowe dla inwestorów zewnętrznych - Brak oferty inwestycyjnej gminy - Słaba informacja turystyczna - Niska aktywność obywateli na rzecz gminy - Sytuacja materialna mieszkańców
SZANSE, MOŻLIWOŚCI	ZAGROŻENIA
- Rozwój przemysłu rolniczego - Rozwój bazy turystycznej - Podwyższenie atrakcyjności gminy pod względem inwestycyjnym - Zainteresowanie pozyskiwaniem środków z zewnątrz - Pełna rozbudowa infrastruktury - Współpraca gminy z instytucjami pozarządowymi - Działania promocyjne na rzecz gminy - Programy pomocowe - Współpraca z powiatem - Udział gminy w targach, giełdach itp.	- Wzrost natężenia ruchu - Brak dodatkowych środków ze strony Państwa - Migracja młodych ludzi - Brak opłacalności produkcji rolnej - Niekorzystne przepisy prawne - Wysokie bezrobocie - Starzenie się społeczeństwa - Brak inwestorów - Brak środków na efektywną promocję gminy

5. Analiza problemów

Obszary problemowe

Identyfikacja głównych obszarów problemowych w sferze **strategii rozwoju społeczno- gospodarczego na lata 2008-2013** dla gminy Świętajno dokonana została przy zastosowaniu grupowych metod rozwiązywania problemów na spotkaniu zespołu problemowego. Dokonując kolejnych przybliżeń, na zasadzie konsensusu, wyodrębniono główne obszary problemowe. Stanowiły one obok diagnozy stanu gminy punkt wyjścia do zidentyfikowania celów strategicznych oraz działań.

Są to następujące obszary problemowe w ramach rozwiązania, z których formułowane będą cele strategiczne:

OBSZAR PROBLEMOWY 1 ZŁY STAN INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ
OBSZAR PROBLEMOWY 2 ZBYT NISKA PROMOCJA GMINY
OBSZAR PROBLEMOWY 3 SŁABY ROZWÓJ TURYSTYKI
OBSZAR PROBLEMOWY 4 SŁABO ROZWINIĘTA INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA
OBSZAR PROBLEMOWY 5 NISKI POZIOM EDUKACJI (WYKSZTAŁCENIE; KWALIFIKACJE) MIESZKAŃCÓW GMINY
OBSZAR PROBLEMOWY 6 NISKI POZIOM ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI
OBSZAR PROBLEMOWY 7 SŁABY ROZWÓJ ROLNICTWA

Cele strategiczne

Cele są rozumiane jako kierunki strategicznego działania eliminującego niekorzystne oddziaływanie czynników uznanych za obszary problemowe. Z technicznego punktu widzenia polega to na przeformułowaniu problemów, tak by wyeliminować ich negatywny charakter i stworzyć pozytywny stan przyszłościowy.

Sformułowanie celu powinno spełniać trzy podstawowe wymagania, tj. powinien być: mierzalny, osiągalny, realny. Oprócz spełnienia tych wymagań, cele sformułowane powinny być: zrozumiałe, określone w czasie, ambitne, konkretne, łatwe do modyfikowania. Istotną kwestią w projektowaniu celów jest zapewnienie, by nie były wewnętrznie sprzeczne.

W zakresie rozwoju społeczno- gospodarczego w gminie Świętajno sformułowano następujące cele strategiczne:

Cel nadrzędny strategii:

Wzrost potencjału społeczno- gospodarczego gminy Świętajno

Cele strategiczne:

1. Poprawa stanu infrastruktury technicznej
2. Zwiększenie działań promocyjnych gminy
3. Wspieranie rozwoju turystyki w gminie
4. Zapewnienie dostępu mieszkańcom obszaru gminy do usług społecznych
5. Podniesienie poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych mieszkańców gminy
6. Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości
7. Wspieranie rozwoju działalności gospodarstw rolnych

Cele operacyjne

Numer celu	Cel strategiczny	Numer celu operacyjnego	Cele operacyjne
1	Poprawa stanu infrastruktury technicznej	1.1	Rozbudowa i modernizacja dróg
		1.2	Zwiększenie poziomu skanalizowania i zwodociągowania obszarów gminy
		1.3	Zwiększenie jakości i efektywności dostaw energii
		1.4	Poprawa gospodarki odpadami stałymi
		1.5	Rozbudowa i modernizacja inf. Informatycznej
2	Zwiększenie działań inwestycyjnych gminy	2.1	Poprawa wizerunku turystycznego gminy
		2.2	Promocja inwestycyjna gminy
3	Wspieranie rozwoju turystyki w gminie	3.1	Poprawa wewnętrznej informacji o potencjale turystycznym gminy
		3.2	Wspieranie rozwoju produktów lokalnych
		3.3	Opracowanie atrakcyjnej oferty kulturalno- rozrywkowej
		3.4	Dynamizacja i integracja lokalnego sektora turystycznego
		3.5	Wspieranie rozwoju agroturystyki
		3.6	Wzmocnienie bazy turystycznej gminy
		3.7	Prawne i funkcjonalne uporządkowanie przestrzeni turystycznej gminy
		3.8	Wyznaczenie publicznych, ogólnodostępnych miejsc rekreacji, takich jak: ścieżki piesze i rowerowe, przystanie itp.
4	Zapewnienie dostępu mieszkańcom obszaru usług społecznych	4.1	Modernizacja bazy sportowo- rekreacyjnej
		4.2	Modernizacja i rozbudowa obiektów do prowadzenia działań społecznych
		4.3	Modernizacja i budowa obiektów edukacyjno- kulturalnych
		4.4	Modernizacja infrastruktury ciepłowniczej i gazowniczej w instytucjach publicznych

5	Podniesienie poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych mieszkańców	5.1	Opracowanie systemu edukacji przedszkolnej
		5.2	Utworzenie systemu aktywizacji zawodowej młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym
		5.3	Utworzenie systemu kształcenia ustawicznego
		5.4	Wspieranie integracji społecznej i zawodowej osób z grup szczególnego ryzyka
6	Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości	6.1	Uproszczenie systemu ulg w lokalnych podatkach dla zakładających własne przedsiębiorstwa i zatrudniających bezrobotnych
		6.2	Stworzenie systemu szkoleń dla msp i zakładających własne przedsiębiorstwa
		6.3	Stworzenia warunków zachęcających do inwestowania w gminie
7	Wspieranie rozwoju działalności gospodarstw rolnych	7.1	Wsparcie rolnictwa przyjaznego dla środowiska
		7.2	Wspieranie i różnicowanie pozarolniczej działalności zarobkowej
		7.3	Rozwój rolnictwa ekologicznego

CEL OPERACYJNY NR 1.1

ROZBUDOWA I MODERNIZACJA DRÓG

Celem działania jest rozbudowa i modernizacja sieci dróg, które poprawią dostępność komunikacyjną gminy, umożliwią szybsze i bezpieczniejsze powiązania pomiędzy miejscowościami z terenu gminy, a pozostałymi obszarami województwa oraz umożliwiają dostęp do sieci dróg krajowych, w celu zwiększenia atrakcyjności lokalizowania działalności gospodarczej, unikania zatłoczenia na drogach oraz zmniejszenia obciążeń środowiskowych.

Modernizacja infrastruktury drogowej poprawi dostęp komunikacyjny w gminie. Zatem niniejsze działanie jest skierowane na rozbudowę i modernizację sieci transportowych koniecznych do: rozwoju gospodarczego, społecznego poprzez m.in.: udostępnienie nowych i zwiększenie atrakcyjności istniejących terenów, wzmocnienie w zakresie rozwo-

ju zasobów ludzkich i polityki społecznej poprzez poprawę mobilności i warunków podróżowania oraz stworzenie nowych możliwości w zakresie zatrudnienia, poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Modernizacja i poprawa jakości komunikacyjnej w gminie zwiększy atrakcyjność terenów przeznaczonych pod ewentualne inwestycje i spowoduje większe zainteresowanie podmiotów gospodarczych rozwojem i zatrudnianiem ludności. Realizacja działania przyczyni się do intensyfikacji rozwoju społecznego i gospodarczego poprzez umożliwienie bezpieczniejszego, szybszego i wygodniejszego transportu.

DZIAŁANIA:

1. Budowa i modernizacja chodników
2. Opracowanie i realizacja całościowego perspektywicznego programu poprawy stanu dróg
3. Gminne systemu oświetlenia ulic

Cel operacyjny ROZBUDOWA I MODERNIZACJA DRÓG		
Działania	Czas realizacji	
	od	do
Budowa i modernizacja chodników	2008- 2015	
Opracowanie i realizacja całościowego perspektywicznego programu poprawy stanu dróg	2008- 2015	
Gminne systemu oświetlenia ulic	2008- 2015	

CEL OPERACYJNY NR 1.2

ZWIĘKSZENIE POZIOMU SKANALIZOWANIA I ZWODOCIĄGOWANIA OBSZARÓW GMINY

Celem działania jest rozbudowa sieci wodociągowych, a także budowa oczyszczalni ścieków. Dzięki wyposażeniu w sieci wodno- kanalizacyjne nie skanalizowanej dotychczas części gminy, polepszeniu ulegnie sytuacja bytowa mieszkańców. Konieczność budowy lub modernizacji urządzeń do odprowadzania i oczyszczania ścieków spowodowana jest niedostatecznym stopniem wyposażenia obszaru gminy w sieci kanalizacyjne oraz niewystarczającą efektywnością systemów unieszkodliwiania ścieków. Realizacja działania prócz polepszenia sytuacji bytowej mieszkańców będzie miała pozytywny wpływ na wzrost walorów inwestycyjnych gminy, poprzez stworzenie korzystnych warunków dla rozwoju gospodarczego gminy.

DZIAŁANIA:

1. Budowa i modernizacja sieci kanalizacyjnych, w tym podłączenie do sieci indywidualnych użytkowników
2. Budowa i modernizacja sieci wodociągowych
3. Budowa i modernizacja oczyszczalni ścieków. Zagospodarowanie ścieków bytowych
4. Budowa i modernizacja urządzeń regulujących ciśnienie wody
5. Budowa urządzeń służących do gromadzenia, przechowywania i uzdatniania wody
6. Ujęcia wody (w tym ochron ujęć i źródeł wody pitnej)
7. Budowa innych urządzeń do oczyszczania, gromadzenia, odprowadzania przesłanych ścieków

Cel operacyjny ZWIĘKSZENIE POZIOMU SKANALIZOWANIA I ZWODOCIĄGOWANIA OBSZARÓW GMINY			
Działania	Czas realizacji		Jednostka odpowiedzialna za etap
	od	do	
Budowa i modernizacja sieci kanalizacyjnych, w tym podłączenie do sieci indywidualnych użytkowników	2008- 2013		Urząd Gminy
Budowa i modernizacja sieci wodociągowych	2008- 2013		Urząd Gminy
Budowa i modernizacja oczyszczalni ścieków. Zagospodarowanie ścieków bytowych	2008- 2013		Urząd Gminy
Budowa i modernizacja urządzeń regulujących ciśnienie wody	2008- 2013		Urząd Gminy
Budowa urządzeń służących do gromadzenia, przechowywania i uzdatniania wody	2008-2013		Urząd Gminy
Ujęcia wody (w tym ochron ujęć i źródeł wody pitnej)	2008- 2013		Urząd Gminy
Budowa innych urządzeń do oczyszczania, gromadzenia, odprowadzania przesłanych ścieków	2008-2013		Urząd Gminy

CEL OPERACYJNY NR 1.3

ZWIĘKSZENIE JAKOŚCI I EFEKTYWNOŚCI DOSTAW ENERGII

Dużym problemem mającym miejsce na terenie gminy Świętajno jest zniszczona i przestarzała napowietrzna sieć energetyczna, przez co częstym zjawiskiem jest przerywanie dopływu prądu, wynikającym głównie z awarii tejże sieci. W związku z tym koniecznym działaniem staje się budowa i modernizacja sieci energetycznej. Budowa nowej sieci energetycznej wpłynie na zwiększenie dostaw energii. Konieczność realizacji tego działania wynikające z coraz częstszego stosowania nowych technologii (maszyn- charakteryzujących się dużym poborem mocy), przede wszystkim przez rolników. Nadto Polski Sejm przyjął w roku

2001 Strategię Rozwoju Energetyki Odnawialnej – dokument przewidujący 7,5% udział OZE w bilansie energetycznym kraju w roku 2010 i 14% w dziesięć lat później, w związku z powyższym koniecznością stanie się wybudowanie tzw. lokalnych systemów pozyskiwania energii z alternatywnych źródeł (energia wiatrowa, wodna, słoneczna, energia uzyskiwana z wykorzystania biomasy). Wyczerpywanie się tradycyjnych źródeł energii, takich jak węgiel gaz ziemny, ropa naftowa, powoduje wzrost zainteresowania odnawialnymi źródłami energii (OZE). Jednak głównym powodem wzrostu popularności tych źródeł jest fakt o wiele mniejszego negatywnego (w porównaniu z tradycyjnymi źródłami) wpływu na środowisko naturalne. Fakt ten ma szczególne znaczenie dla regionu Warmii i Mazur, który uznawany jest za atrakcyjny turystycznie region, określany mianem „Zielonych Płuc Polski”. Wszelkie działania związane z utrzymaniem tego wizerunku będą przynosić wymierne efekty w postaci wzrostu potencjału turystycznego. Zwiększenie jakości i efektywności dostaw energii na terenie gminy winno być prowadzone sukcesywnie, tak aby w jak najszybszym czasie doprowadzić energię do wszystkich gospodarstw z terenu gminy Świętajno.

DZIAŁANIA:

1. Budowa i modernizacja urządzeń zaopatrzenia w energię
2. Lokalne sieci elektroenergetyczne (reelektryfikacja)
3. Lokalne systemy pozyskiwania energii z alternatywnych źródeł (energia wiatrowa, wodna, słoneczna, energia uzyskiwana z wykorzystania biomasy)

Cel operacyjny ZWIĘKSZENIE JAKOŚCI I EFEKTYWNOŚCI DOSTAW ENERGII		
Działania	Czas realizacji	
	od	do
Budowa i modernizacja urządzeń zaopatrzenia w energię,	2008-2013	
Lokalne sieci elektroenergetyczne (reelektryfikacja)	2008- 2013	
		Jednostka odpowiedzialna za etap
		Urząd Gminy
		Urząd Gminy

Lokalne systemy pozyskiwania energii z alternatywnych źródeł (energia wiatrowa, wodna, słoneczna, energia uzyskiwana z wykorzystania biomasy)	2008- 2013	Urząd Gminy
---	------------	-------------

CEL OPERACYJNY 1.4

GOSPODARKA ODPADAMI STAŁYMI

Gospodarowanie odpadami niebezpiecznymi wytworzonymi w gospodarstwach domowych przyczynia się do poprawy środowiska naturalnego. Działania zmierzające do ulepszenia zagospodarowania odpadami stałymi winny działać oddolnie, już na etapie odbioru posegregowanych odpadów od mieszkańców gminy. Jednakże tylko szeroka kampania prowadzona przede wszystkim przez władze lokalne może przyczynić się do uświadomienia mieszkańcom, iż atrakcyjność tych terenów uzależniona jest również od nich samych. Kompleksowy system zagospodarowania odpadami na poziomie lokalnym po przez chociażby recykling, kompostowanie odpadów organicznych, likwidację dzikich wysypisk czy budowę miejsc utylizacji opakowań w sposób istotny oddziaływać będzie na otoczenie. Czyste i przyjazne środowisko, winno przyciągać na teren gminy turystów. Realizacja tego celu nie tylko przez władze lokalne, ale i samych mieszkańców wpłynie na poprawę wizerunku gminy, jako dobrego (przyjaznego środowisku) miejsca do spędzania wolnego czasu.

DZIAŁANIA:

1. Kompleksowe systemy zagospodarowania odpadów na poziomie lokalnym, obejmujące m.in. odbiór posegregowanych odpadów od mieszkańców, odzyskiwanie surowców wtórnych, recykling, kompostowanie odpadów organicznych, itp.
2. Zagospodarowanie w ramach możliwości osadów z oczyszczalni ścieków
3. Współpraca w zakresie modernizacji i rekultywacji składowisk odpadów stałych
4. Likwidacja dzikich wysypisk

Cel operacyjny GOSPODARKA ODPADAMI STAŁYMI			
Działania	Czas realizacji		Jednostka odpowiedzialna za etap
	od	do	
Kompleksowe systemy zagospodarowania odpadów na poziomie lokalnym, obejmujące m.in. odbiór posegregowanych odpadów od mieszkańców, odzyskiwanie surowców wtórnych, recykling, kompostowanie odpadów organicznych, itp.	2008- 2013		Urząd Gminy
Zagospodarowanie w ramach możliwości osadów z oczyszczalni ścieków	2008- 2013		Urząd Gminy
Współpraca w zakresie modernizacji i rekultywacji składowisk odpadów stałych	Działania ciągłe		Urząd Gminy
Likwidacja dzikich wysypisk	2008- 2013		Urząd Gminy

CEL OPERACYJNY NR 1.5

ROZBUDOWA I MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY INFORMATYCZNEJ

Celem działania jest zapewnienie dostępu do internetu zainteresowanym gospodarstwom domowym, przedsiębiorstwom, jednostkom administracji, a także instytucjom edukacyjnym z terenu gminy Świętajno, stworzenie publicznych punktów dostępu do Internetu, a także wyposażenie szkół w sprzęt informatyczny. Realizacja tych działań wpłynie na podwyższenie jakości życia mieszkańców, podniesienie stopnia dostępu do edukacji, a także przełamania barier związanych z nieumiejętnością korzystania z dobra jakim jest komputer, a także Internet, będący w XXI w. najczęściej wykorzystywanym nośnikiem wiedzy i informacji. Funkcjonujący niezależnie internet poprzez adaptację rozwiązań stosowanych dotychczas w innych dziedzinach, z epoki wymiany prostych plików, powoli przechodzi do działań coraz bardziej zaawansowanych i mających duże znaczenie w rozwoju gospodarczym konkretnych regionów. Internet w dalszym ciągu będzie zapewniał dostęp do "klasycznych" informacji, ale oprócz tego będzie traktowany głównie jako „szerokopasmowy dostęp do świata zewnętrznego”: informacji, inwestorów, handlu elektronicznego i wielu innych usług. We

współczesnej gospodarce opartej na nowoczesnych technologiach internet staje się głównym instrumentem rozwoju. Społeczności lokalne, które posiadają umiejętność obsługi technologii gromadzenia i transmisji informacji i danych będą wygrywać walkę konkurencyjną (również tę dotyczącą pozyskiwania zewnętrznych inwestorów). Działanie to powinno uświadamiać społeczności lokalnej, że internet to nie tylko forma zabawy, ale przede wszystkim informacja i wynikająca z niej wiedza oraz technologie, co z kolei jest podstawowym czynnikiem wytwórczym oraz wszechstronnym czynnikiem rozwoju. Ważnym podkreślenia w tym działaniu zarówno władzom lokalnym jak i pozostałym mieszkańcom gminy jest fakt, że w przyszłości w rozwiniętym regionie siła robocza będzie składać się w większości z pracowników informacyjnych, a większość dochodu narodowego regionu będzie powstawać w obrębie szeroko rozumianego sektora informacyjnego.

DZIAŁANIA:

1. Budowa i modernizacja sieci dostępu do internetu
2. Stworzenie publicznych punktów dostępu do internetu
3. Wyposażenie szkół w sprzęt informatyczny

Cel operacyjny ROZBUDOWA I MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY INFORMATYCZNEJ		
Działania	Czas realizacji	
	od	do
Budowa i modernizacja sieci dostępu do internetu	2008- 2010	
Stworzenie publicznych punktów dostępu do internetu	2008- 2010	
Wyposażenie szkół w sprzęt informatyczny	2008- 2010	

CEL OPERACYJNY NR 2.1

POPRAWA WIZERUNKU TURYSTYCZNEGO GMINY

Gmina Świętajno posiada duży, choć nie wykorzystany do końca potencjał turystyczny. W związku z powyższym chcąc przyciągnąć turystów, którzy na terenie gminy spędzać będą swoje urlopy, a tym samym napędzać lokalną gospodarkę, należy przede wszystkim poprawić wizerunek turystyczny gminy, dając tym samym do zrozumienia turystom (krajowym i zagranicznym), iż warto przyjeżdżać w te rejony. Działania te winny być zrealizowane przede wszystkim przez kreowanie nowych obszarów aktywności turystycznej poprzez wydłużenie sezonu turystycznego, który na terenie całego województwa warmińsko-mazurskiego trwa od maja do września. Ponadto poprzez utworzenie portalu turystycznego gminy, na łamach którego odnaleźć będzie można informację o potencjalnym turystycznym, bazie noclegowej, zabytkach, atrakcjach. Konieczne jest również stworzenie spójnej, opartej na partnerstwie publiczno-prywatnym, oferty promocyjnej potencjału turystycznego gminy. Konieczne jest również wykreowanie lokalnej marki, lokalnego przejrzystego wizerunku i produktu turystycznego, a także co jest bardzo istotne utworzenie Punktu Informacji Turystycznej.

DZIAŁANIA:

1. Kreowanie nowych obszarów aktywności turystycznej – wydłużenie sezonu turystycznego
2. Utworzenie portalu turystycznego gminy
3. Stworzenie spójnej, opartej na partnerstwie publiczno-prywatnym, oferty promocyjnej potencjału turystycznego gminy
4. Wykreowanie lokalnej marki, lokalnego przejrzystego wizerunku i produktu turystycznego
5. Utworzenie Punktu Informacji Turystycznej

Cel operacyjny POPRAWA WIZERUNKU TURYSTYCZNEGO GMINY		
Działania	Czas realizacji	
	od	do
Kreowanie nowych obszarów aktywności turystycznej – wydłużenie sezonu turystycznego	Działania ciągłe	
Urząd Gminy	Urząd Gminy	
Utworzenie portalu turystycznego gminy	2008-2010	
Urząd Gminy	Urząd Gminy	
Stworzenie spójnej, opartej na partnerstwie publiczno-prywatnym, oferty promocyjnej potencjału turystycznego gminy	2008-2010	
Urząd Gminy	Urząd Gminy	
Wykreowanie lokalnej marki, lokalnego przejrzystego wizerunku i produktu turystycznego	2008-2010	
Urząd Gminy	Urząd Gminy	
Utworzenie Punktu Informacji Turystycznej	2008-2010	
Urząd Gminy	Urząd Gminy	

CEL OPERACYJNY 2.2

PROMOCJA INWESTYCYJNA GMINY

Dobrze opracowana promocja inwestycyjna gminy zawierająca informacje o ofertach inwestycyjnych ułatwi przyszłym inwestorom szybkie rozeznanie się w prezentowanych ofertach i podjęcie decyzji o wyborze działalności gospodarczej i rozwoju przedsiębiorstwa. Opracowanie oferty inwestycyjnej gminy to jedno z podstawowych narzędzi promocyjnych i jedno z głównych punktów planów marketingowych. Oferta inwestycyjna gminy zawierające dane o gminie, o możliwościach inwestycyjnych, planach zagospodarowania i modernizacji terenów stanowić będzie podstawową bazę informacyjną o gminie.

DZIAŁANIA:

1. Opracowanie oferty inwestycyjnej gminy
2. Opracowanie systemu i dystrybucja oferty inwestycyjnej
3. Promocja i lobbying na rzecz gminy

Cel operacyjny PROMOCJA INWESTYCYJNA GMINY			
Działania	Czas realizacji		Jednostka odpowiedzialna za etap
	od	do	
Opracowanie oferty inwestycyjnej gminy	2008-2010		Urząd Gminy
Opracowanie systemu i dystrybucja oferty inwestycyjnej	2008- 2010		Urząd Gminy
Promocja i lobbying na rzecz gminy	Działanie ciągłe		Urząd Gminy

CEL OPERACYJNY 3.1

POPRAWA WEWNĘTRZNEJ INFORMACJI O POTENCJALE TURYSTYCZNYM GMINY

Jedną z najbardziej istotnych kwestii dla rozwoju turystycznego gminy jest znajomość oferty turystycznej przez mieszkańców i osoby zajmujące się turystyką w gminie. Bez poznania i znajomości atrakcji, które można zaproponować turystom utrudniony jest rozwój turystyczny gminy. Istotne jest zinventaryzowanie wszelkich potencjalnych atrakcji, kreowanie ich wśród mieszkańców oraz na zewnątrz, zwiększenie wykorzystania istniejących walorów środowiska naturalnego.

DZIAŁANIA:

1. Przeszkolenie i przygotowanie lokalnych liderów wiedzy turystycznej
2. Dokonanie kompleksowej inwentaryzacji potencjału turystycznego gminy
3. Stworzenie kompleksowych programów zagospodarowania gminnych zasobów wodnych (rzeki, jeziora)

Cel operacyjny POPRAWA WEWNĘTRZNEJ INFORMACJI O POTENCJALE TURYSTYCZNYM GMINY			
Działania	Czas realizacji		Jednostka odpowiedzialna za etap
	od	do	
Przeszkolenie i przygotowanie lokalnych liderów wiedzy turystycznej	2008-2010		Urząd Gminy
Dokonanie kompleksowej inwentaryzacji potencjału turystycznego gminy	2008-2010		Urząd Gminy
Stworzenie kompleksowych programów zagospodarowania gminnych zasobów wodnych (rzeki, jeziora)	2008-2013		Urząd Gminy
Stworzenie wizualnego oznaczenia potencjału turystycznego gminy/ powiatu (mapy, drogowskazy, tablice informacyjne na wyjazdach do wsi itp.)	2008-2010		Urząd Gminy
Uporządkowanie informacji o aktywnościach i inicjatywach z zakresu turystyki podejmowanych na terenie gminy	2008- 2010		Urząd Gminy

WSPIERANIE ROZWOJU PRODUKTÓW LOKALNYCH

**Fundacja Rozwoju
Demokracji Lokalnej**

przede wszystkim poprzez różnorodne aktywności kulturalno-rozrywkowe. Istotnym punktem we wspieraniu rozwoju regionalizmów winno być również wykreowanie lokalnej pamiętki kojarzącej się z tymi terenami -będącej rozpoznawalnym elementem nie tylko w regionie, ale i w całym kraju.

DZIAŁANIA:

1. Ekspozowanie odrębności kulturowej, tradycji i kulinariów lokalnych
2. Wzmacnianie więzi lokalnych poprzez różnorodne aktywności kulturalno-rozrywkowe;
3. Lokalna edukacja o potencjale turystycznym (m.in. o regionalizmach, potencjale historycznym) adresowana przede wszystkim do młodzieży
4. Wykreowanie lokalnej pamiętki (symbolu gminy)

Cel operacyjny WSPIERANIE ROZWOJU PRODUKTÓW LOKALNYCH			
Działania	Czas realizacji		Jednostka odpowiedzialna za etap
	od	do	
Eksponowanie odrębności kulturowej, tradycji i kulinariów lokalnych	Działanie ciągłe		Urząd Gminy
Wzmacnianie więzi lokalnych poprzez różnorodne aktywności kulturalno-rozrywkowe	Działanie ciągłe		Urząd Gminy
Lokalna edukacja o potencjale turystycznym (m.in. o regionalizmach, potencjale historycznym) adresowana przede wszystkim do młodzieży	Działanie ciągłe		Urząd Gminy
Wykreowanie lokalnej pamiątki (symbolu gminy)	2008-2010		Urząd Gminy

CEL OPERACYJNY 3.3

OPRACOWANIE ATRAKCYJNEJ OFERTY KULTURALNO-ROZRYWKOWEJ

Odpowiednia i dobrze prowadzona polityka promocyjna poparta ciekawymi ofertami imprez kulturalno-rekreacyjnych stanowi istotny element atrakcyjności turystycznej gminy. Dlatego też uzasadnionym wydaje się intensyfikacja działań w kreowaniu takich aktywności jak: festyny, jarmarki, kiermasze. Konieczne jest także stworzenie gminnego kalendarza stałych imprez kulturalnych realizowanych przez różnorodne instytucje. Zadaniem strategicznym jest również wyeksponowanie potencjału i dorobku lokalnych twórców wraz ze zwiększeniem partycypacji mieszkańców w działaniach artystycznych (np. plenery), co podnosi atrakcyjność gminy jako potencjalnego miejsca rekreacji i turystyki.

DZIAŁANIA:

1. Opracowanie kalendarza stałych imprez kulturalno-rekreacyjnych organizowanych przez różnorodne podmioty w gminie
2. Kreowanie nowych imprez kulturalno-rekreacyjnych, takich jak: jarmarki, kiermasze, festyny, biesiady, plenery, itp.
3. Wykreowanie atrakcji rekreacyjnej gminy, np. ścieżki ekologiczne, przyrodnicze
4. Promocja i wzmacnianie istniejącej oferty imprez kulturalno
5. Aktywizacja lokalnych środowisk artystycznych
6. Współudział gminy w kreowaniu warunków do rozwoju turystyki

Cel operacyjny OPRACOWANIE ATRAKCYJNEJ OFERTY KULTURALNO-ROZRYWKOWEJ		
Działania	Czas realizacji	
	od	do
Opracowanie kalendarza stałych imprez kulturalno-rekreacyjnych organizowanych przez różnorodne podmioty w gminie	2008-2010	
Kreowanie nowych imprez kulturalno-rekreacyjnych, takich jak: jarmarki, kiermasze, festyny, biesiady, plenery, itp	Działanie ciągłe	
Wykreowanie atrakcji rekreacyjnej gminy, np. ścieżki ekologiczne, przyrodnicze	2008-2010	
Promocja i wzmacnianie istniejącej oferty imprez kulturalno-rekreacyjnych	Działanie ciągłe	
Aktywizacja lokalnych środowisk artystycznych	Działanie ciągłe	
Współudział gminy w kreowaniu warunków do rozwoju turystyki	Działanie ciągłe	

CEL OPERACYJNY 3.4

DYNAMIZACJA I INTEGRACJA LOKALNEGO SEKTORA TURYSTYCZNEGO

W obecnie obserwuje się coraz bardziej agresywną promocję oferty turystycznej prowadzoną przez różne gminy, powiaty i województwa. Trwa duża walka o klienta, inwestowane są w to coraz większe środki, zarówno prywatne, jak i publiczne. Aby promocja była skuteczna, potrzebne jest zaangażowanie w nią wszystkich zainteresowanych podmiotów – przedsiębiorców, mieszkańców, organizacji pozarządowych, Urzędu Gminy i jednostek podległych. Niezbędne są skoordynowane działania, tak aby nie istniał dysonans pomiędzy ofertami i komunikatami, jakie będą wysyłane przez ww. podmioty.

Rozwój turystyki jest priorytetem dla gminy. Poprzez jej rozkwit możliwy jest rozwój społeczno-gospodarczy całej gminy. Dlatego, aby ułatwić ten proces, istotna jest aktywna polityka zachęcania do inwestowania w turystykę na terenie gminy. W związku z krótkim okresem turystycznym, jaki ma miejsce w regionie, inwestowanie w ten sektor związany jest z dużym ryzykiem. W związku z tym potrzebne jest opracowanie spójnego i transparentnego

systemu preferencji podatkowych dla osób i przedsiębiorstw inwestujących w przedsięwzięcia turystyczne.

DZIAŁANIA:

1. Aktywizacja lokalnych organizacji skupionych wokół turystyki- koordynatora działań i reprezentanta interesów sektora turystyki
2. Opracowanie systemu preferencji podatkowych dla lokalnej działalności turystycznej

Cel operacyjny DYNAMIZACJA I INTEGRACJA LOKALNEGO SEKTORA TURYSTYKI		
Działania	Czas realizacji	
	od	do
Aktywizacja lokalnych organizacji skupionych wokół turystyki-koordynatora działań i reprezentanta interesów sektora turystyki	Działanie ciągłe	
Opracowanie systemu preferencji podatkowych dla lokalnej działalności turystycznej	2008- 2010	
		Jednostka odpowiedzialna za etap
		Urząd Gminy Organizacje pozarządowe Lokalne podmioty gospodarcze
		Urząd Gminy Lokalne podmioty gospodarcze

CEL OPERACYJNY NR 3.5

WSPIERANIE ROZWOJU AGROTURYSTYKI

Potencjał gminy Świętajno sprzyja rozwojowi agroturystyki. Agroturystyka powinna stać się jedną z ważniejszych form turystyki gminy, a zarazem jedną z dróg restrukturyzacji tradycyjnego rolnictwa.

Wzmocnienie rozwoju agroturystyki w gminie wymaga przede wszystkim integracji działań gospodarstw agroturystycznych, tworzenie komplementarnej i spójnej oferty, współpracy i wymiany doświadczeń podmiotów działających w tym zakresie. Elementem wzmac-

niającym rozwój agroturystyki powinna stać się lokalna produkcja żywności i tradycyjna, wiejska kuchnia bazująca na naturalnej żywności i tradycyjnie wytworzonych produktach. Również wzmocnienie wiejskiego życia kulturalno-rekreacyjnego, animacja wiejskich imprez, przyczyni się do zwiększenia atrakcyjności tej formy turystyki, a zarazem integracji lokalnej społeczności.

Wspieranie rozwoju agroturystyki będzie miało bezpośredni pozytywny wpływ na powstawanie nowych miejsc pracy w sektorze turystyki. Turystyka rozwijana na obszarze gminy może być szansą ożywienia gospodarczego gminy oraz poprawy bytu mieszkańców, którzy zechcą zainwestować w rozwój turystyki (szczególnie agroturystyki).

DZIAŁANIA:

1. Animacja lokalnego (wiejskiego) życia kulturalno-rekreacyjnego
2. Wspieranie rozwoju produkcji zdrowej żywności oraz żywności tradycyjnie wytwarzanej wraz z promocją turystyki zdrowotnej

Cel operacyjny WSPIERANIE ROZWOJU AGROTURYSTYKI			
Działania	Czas realizacji		Jednostka odpowiedzialna za etap
	od	do	
Animacja lokalnego (wiejskiego) życia kulturalno-rekreacyjnego	Działanie ciągłe		Urząd Gminy Organizacje pozarządowe Lokalne podmioty gospodarcze
Wspieranie rozwoju produkcji zdrowej żywności oraz żywności tradycyjnie wytwarzanej wraz z promocją turystyki zdrowotnej.	Działanie ciągłe		Urząd Gminy Organizacje pozarządowe Lokalne podmioty gospodarcze

CEL OPERACYJNY 3.6

WZMOCNIENIE BAZY TURYSTYCZNEJ GMINY

Brak dobrze rozwiniętej bazy turystycznej gminy stanowi istotny problem, przed którym stanąć muszą lokalne władze. Chcąc przyciągnąć turystów należy przede wszystkim zapewnić im odpowiednie warunki socjalne. Na terenie gminy brakuje przede wszystkim nowoczesnej i wielofunkcyjnej bazy pensjonatowo – hotelowo –szkoleniowej. Budowa tego typu baz może wpłynąć nie tylko na zwiększenie liczebności turystów w sezonie, ale także pozwoli na organizację różnego rodzaju konferencji, szkoleń, co oczywiście pociągnie za sobą przyływ kapitału. Infrastruktura turystyczna to tzw. „twardy czynnik rozwoju”, który istotnie warunkuje gospodarczą atrakcyjność terenu. Czynnikiem ograniczającym rozwój turystyki w gminie jest m.in. słabo rozwinięta infrastruktura turystyczna. Realizacja konkretnych działań w ramach tego problemu będzie miała bezpośredni pozytywny wpływ na powstawanie nowych miejsc pracy w sektorze turystyki, a także na zwiększenie zatrudnienia, zarówno bezpośrednio przy obsłudze niektórych nowych obiektów infrastrukturalnych, jak również pośrednio poprzez stworzenie korzystnych warunków dla rozwoju gospodarczego gminy, a zatem powstawania nowych przedsiębiorstw i nowych miejsc pracy. Poza tym zwiększony ruch turystyczny przyczyni się do wzrostu znajomości gminy jako miejsca nie tylko do wypoczynku, ale i prowadzenia działalności gospodarczej.

DZIAŁANIA:

1. Rozwój wodnej bazy rekreacyjnej dla rozwoju sportów wodnych
2. Tworzenie nowych atrakcji turystycznych, np. wioski tematyczne
3. Budowa nowoczesnej i wielofunkcyjnej bazy pensjonatowo – hotelowo –szkoleniowej
4. Wzmocnienie wyposażenia gminy w „drobną” infrastrukturę w miejscach przebywania turystów

Cel operacyjny WZMOCNIENIE BAZY TURYSTYCZNEJ GMINY			
Działania	Czas realizacji		Jednostka odpowiedzialna za etap
	od	do	
Rozwój wodnej bazy rekreacyjnej dla rozwoju sportów wodnych	2008-2015		Urząd Gminy Przedsiębiorcy
Tworzenie nowych atrakcji turystycznych, np. wioski tematyczne	Działania ciągłe		Urząd Gminy Przedsiębiorcy
Budowa nowoczesnej i wielofunkcyjnej bazy pensjonatowo – hotelowo -szkoleniowej	2008-2015		Urząd Gminy Przedsiębiorcy
Wzmocnienie wyposażenia gminy w „drobną” infrastrukturę w miejscach przebywania turystów	2008-2013		Urząd Gminy Przedsiębiorcy

CEL OPERACYJNY 3.7

PRAWNE I FUNKCYJNALNE UPORZĄDKOWANIE PRZESTRZENI TURYSTYCZNEJ GMINY

Warunkiem powstania i rozwoju przestrzeni turystycznej są potrzeby wypoczynku, poznania i doznania przeżyć, które są głównymi atrybutami przemieszczeń turystycznych. Silną stroną gminy jest jej środowisko naturalne: duża ilość lasów i jezior, krajobrazy, wszystko to stwarza doskonałe warunki dla wypoczynku i turystyki. Z tego też względu należy zadbać o uporządkowanie przestrzeni turystycznej, tak aby w pełni wykorzystać potencjał jaki dała natura.

Należy w sposób szczególny zadbać o to, aby tereny wokół akwenów wodnych zidentyfikowane jako ogólnodostępne utrzymały taki status. Zadbanie o prawne i funkcjonalne uporządkowanie przestrzeni turystycznej gminy w sposób znaczny wpłynie na możliwość zagospodarowania tych terenów zgodnie z założeniami dot. rozwoju ruchu turystycznego.

DZIAŁANIA:

1. Zabezpieczenie w planach przestrzennego zagospodarowania ogólnopublicznego dostępu do zbiorników wodnych

Cel operacyjny PRAWNE I FUNKCJONALNE UPORZĄDKOWANIE PRZESTRZENI TURYSTYCZ- NEJ GMINY			
Działania	Czas reali- zacji		Jednostka odpo- wiedzialna za etap
	od	do	
Zabezpieczenie w planach przestrzennego zagospodarowa- nia ogólnu publicznego dostępu do zbiorników wodnych	2008-2010		Urząd Gminy

CEL OPERACYJNY 3.8

WYZNACZENIE PUBLICZNYCH, OGÓLNODOSTĘPNYCH MIEJSC RE- KREACJI, TAKICH JAK: ŚCIEŻKI PIESZE I ROWEROWE, PRZYSTANIE, ITP.

Dzięki bogatej florze i faunie tereny gminy Świątajno sprzyjają rozwojowi tzw. aktywnej turystyki, zarówno pieszej jak i rowerowej. Dzięki bliskiemu obcowaniu z przyrodą poprawie ulegnie świadomość ekologiczna mieszkańców. Częstokroć ludzie nie zdają sobie sprawy, iż degradacja środowiska przyrodniczego nieuchronnie prowadzi do zagłady wielu istnień, zagrażając w coraz większym stopniu egzystencji człowieka. Jedynie szeroko pojęta edukacja ekologiczna o charakterze środowiskowym w znaczącym stopniu może wpłynąć na poziom świadomości i kultury ekologicznej, co powinno przejawiać się w podejmowaniu różnorodnych form działań proekologicznych. na terenie wsi i miejscowości gminy Świątajno.

DZIAŁANIA:

1. Harmonizacja rozwoju turystyki z ochroną zasobów środowiskowych gminy- uwzględnienie lokalnych/ regionalnych programów ochrony środowiska
2. Poprawa świadomości ekologicznej mieszkańców przede wszystkim poprzez edukację ekologiczną
3. Wspieranie rozwoju turystyki edukacyjnej, opartej przede wszystkim na poznawaniu cennych i unikalnych zasobów środowiska naturalnego oraz potencjale historycznym gminy

Cel operacyjny WYZNACZENIE PUBLICZNYCH OGÓLNODOSTĘPNYCH MIEJSC REKREACJI, TAKICH JAK: ŚCIEŻKI PIESZE I ROWEROWE, PRZYSTANIE ITP.			
Działania	Czas realizacji		Jednostka odpowiedzialna za etap
	od	do	
Harmonizacja rozwoju turystyki z ochroną zasobów środowiskowych gminy- uwzględnienie lokalnych/ regionalnych programów ochrony środowiska	2008-2010		Urząd Gminy
Poprawa świadomości ekologicznej mieszkańców przede wszystkim poprzez edukację ekologiczną	2008-2015		Urząd Gminy
Wspieranie rozwoju turystyki edukacyjnej, opartej przede wszystkim na poznawaniu cennych i unikalnych zasobów środowiska naturalnego oraz potencjale historycznym gminy	2008-2015		Urząd Gminy

CEL OPERACYJNY NR 4.1

MODERNIZACJA BAZY SPORTOWO- REKREACYJNEJ

Istotnym problemem mającym miejsce na terenie gminy jest brak odpowiedniej infrastruktury sportowo- rekreacyjnej. Dzięki modernizacji istniejących sal gimnastycznych, budowie nowych, jak również budowie boisk wielofunkcyjnych i placów zabaw młodzi ludzie w sposób aktywny będą mogli spędzać czas po zajęciach szkolnych, co przełoży się na propagowanie aktywnego stylu życia wśród dzieci i młodzieży, a także zapewni ich harmonijny rozwój, gdzie sport winien odgrywać priorytetową rolę. Budowa sal i boisk wpłynie również

na poprawę warunków w jakich uczniowie odbywać będą zajęcia wychowania fizycznego. Co więcej wybudowanie boisk wielofunkcyjnych, a także ulokowanie przy nich placów zabaw może stworzyć dużą możliwość organizacji na tych obiektach różnego rodzaju pikników, np. rodzinnych, co w sposób bezpośredni może przełożyć się na integrację środowisk lokalnych. Problemem słabo rozwiniętej infrastruktury sportowo- rekreacyjnej lub jej całkowitym brakiem dotknięci są nie tylko mieszkańcy gminy Świętajno, ale większości gmin na terenie naszego kraju. Taki stan wynika głównie z braku możliwości finansowych na realizację tego typu inwestycji.

DZIAŁANIA:

1. Budowa, modernizacja i remonty sal gimnastycznych w szkołach
2. Budowa placów zabaw
3. Zagospodarowanie terenów wokół szkół

Cel operacyjny MODERNIZACJA BAZY SPORTOWO- REKREACYJNEJ			
Działania	Czas realiza- cji		Jednostka odpow- iedzialna za etap
	od	do	
Budowa, modernizacja i remonty sal gimnastycznych w szko- łach	2008- 2013		Urząd Gmin Przedsiębiorcy
Budowa placów zabaw	2008- 2013		Urząd Gminy Przedsiębiorcy
Zagospodarowanie terenów wokół szkół	2008- 2013		Urząd Gminy Przedsiębiorcy

Cel operacyjny MODERNIZACJA I ROZBUDOWA OBIEKTÓW DO PROWADZENIA DZIAŁAŃ SPOŁECZ- NYCH			
Działania	Czas realizacji		Jednostka odpowie- dzialna za etap
	od	do	
Utworzenie Klubu Integracji Społecznej	2008-2010		Urząd Gminy GOPS
Modernizacja i rozwój świetlicy socjoterapeutycznej	2008-2010		Urząd Gminy GOPS
Utworzenie Centrów Rozwoju Wsi	2008-2013		Urząd Gminy

CEL OPERACYJNY NR 4.3

MODERNIZACJA I BUDOWA OBIEKTÓW EDUKACYJNO- KULTURALNYCH

Dziedzictwo kulturowe i historyczne jest wyjątkowym bogactwem każdego regionu, w związku z powyższym należy dołożyć wszelkich starań aby zabytki na terenie gminy doczekały się konserwacji. Turystykę krajową i zagraniczną potęgują przede wszystkim 2 czynniki: wyjątkowość krajobrazowa oraz zabytki historyczne. Gmina Świętajno posiada zarówno wyjątkowe środowisko naturalne jak i liczna zabytki, temu też aby zwiększyć atrakcyjność turystyczną gminy należy podjąć się odnowie obiektów dziedzictwa kulturowego i historycznego.

W ramach tego działania konieczna jest modernizacja i rozbudowa bazy edukacyjno-kulturalnej dzięki wyremontowaniu istniejących budynków, lub wybudowaniu nowych. Dzięki stworzeniu mieszkańcom miejsc, w których mogliby spotykać się, dyskutować, rozwijać swoje zainteresowania, wzmocniony zostanie nie tylko rozwój aktywizacji środowiska lokalnego, a także jego integracja, co z kolei może skutkować w przyszłości wspólnymi inicjatywami kulturalnymi.

W ramach tego działania winna znaleźć się również rozbudowa obiektów przedszkolnych, dzięki czemu dzieciom stworzone zostaną odpowiednie warunki rozwoju i edukacji.

DZIAŁANIA:

1. Utworzenie i modernizacja świetlic wiejskich
2. Modernizacja i rozwój Gminnego Ośrodka Kultury
3. Konserwacja i odnowienie obiektów dziedzictwa kulturowego i historycznego
4. Modernizacja i rozbudowa obiektów przedszkolnych

Cel operacyjny MODERNIZACJA I ROZBUDOWA OBIEKTÓW DO PROWADZENIA DZIAŁAŃ SPOŁECZ- NYCH			
Działania	Czas realizacji		Jednostka odpowie- dzialna za etap
	od	do	
Utworzenie i modernizacja świetlic wiejskich	2008-2013		Urząd Gminy
Modernizacja i rozwój Gminnego Ośrodka Kultury	2008-2013		Urząd Gminy
Konserwacja i odnowienie obiektów dziedzictwa kultu- rowego i historycznego	2008-2015		Urząd Gminy
Modernizacja i rozbudowa obiektów przedszkolnych	2008-2015		Urząd Gminy Przedsiębiorcy

CEL OPERACYJNY NR 4.4

MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY CIEPŁOWNICZEJ I GAZOWNICZEJ W INSTYTUCJACH PUBLICZNYCH

Konieczność realizacji tego celu wynika z potrzeby zmniejszenia nakładów finansowych przeznaczanych na ogrzewanie budynków użyteczności publicznej. Wymiana przestarzałej infrastruktury ciepłowniczej na nową, bardziej zautomatyzowaną spowoduje

znaczny spadek środków finansowych potrzebnych do zaopatrzenia w ciepło budynków instytucji publicznych. W związku ze stosunkowo niższymi rocznymi temperaturami odnotowywanymi na terenie gminy Świątajno i powiatu oleckiego przestarzałe urządzenia ciepłne częstokroć nie są w stanie podołać stawianym wymaganiom. Zapewnienie ciągłych dostaw ciepła do budynków, w których zlokalizowane są instytucje publiczne wpłynie korzystnie na warunki pracy.

DZIAŁANIA:

1. Termomodernizacja budynków publicznych (szkół)
2. Modernizacja systemów grzewczych w budynkach publicznych

Cel operacyjny MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY CIEPŁOWNICZEJ I GAZOWNICZEJ W INSTYTUCJACH PUBLICZNYCH			
Działania	Czas realizacji		Jednostka odpowiedzialna za etap
	od	do	
Termomodernizacja budynków publicznych (szkół)	2008-2013		Urząd Gminy Przedsiębiorcy
Modernizacja systemów grzewczych w budynkach publicznych	2008-2013		Urząd Gminy Przedsiębiorcy

CEL OPERACYJNY 5.1

OPRACOWANIE SYSTEMU EDUKACJI PRZEDSZKOLNEJ

Według teorii pedagogów i psychologów osoby, które w dzieciństwie uczęszczały do przedszkoli, w dorosłym życiu są bardziej zaradne, bogatsze, osiągają większe sukcesy, niż te, które nie miały takiej możliwości. Socjalizacja dzieci od najmłodszych lat pozwala na ich rozwój, kształtuje pozytywne wzorce, dzieci są lepiej przygotowane przed pójściem do szkoły podstawowej. Objęcie dzieci w wieku 3-5 lat edukacją przedszkolną pozwala również na eli-

minowanie ew. wad postawy, wymowy, itp. Dzięki powstaniu możliwości opieki nad dzieckiem umożliwia się rodzicom (najczęściej matkom) podjęcie zatrudnienia.

DZIAŁANIA:

1. Wyrównanie poziomu edukacji na wczesnym etapie rozwoju dziecka
2. Wczesne wykrywanie ew. problemów rozwojowych u dziecka
3. Pomoc w opiece nad dzieckiem
4. Stworzenie możliwości podjęcia zatrudnienia w trakcie opieki nad dzieckiem w przedszkolu
5. Socjalizacja dzieci

Cel operacyjny OPRACOWANIE SYSTEMU EDUKACJI PRZEDSZKOLNEJ			
Działania	Czas realizacji		Jednostka odpowiedzialna za etap
	od	do	
Wyrównanie poziomu edukacji na wczesnym etapie rozwoju dziecka	Działania ciągłe		Urząd Gminy
Wczesne wykrywanie ew. problemów rozwojowych u dziecka	Działania ciągłe		Urząd Gminy
Pomoc w opiece nad dzieckiem	Działania ciągłe		Urząd Gminy
Stworzenie możliwości podjęcia zatrudnienia w trakcie opieki nad dzieckiem w przedszkolu	Działania ciągłe		Urząd Gminy
Socjalizacja dzieci	Działania ciągłe		Urząd Gminy

CEL OPERACYJNY 5.2

UWTORZENIE SYSTEMU AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ MŁODZIEŻY ZAGRO- ŻONEJ WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM

Wyrównywanie szans edukacyjnych młodzieży i stwarzanie im równego startu w dorosłe życie jest priorytetowym kierunkiem działań poczynając od Komisji Europejskiej poprzez władze samorządowe każdego szczebla. Dlatego też, utworzenie systemu aktywizacji zawodowej młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym w gminie powinno stać się pierwszorzędnym działaniem w obszarze edukacji. Promowanie samozatrudnienia poprzez otwieranie działalności gospodarczej, wspieranie prac wolontarystycznych dających możliwość zdobycia „życiowej zaradności”, staży, praktyk zawodowych w kraju i za granicą oraz promocja wśród młodzieży postaw przedsiębiorczych, mobilności i elastyczności przełoży się na podjęcie przez młodzież zatrudnienia.

DZIAŁANIA:

1. Promowanie samozatrudnienia
2. Wspieranie wolontariatu
3. Opracowywania i rozpowszechniania informacji promującej źródła i miejsca dostępu do informacji o ofertach zatrudnienia.
4. Promowanie mobilności, elastyczności, przedsiębiorczości i potrzeby dostosowywania się do zmieniających się warunków rynku pracy
5. Wspieranie inicjatyw lokalnych mających na celu pomoc młodzieży w wejściu na rynek pracy

Cel operacyjny UWTORZENIE SYSTEMU AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ MŁODZIEŻY ZAGROŻONEJ WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM			
Działania	Czas realizacji		Jednostka odpowiedzialna za etap
	od	do	
Promowanie samozatrudnienia	Działania ciągłe		Urząd Gminy PUP
Wspieranie wolontariatu	Działania ciągłe		Urząd Gminy Organizacje pozarządowe
Opracowywania i rozpowszechniania informacji promującej źródła i miejsca dostępu do informacji o ofertach zatrudnienia.	2008-2010		Urząd Gminy PUP
Promowanie mobilności, elastyczności, przedsiębiorczości i potrzeby dostosowywania się do zmieniających się warunków rynku pracy	Działania ciągłe		Urząd Gminy PUP
Wspieranie inicjatyw lokalnych mających na celu pomoc młodzieży w wejściu na rynek pracy	Działania ciągłe		Urząd Gminy PUP

CEL OPERACYJNY 5.3

UWTORZENIE SYSTEMU KSZTAŁCENIA USTAWICZNEGO

Nieodpowiedni i nieadekwatny do potrzeb poziom wykształcenia mieszkańców oraz brak w województwie warmińsko-mazurskim, w tym w gminie Świętajno, wysoko wykwalifikowanej kadry i stosunkowo wysoki poziom bezrobocia stanowią istotny problem przed którym stanąć musi lokalna władza. Tymczasem w nowoczesnej gospodarce rynkowej dobra jakość zasobów ludzkich rozumiana jako kwalifikacje zawodowe i wiedza ogólna, umożliwiająca ich zmianę w toku życia zawodowego, znajduje się wśród najważniejszych czynników konkurencyjności gmin – czynników zwiększających konkurencyjność firm oraz dynamizujących ich rozwój. Polepszenie jakości zasobów ludzkich, pojmowanej jako zdolność do bycia zatrudnionym, prowadzić będzie do wzrostu przedsiębiorczości w całym powiecie oleckim. W połączeniu ze zwiększoną mobilnością przestrzenną mieszkańców przyczyni się do korzystnych zmian rozwojowych. Dostosowanie kwalifikacji kadr do potrzeb i kierunków rozwoju gminy umożliwi im zatrudnianie się, a w konsekwencji poprawę warunków życia we wszystkich aspektach, zbliżającą do standardów życia występujących w krajach Unii Europejskiej. Ponadto w sytuacji utrzymującego się w Polsce bezrobocia profesjonalna pomoc doradców zawodowych powinna być dostępna na każdym etapie życia człowieka. Oznacza to ko-

nieczność stworzenia takiego systemu doradztwa, który zapewni uczniom nie tylko poznanie możliwości zdobycia zawodów oferowanych przez szkoły i wymagań, jakie stawiają kandydatom, ale także umożliwi rozwijanie świadomości własnych uzdolnień, posiadanych umiejętności, kwalifikacji i zainteresowań.

DZIAŁANIA:

1. Doradztwo związane wyborem ścieżki edukacyjnej lub wspomagające planowanie kariery zawodowej
2. Szkolenia związane z nabywaniem nowych kwalifikacji, w szczególności w zakresie: języków obcych, wykorzystania technik informatycznych, turystyki, przedsiębiorczości
3. Kursy specjalistyczne, wynikające z potrzeb regionalnego rynku pracy
4. Badania i analizy dla potrzeb lokalnego rynku pracy
5. Szkolenia mające na celu uaktualnienie i podwyższenie kwalifikacji, skierowane do osób dorosłych, w zawodach, które zostały zdefiniowane jako najbardziej pożądane i istotne z punktu widzenia rozwoju regionu

Cel operacyjny UWTORZENIE SYSTEMU KSZTAŁCENIA USTAWICZNEGO			
Działania	Czas realizacji		Jednostka odpowiedzialna za etap
	od	do	
Doradztwo związane wyborem ścieżki edukacyjnej lub wspomagające planowanie kariery zawodowej	Działania ciągłe		Urząd Gminy PUP
Szkolenia związane z nabywaniem nowych kwalifikacji, w szczególności w zakresie: języków obcych, wykorzystania technik informatycznych, turystyki, przedsiębiorczości	Działania ciągłe		Urząd Gminy PUP Organizacje pozarządowe
Kursy specjalistyczne, wynikające z potrzeb regionalnego rynku pracy	Działania ciągłe		Urząd Gminy PUP Organizacje pozarządowe

Badania i analizy dla potrzeb lokalnego rynku pracy	2008-2010	Urząd Gminy PUP Organizacje poza- rządowe
Szkolenia mające na celu uaktualnienie i podwyższenie kwalifikacji, skierowane do osób dorosłych, w zawodach, które zostały zdefiniowane jako najbardziej pożądane i istotne z punktu widzenia rozwoju regionu	Działania ciągłe	Urząd Gminy PUP Organizacje poza- rządowe

CEL OPERACYJNY 5.4

WSPIERANIE INTEGRACJI SPOŁECZNEJ I ZAWODOWEJ OSÓB Z GRUP SZCZEGÓLNEGO RYZYKA

Ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego oraz przygotowanie osób zagrożonych tym zjawiskiem do uczestnictwa w życiu społecznym oraz powrotu na rynek pracy, poprzez prowadzenie długofalowych i wszechstronnych działań spowodują zmniejszenie izolacji społecznej osób, które zagrożone są tzw. marginalizacją, wyrażającą się brakiem uczestnictwa osób (grup) w sferach życia, w których uzasadnione jest oczekiwanie, że osoby te (grupy) będą uczestniczyły. Działania związane z wspieraniem integracji społecznej i zawodowej osób z grup szczególnego ryzyka, pozwolą na zwiększenie mobilności tychże osób na lokalnym rynku pracy, co wpłynąć może na spadek bezrobocia w gminie Świętajno, a co najważniejsze na poprawę sytuacji życiowej tych osób.

DZIAŁANIA:

1. Szkolenia i warsztaty dotyczące przewyżczania problemów, metod integracji społecznej oraz zwiększania samodzielności życiowej
2. Szkolenia, kursy i warsztaty podnoszące kwalifikacje i umiejętności grup szczególnego ryzyka
3. Wsparcie dla kampanii promujących wolontariat, organizowanie grup wsparcia i samopomocy
4. Współfinansowanie tworzenia i działalności ośrodków przeznaczonych dla osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym

5. Pomoc techniczna dla pracodawców w tworzeniu subsydiowanych miejsc pracy, staży zawodowych oraz spółdzielni socjalnych

Cel operacyjny WSPIERANIE INTEGRACJI SPOŁECZNEJ I ZAWODOWEJ OSÓB Z GRUP SZCZEGÓLNEGO RYZYKA			
Działania	Czas realizacji		Jednostka odpowiedzialna za etap
	od	do	
Szkolenia i warsztaty dotyczące przezwycięzania problemów, metod integracji społecznej oraz zwiększania samodzielności życiowej	Działania ciągłe		Urząd Gminy GOPS
Szkolenia, kursy i warsztaty podnoszące kwalifikacje i umiejętności grup szczególnego ryzyka	Działania ciągłe		Urząd Gminy Organizacje pozarządowe PUP
Wsparcie dla kampanii promujących wolontariat, organizowanie grup wsparcia i samopomocy	Działania ciągłe		Urząd Gminy Organizacje pozarządowe
Współfinansowanie tworzenia i działalności ośrodków przeznaczonych dla osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym	Działania ciągłe		Urząd Gminy
Pomoc techniczna dla pracodawców w tworzeniu subsydiowanych miejsc pracy, staży zawodowych oraz spółdzielni socjalnych	Działania ciągłe		Urząd Gminy

CEL OPERACYJNY 6.1

UPROSZCZENIE SYSTEMU ULG W LOKALNYCH PODATKACH DLA ZAKŁADAJĄCYCH WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTWA I ZATRUDNIAJĄCYCH BEZROBOTNYCH

System fiskalny w Polsce jest uznawany przez przedsiębiorców za jeden z najważniejszych hamulców rozwoju przedsiębiorczości (dotyczy to zarówno wysokości płaconych podatków jak i nieprzejrzystości systemu podatkowego). Każde działania mające na celu obni-

żenie oraz wprowadzenie przejrzystości tegoż systemu (również na poziomie lokalnym) będzie miało korzystne efekty ekonomiczne dla regionu.

Powiązanie systemu preferencji ulg podatkowych z warunkiem tworzenia miejsc pracy po przez zatrudnianie osób bezrobotnych bezsprzecznie spowoduje wzrost zatrudnienia w przedsiębiorstwach. Z kolei utracone korzyści gmin z tytułu określonych rodzajów podatków mogą zostać zrekompensowane mniejszymi wydatkami socjalnymi ponoszonymi przez samorządy na rzecz osób bezrobotnych.

DZIAŁANIA:

1. Ustalenie przejrzystych i precyzyjnych kryteriów przyznawania ulg dla podmiotów, które zobligowały się do zatrudnienia osób bezrobotnych
2. Ustalenie miar i wskaźników pozwalających na monitorowanie efektywności przyznanych ulg

Cel operacyjny UPROSZCZENIE SYSTEMU ULG W LOKALNYCH PODATKACH DLA ZAKŁADAJĄCYCH WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTWA I ZATRUDNIAJĄCYCH BEZROBOTNYCH			
Działania	Czas realizacji		Jednostka odpowiedzialna za etap
	od	do	
Ustalenie przejrzystych i precyzyjnych kryteriów przyznawania ulg dla podmiotów, które zobligowały się do zatrudnienia osób bezrobotnych	2008-2010		Urząd Gminy Lokalne podmioty gospodarcze
Ustalenie miar i wskaźników pozwalających na monitorowanie efektywności przyznanych ulg	2008-2010		Urząd Gminy Lokalne podmioty gospodarcze

CEL OPERACYJNY 6.2

STWORZENIE SYSTEMU SZKOLEŃ DLA MSP I ZAKŁADAJĄCYCH WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTWA

Obszar Warmii i Mazur jest obszarem o szczególnie dużym odsetku bezrobotnych mieszkańców. Problem ten szczególnie dotkliwy staje się zwłaszcza w powiatach oddalonych od Olsztyna (w tym powiat Olecki). Wysokie wymagania pracodawców oraz niskie kwalifikacje i często niewielkie doświadczenie zawodowe mieszkańców obszarów wiejskich w sektorach poza rolniczych powodują, że mają oni małe szanse na podjęcie pracy poza tym sektorem. Aby zapobiec dalszemu wzrostowi bezrobocia, należy podejmować kompleksowe działania mające na celu nabycie nowych umiejętności i zmianę kwalifikacji zawodowych mieszkańców.

Mieszkańcy wsi mają mały dostęp do możliwości doksztalcania się, zwiększania swoich kwalifikacji, a tym samym małą możliwość zmiany swojej sytuacji. Osoby takie często posiadają pomysł na biznes, także podstawowe kompetencje merytoryczne. Nie mają za to wystarczającej wiedzy w zakresie tworzenia i organizacji własnego przedsiębiorstwa, brak im pewności siebie, doświadczenia biznesowego. Kompleksowe działania szkoleniowe przyczynią się do powstania nowych podmiotów gospodarczych, pobudzenia przedsiębiorczości w regionie, zapewnienia nowych miejsc pracy a tym samym zmniejszenia bezrobocia na terenach najbardziej dotkniętych tym problemem.

DZIAŁANIA:

1. Zidentyfikowanie potrzeb oraz oczekiwań przedsiębiorców odnośnie przekazywanej wiedzy
2. Opracowanie cyklu szkoleniowego wychodzącego naprzeciw tym potrzebom
3. Upowszechnianie idei ustawicznego kształcenia wśród miejscowych przedstawicieli biznesu

Cel operacyjny STWORZENIE SYSTEMU SZKOLEŃ DLA MSP I ZAKŁADAJĄCYCH WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTWA			
Działania	Czas realizacji		Jednostka odpowiedzialna za etap
	od	do	
Zidentyfikowanie potrzeb oraz oczekiwań przedsiębiorców odnośnie przekazywanej wiedzy	2008-2010		Urząd Gminy
Opracowanie cyklu szkoleniowego wychodzącego naprzeciw tym potrzebom	2008-2010		Urząd Gminy
Upowszechnianie idei ustawicznego kształcenia wśród miejscowych przedstawicieli biznesu	2008-2010		Urząd Gminy

CEL OPERACYJNY 6.3

STWORZENIE WARUNKÓW ZACHĘCAJĄCYCH DO INWESTOWANIA W GMINIE

Brak sprzyjających warunków zachęcających potencjalnych inwestorów do lokowania własnego kapitału na terenie gminy powoduje, iż poziom inwestycji na tym terenie jest znikomym. Stworzenie wspomnianych warunków poprzez zbiór działań zmierzających do ich wytworzenia spowoduje wzrost inwestycji na terenie gminy Świętajno. Lokalizowanie kapitału przez firmy spowoduje automatycznie wzrost potencjału gospodarczego, co z kolei przełoży się na wzrost zatrudnienia w gminie.

DZIAŁANIA:

1. Opublikowanie oferty gospodarczej gminy dla inwestorów
2. Opracowanie mapy terenów inwestycyjnych gminy wraz z programem rozwoju infrastruktury
3. Współpraca z organizacjami gospodarczymi

Cel operacyjny STWORZENIE WARUNKÓW ZACHĘCAJĄCYCH DO INWESTOWANIE W GMINIE			
Działania	Czas realizacji		Jednostka odpowiedzialna za etap
	od	do	
Opublikowanie oferty gospodarczej gminy dla inwestorów	2008-2010		Urząd Gminy
Opracowanie mapy terenów inwestycyjnych gminy wraz z programem rozwoju infrastruktury	2008-2010		Urząd Gminy
Współpraca z organizacjami gospodarczymi	Działania ciągłe		Urząd Gminy

CEL OPERACYJNY 7.1

WSPIERANIE ROLNICTWA PRZYJAZNEGO DLA ŚRODOWISKA

Pojedynczym, drobnym producentom coraz trudniej jest sprostać ciągle zwiększającym się wymaganiom rynku. Z tego też względu istotne dla rolników z terenu gminy Świętajno (a może i powiatu oleckiego) powinno być organizowanie się w producenckie grupy marketingowe. Grupy producenckie powstałe na terenie gminy stworzą nowe możliwości działania, umożliwiające m.in. obniżenie kosztów produkcji i ograniczenie ryzyka. Połączenie oferty rynkowej wielu gospodarstw zwiększy w sposób znaczny ich siłę ekonomiczną i możliwości działania na rynku. Przed rolnikami zrzeszonymi w tego typu grupach producenckich otworzą się nowe kanały zbytu. Wzmocnieniu ulegnie również pozycja negocjacyjna zrzeszonych rolników w kontaktach handlowych z odbiorcami produktów i dostawcami środków produkcji.

DZIAŁANIA:

1. Tworzenie grup producenckich
2. Wspieranie, doradztwo dla grup producenckich

Cel operacyjny WSPIERANIE ROLNICTWA PRZYJAZNEGO DLA ŚRODOWISKA			
Działania	Czas realizacji		Jednostka odpowiedzialna za etap
	od	do	
Tworzenie grup producenckich.	Działania ciągłe		Urząd Gminy
Wspieranie, doradztwo dla grup producenckich	Działania ciągłe		Urząd Gminy

CEL OPERACYJNY 7.2

WSPIERANIE I RÓŻNICOWANIE POZAROLNICZEJ DZIAŁALNOŚCI ZAROBKOWEJ

Gospodarka Gminy Świętajno w dużym stopniu opiera się na rolnictwie. Główną słabością całego polskiego rolnictwa jest rozdrobnienie struktury obszarowej gospodarstw. Ma to wielorakie skutki ekonomiczne i społeczne: stanowi o niskim dochodzie rolników i ich rodzin, uniemożliwia akumulację kapitału niezbędnego dla podjęcia inwestycji mogących podnieść efektywność gospodarstw. Istnieje światowa tendencja do zmniejszania liczby osób, które pracują w rolnictwie na rzecz sektora usług. Dlatego też możliwy jest rozwój usług specjalistycznych dla rolnictwa, w których powinno się uwzględniać oraz promować wszelkie formy zrzeszania się i grupowego działania rolników (np. spółdzielczość, grupy producenckie, itp.). Dzięki temu sama „dystrybucja” usług wspierających rolnictwo w gminie byłaby o wiele łatwiejsza i efektywniejsza. Uzupełnieniem działań w tym zakresie powinny być również podniesienie poziomu wiedzy rolników (i to zarówno fachowej specjalistycznej wiedzy

jak również ogólnej – w tym przede wszystkim ekonomicznej), jako warunek przekształceń w rolnictwie i prawidłowego prowadzenia gospodarstw, tj. dobrze funkcjonujące doradztwo prawno-merytoryczne, kształcenie rolnicze, system szkoleń, lepszy przepływ informacji, oraz kreowanie wybranych produktów jako lokalnych specjalności.

DZIAŁANIA:

1. Promocja wybranych produktów jako miejscowa specjalność
2. Szkolenia specjalistyczne dla rolników
3. Pomoc w integracji rolnictwa z rynkami zbytu

Cel operacyjny WSPIERANIE I RÓŻNICOWANIE POZAROLNICZEJ DZIAŁALNOŚCI ZAROBKOWEJ		
Działania	Czas realizacji	
	od	do
Promocja wybranych produktów jako miejscowa specjalność	Działania ciągłe	
Szkolenia specjalistyczne dla rolników	Działania ciągłe	
Pomoc w integracji rolnictwa z rynkami zbytu	Działania ciągłe	

CEL OPERACYJNY 7.3

ROZWÓJ ROLNICTWA EKOLOGICZNEGO

Władze lokalne widzą szansę rozwoju gminy w turystyce. Uzupełnieniem oferty turystycznej mogą być usługi niezwiązane z rolnictwem, skierowane do turystów.

W erze, kiedy coraz modniejsza staje się ekologia, coraz bardziej zasadne staje się funkcjonowanie gospodarstw produkujących ekologiczną żywność. Prowadzenie takiej działalności daje możliwość na zwiększenie dochodu rolników, a także stworzenie nowych produktów turystycznych.

DZIAŁANIA:

1. Zwiększenie liczby gospodarstw posiadających trwałe źródła dodatkowego dochodu z działalności gospodarczej poza konwencjonalnym rolnictwem

Cel operacyjny ROZWÓJ ROLNICTWA EKOLOGICZNEGO		
Działania	Czas realizacji	
	od	do
Zwiększenie liczby gospodarstw posiadających trwałe źródła dodatkowego dochodu z działalności gospodarczej poza konwencjonalnym rolnictwem	Działania ciągłe	
	Urząd Gminy	

5. Monitoring strategii

Monitoring strategii jest obserwacją realizacji celów strategicznych i realizacji programów operacyjnych wynikających z następnych faz programowania rozwoju. Monitoring realizacji strategii umożliwia: obserwację stanu zaawansowania projektów rozwojowych, umożliwiających aktualną identyfikację problemów w ich realizacji; ocenę zaangażowania jednostek odpowiedzialnych za ich realizację; weryfikację zgodności założonych celów i efektywności wykorzystania przeznaczonych na ich realizację środków; kontrolę postępu prac związanych z realizacją działań.

Strategia jest dokumentem określającym cele i działania do roku 2013 w zakresie problematyki związanej z rozwojem społeczno- gospodarczym, wymagającym okresowej aktualizacji do zmian zachodzących w otoczeniu, jak i w samej gminie. Przygotowanie projektu dokumentu kończy pierwszy etap planowania. Długookresowy charakter planowania strategicznego w zakresie problematyki społeczno- gospodarczej wymaga stałego śledzenia zmian prawnych, gospodarczych, politycznych, społecznych i ich uwzględniania w strategii.

Strategia wymaga corocznej aktualizacji. Aktualizacja ta zostanie przeprowadzona przez Urząd Gminy Świętajno z udziałem członków grup roboczych, którzy uczestniczyli w jej tworzeniu. Grupa ta może być poszerzona o nowe osoby wg uznania Wójta Gminy Świętajno.

Podstawą skutecznego wdrożenia strategii jest system informacji o zjawiskach i procesach społeczno - gospodarczych zachodzących na terenie gminy. Inicjując działania mające na celu osiągnięcie wytyczonych w strategii celów, należy systematycznie gromadzić informacje o efektach ich realizacji i skuteczności zastosowanych instrumentów. Głównymi obszarami monitorowania i ewaluacji strategii są wyznaczone cele operacyjne. Obowiązek monitorowania realizacji działania posiada Urząd Gminy. Terminy dokonywania pomiarów stopnia realizacji działań określa Wójt Gminy. Monitoring wybranych bądź wszystkich działań, powinien być dokonywany zawsze w sytuacji wprowadzenia nowych zadań do strategii oraz w każdym przypadku dokonania aktualizacji strategii.

**Tabela do prezentacji realizacji poszczególnych działań strategii
w gminie wiejskiej Świętajno.**

Cele operacyjne	Działania	Mierniki / Wskaźniki	Rok				Źródło informacji
			2008				

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

6. Źródła finansowania celów strategii

Zidentyfikowane cele i działania w zakresie objętym strategią w gminie Świętajno wymagają odpowiednich źródeł finansowania. Źródła te można podzielić na pięć grup:

1. Pierwszą grupę stanowią środki finansowe pochodzące z budżetu gminy.
2. Środki pochodzące z budżetu państwa.
3. Środki finansowe pochodzące ze źródeł organizacji pozarządowych.
4. Europejski Fundusz Społeczny (EFS)
5. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR).

CEL STRATEGICZNY 1

POPRAWA STANU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

Program Operacyjny „Infrastruktura i Środowisko”
Priorytet 8 „Bezpieczeństwo transportu i krajowe sieci transportowe”

Wsparcie w ramach Programu Operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko” otrzymają inwestycje infrastrukturalne o znaczeniu ponadregionalnym. Poza tym wsparcie koncentruje się na dużych projektach, które mają znaczący wpływ na osiągnięcie wskazanych celów. W ramach Priorytetu 8 „Bezpieczeństwo transportu i krajowe sieci transportowe” wspierana będzie poprawa stanu bezpieczeństwa w transporcie drogowym oraz dostępności komunikacyjnej Polski i drogowych połączeń międzyregionalnych, położonych poza siecią TEN-T. Wsparcie uzyskają projekty związane z: poprawą bezpieczeństwa w ruchu drogowym, poprawą stanu dróg krajowych znajdujących się poza siecią TEN-T, rozwojem Inteligentnych Systemów Transportowych, szczególnie systemów zarządzania ruchem.

Grupy beneficjentów: podmioty zarządzające drogami krajowymi oraz podmioty odpowiedzialne za bezpieczeństwo ruchu drogowego

Program Operacyjny „Infrastruktura i Środowisko”
Priorytet 9 „Infrastruktura drogowa w Polsce wschodniej”

Główny cel Priorytetu 9 „Infrastruktura drogowa w Polsce wschodniej” w ramach PO „Infrastruktura i Środowisko” to poprawa połączeń komunikacyjnych głównych miast województw wschodniej Polski z pozostałą częścią kraju poprzez rozwój sieci drogowej na terenie tych województw.

Województwa Polski wschodniej charakteryzują się niskimi wskaźnikami dostępności komunikacyjnej, dlatego też istotne jest stworzenie sprawnych połączeń transportowych z resztą kraju i innymi państwami. Brak spójności terytorialnej regionów Polski wschodniej sprzyja utrzymywaniu się różnic rozwojowych pomiędzy poszczególnymi częściami kraju i Unią Europejską. Ze względu na tranzytowe położenie województw Polski wschodniej główne szlaki komunikacyjne biegnące przez wschodnie regiony mogą odegrać bardzo istotną rolę w obsłudze transportu międzynarodowego pomiędzy Europą Zachodnią a państwami Europy Wschodniej.

Jednym z podstawowych problemów województwa warmińsko-mazurskiego jest bardzo słaba dostępność komunikacyjna w wymiarze powiązań międzyregionalnych oraz niedo rozwój infrastruktury transportowej i komunikacyjnej wewnątrz regionu.

Zwiększenie dostępności komunikacyjnej województwa warmińsko-mazurskiego będzie służyło także przyspieszeniu zmian w strukturze gospodarki województwa, poprzez wzrost liczby podmiotów gospodarczych w przemyśle, budownictwie i usługach rynkowych.

Infrastruktura transportowa jest podstawowym warunkiem rozwoju gospodarczego województwa i zwiększenia jego spójności z pozostałymi obszarami kraju i z zagranicą, a także tworzenia wewnątrz regionalnych sieci powiązań transportowych. Zwiększenie dostępności transportowej skutkować będzie rozwojem firm produkcyjnych i usługowych, a także nasilonymi decyzjami przyjazdowymi ze strony turystów, co wpłynie na wzrost liczby miejsc pracy w regionie. Bezpośrednie przełożenie na nowe miejsca pracy ma zwiększenie dostępności transportowej terenów koncentracji firm, usług i turystyki. Na realizację celu zwiększenia konkurencyjności regionu będzie miała istotny wpływ realizacja projektu związanego z lotnictwem regionalnym.

**Regionalny Program Operacyjny Warmia i Mazury
na lata 2007 - 2013**

Oś priorytetowa 5 „Infrastruktura transportowa regionalna i lokalna”

Działania, podejmowane w ramach osi priorytetowej „Infrastruktura transportowa regionalna i lokalna” zgrupowane będą w dwóch podstawowych obszarach.

Pierwsze działanie „Rozbudowa i modernizacja infrastruktury transportowej warunkującej rozwój regionalny” dotyczy poprawy konkurencyjności województwa i jego dostępności komunikacyjnej w wymiarze regionalnym i powiązań ponadregionalnych. Przede wszystkim wspierane będą projekty, dotyczące modernizacji drogi krajowej nr 16 (nie jest objęta siecią TEN ani TINA), łącznie z obejściami miejscowości, obiektami inżynierskimi, urządzeniami ochrony przed hałasem, obiektami i urządzeniami dla wędrowek zwierząt. Droga nr 16 stanowi podstawową arterię komunikacyjną województwa warmińsko-mazurskiego, wiążącą je w układzie równoleżnikowym z innymi regionami kraju i zagranicą.

Infrastruktura transportowa warunkująca rozwój to także drogi wojewódzkie i powiatowe. Wsparcie w ramach niniejszej osi priorytetowej uzyskają projekty dotyczące tych dróg, o ile ich realizacja umożliwiać będzie kompleksowe rozwiązywanie problemów komunikacyjnych, a także tworzenie sieci i powiązań układów, obsługujących gospodarkę, w tym turystykę. Z ubiegania się o dofinansowanie w ramach niniejszej osi projektowej będą wyłączone projekty drogowe, kwalifikujące się do Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013.

Drugim działaniem, realizującym cel osi priorytetowej Infrastruktura transportowa regionalna i lokalna jest budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury transportowej służącej rozwojowi lokalnemu. W szczególności dotyczy to przedsięwzięć związanych z drogami stanowiącymi dostęp do terenów przeznaczonych w planach zagospodarowania przestrzennego pod inwestycje lub stanowiących bezpośredni dostęp do obszarów stanowiących kompleksy turystyczne i usługowe. Jako drogi służące rozwojowi lokalnemu traktowane są także drogi publiczne na obszarach przemysłowych.

Rozwój funkcji gospodarczych w miastach wymagać będzie wzmożonych dojazdów do pracy, konieczne zatem stanie się istotne wzmocnienie i zmodernizowanie transportu miejskiego.

Grupy beneficjentów: samorząd województwa, jednostki samorządu terytorialnego, ich stowarzyszenia, związki i porozumienia, jednostki organizacyjne samorządu województwa i JST, Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Olsztynie, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gdańsku, przedsiębiorcy.

Program Operacyjny „Infrastruktura i Środowisko”
Priorytet 10 „Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku”

W ramach Programu Operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko” Priorytet 10 „Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku” wspierana będzie poprawa bezpieczeństwa energetycznego państwa w zakresie oddziaływania sektora energetyki na środowisko. Podwyższenie sprawności wytwarzania, przesyłania, dystrybucji i użytkowania energii, wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych, w tym biopaliw.

W ramach Priorytetu wsparcie uzyskają działania obejmujące zwiększenie stopnia wykorzystania energii pierwotnej w sektorze energetycznym i obniżenie energochłonności sektora publicznego oraz zwiększenie wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych, w tym biopaliw.

W zakresie zwiększenia efektywności energetycznej sektora energetycznego, wsparcie będzie udzielane na zwiększenie sprawności wytwarzania energii elektrycznej, w tym w szczególności energii wytwarzanej w skojarzeniu z ciepłem, zmniejszenie strat powstających przy przesyłach oraz dystrybucji energii elektrycznej i ciepła. Priorytetem strategii obniżenia energochłonności procesów wytwarzania energii i jej przesyłania jest generacja rozproszona oraz budowa lokalnych, małych źródeł energii produkujących zarówno energię elektryczną jak i ciepło na potrzeby lokalne, nie wymagające przesyłania jej na duże odległości.

W elektroenergetyce efekt działań na rzecz poprawy sprawności wytwarzania w dużych jednostkach energetycznych zostanie osiągnięty poprzez wykorzystanie nowoczesnych technologii na parametry nadkrytyczne pary oraz stosowanie obiegów parowo-gazowych.

W ciepłownictwie priorytetem jest poprawa stanu termoizolacji sieci dystrybucyjnych. Zmniejszanie strat sieciowych realizowane będzie poprzez proces modernizacji, wymiany i budowy nowych sieci dystrybucyjnych energii elektrycznej.

Rozwój wykorzystania biopaliw realizowany będzie poprzez wsparcie udzielane na budowę instalacji do produkcji biodiesla i innych biopaliw, wyłączając produkty rolnicze określone w załączniku I do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską.

Grupy beneficjentów: przedsiębiorcy, przedsiębiorstwa gospodarki komunalnej i użyteczności publicznej, jednostki samorządu terytorialnego, jednostki administracji rządowej.

Program Operacyjny „Infrastruktura i Środowisko”
Priorytet 11 „Bezpieczeństwo energetyczne”

W ramach Priorytetu wsparcie uzyskują działania obejmujące rozwój systemów przesyłowych energii elektrycznej, gazu ziemnego i ropy naftowej oraz budowę i rozbudowę podziemnych magazynów gazu ziemnego.

Priorytet „Bezpieczeństwo energetyczne” realizuje cele Polityki Energetycznej Polski do 2025 r. w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego kraju, które rozumiane jest między innymi jako większy stopień zdywersyfikowania źródeł dostaw, poprawa systemów transportu, przesyłu i dystrybucji paliw i energii oraz osiągnięcie stanu zapasów paliw w ilości zapewniającej utrzymanie ciągłości dostaw do odbiorców.

Grupy beneficjentów: przedsiębiorcy, w tym przedsiębiorstwa obrotu oraz operatorzy systemów przesyłowych i dystrybucyjnych energii elektrycznej, gazu ziemnego i ropy naftowej.

Regionalny Program Operacyjny Warmia i Mazury
na lata 2007- 2013
Oś priorytetowa 6 „Środowisko przyrodnicze”

Celem Osi priorytetowej 6 „Środowisko przyrodnicze” jest wzmocnienie pozycji województwa w europejskich sieciach przyrodniczych poprzez poprawę lub zachowanie dobrego stanu środowiska i zapobieganie jego degradacji. Działania zgrupowane wokół tej osi koncentrują się przede wszystkim na dziedzinach środowiska przyrodniczego Warmii i Mazur najbardziej zagrożonych degradacją lub tam, gdzie jest wymagane usunięcie zagrożeń.

W działaniu „Poprawa i zapobieganie degradacji środowiska poprzez budowę, rozbudowę i modernizację infrastruktury ochrony środowiska” będą to przedsięwzięcia związane przede wszystkim z ochroną wód powierzchniowych i podziemnych. Główną formą będzie budowa,

rozbudowa i modernizacja kanalizacji i oczyszczalni ścieków, zarówno w miastach, jak i na wsi. Powinna być dokończona realizacja Masterplanu dla Wielkich Jezior Mazurskich, a także zagospodarowane pod względem sanitarnym szlaki wodne poprzez organizację punktów odbioru odpadów stałych i płynnych. Większego znaczenia nabierze naturalna forma ochrony wód, jaką jest zalesianie gruntów, zwłaszcza wyłączonych z użytkowania rolniczego, położonych w zlewniach jezior i na terenach wód podziemnych bez izolacji, a także zagrożonych erozją. Tworzone i rozbudowywane będą także systemy lokalnego monitoringu jakości wód w aspekcie zanieczyszczeń rolniczych.

Działania związane z ochroną powierzchni ziemi dotyczyć będą szerokiego spektrum przedsięwzięć w dziedzinie gospodarki odpadami, przewidzianych w Programie Gospodarki Odpadami Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Drugą grupę działań stanowią inwestycje związane z ochroną środowiska przed zanieczyszczeniami i zniszczeniami. Na ochronę przed zanieczyszczeniami powietrza będzie miała wpływ realizacja projektów dotyczących odnawialnych źródeł energii, co doprowadzi także do wzrostu jej udziału w bilansie energetycznym regionu (inwestycje w infrastrukturę wytwarzania i przesyłu energii odnawialnej).

Ochronę przed zniszczeniami środowiska zapewnią inwestycje w zakresie ochrony przeciwpowodziowej (w tym budowa zbiorników hydrotechnicznych, wałów przeciwpowodziowych, małej retencji wodnej itp.), a także budowa, rozbudowa i modernizacja sieci i urządzeń wodno-kanalizacyjnych na istniejących i nowo tworzonych obszarach koncentracji szeroko pojmowanej działalności gospodarczej, w tym turystyki.

Grupy beneficjentów: samorząd województwa, jednostki samorządu terytorialnego, ich stowarzyszenia, związki i porozumienia, jednostki organizacyjne samorządu województwa i JST, podmioty wykonujące zadania JST, jednostki administracji rządowej, organizacje pozarządowe, szkoły wyższe i instytucje naukowo-badawcze, przedsiębiorcy.

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
Oś 3 „Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej”
Działanie: Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej

Barierą rozwoju obszarów wiejskich stanowi brak podstawowych elementów infrastruktury technicznej. Szczególne utrudnienia w tym zakresie występują najmniejszych miejscowo-

ściach. Realizacja działania stanowi uzupełnienie wsparcia obejmującego inwestycje przewidziane do finansowania programów operacyjnych, współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) oraz programów krajowych

Cel działania

Poprawa podstawowych usług na obszarach wiejskich, obejmujących elementy infrastruktury technicznej, warunkujących rozwój społeczno-gospodarczy, przyczyni się do poprawy warunków życia oraz prowadzenia działalności gospodarczej.

Zakres działania

Pomocy udziela się na realizację projektów w zakresie:

1) gospodarki wodno-ściekowej w szczególności:

a) zaopatrzenia w wodę,

b) odprowadzania i oczyszczania ścieków, w tym systemów kanalizacji sieciowej lub kanalizacji zagrodowej,

2) tworzenia systemu zbioru, segregacji, wywozu odpadów komunalnych;

3) wytwarzania lub dystrybucji energii ze źródeł odnawialnych, w szczególności wiatru, wody, energii geotermalnej, słońca, biogazu albo biomasy.

Zakres pomocy obejmuje koszty inwestycyjne, w szczególności: zakup materiałów i wykonanie prac budowlano – montażowych, zakup niezbędnego wyposażenia.

Definicja beneficjenta

Gmina lub jednostka organizacyjna, dla której organizatorem jest jst wykonująca zadania określone w Zakresie pomocy.

Regionalny Program Operacyjny Warmia i Mazury na lata 2007 - 2013
--

Oś priorytetowa 6 „Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego”
--

Celem Osi 6 jest zwiększenie dostępu do sieci i wykorzystania technik informatycznych w gospodarce i sferze społecznej. Dla województwa warmińsko-mazurskiego, w którym konieczność zachowania reżimów środowiska przyrodniczego jest sprawą nadrzędną, niezwykle istotne jest powstawanie i rozwój firm, dla których infrastruktura informatyczna jest celem, a nie środkiem działania (operatorzy i prowajderzy sieci, tworzący różnego rodzaju „produkty informatyczne”).

Tworzenie programów informatyzacji, rozwój sieci i technik informatycznych jest jednym z podstawowych warunków funkcjonowania nowoczesnej gospodarki i sfery społecznej wspierając przedsiębiorczość, zwiększając atrakcyjność inwestycyjną oraz atrakcyjność zamieszkania poprzez poprawę jakości życia, edukacji i obsługi administracyjnej.

W ramach tej osi priorytetowej realizowane będą działania i projekty związane z upowszechnianiem nowoczesnych technik informacyjnych wśród mieszkańców Warmii i Mazur i szerszym wykorzystaniem możliwości informatyki dla rozwoju przedsiębiorczości. Dotyczyć one będą infrastruktury hardwarowej, czyli sieci szerokopasmowej z węzłami regionalnymi i lokalnymi, uzbrojonej w urządzenia odbioru, przetwarzania i przesyłu informacji (komputery sieciowe, serwery) wraz z łączami krajowymi i światowymi. W ramach niniejszej osi realizowane będą także zadania dotyczące budowy nowych lub modernizacji istniejących innych adekwatnych narzędzi dostępu, jak np. połączeń bezprzewodowych. Wspierane będą także projekty softwarowe – platformy zarządzania samą siecią informatyczną oraz systemy obsługi użytkowników sieci. Zgłaszane projekty muszą wykazywać charakter regionalny lub lokalny – nie uzyskają funduszy projekty infrastrukturalne wykraczające poza województwo warmińsko-mazurskie.

Rozwój społeczeństwa i gospodarki opartej na wiedzy wymaga także odpowiedniej promocji, ułatwienia i upowszechnienia dostępu do usług teleinformatycznych. Zatem wsparcie będą mogły uzyskać projekty, skierowane na rozwój e-administracji i promocję e-usług publicznych; ułatwienie dostępu do technik teleinformatycznych dla przedsiębiorców, tworzenie i wzmocnienie sieci publicznych punktów zapewniających dostęp do internetu. Na pomoc mogą także liczyć projekty z zakresu rozwoju i tworzenia tematycznych modułów informacyjnych oraz unifikacji systemów wymiany informacji oraz e-obiegu dokumentów.

Specyficznym obszarem wsparcia w ramach niniejszej osi priorytetowej będzie także kształcenie kadr dla informatyki poprzez budowę odpowiedniej bazy dydaktyczno-laboratoryjnej w szkołach ponadgimnazjalnych i uczelniach wyższych województwa warmińsko-mazurskiego.

Grupy beneficjentów: samorząd województwa, jednostki samorządu terytorialnego, ich stowarzyszenia, związki i porozumienia, jednostki organizacyjne samorządu województwa i JST, szkoły (ponadgimnazjalne i wyższe), przedsiębiorstwa, instytucje otoczenia biznesu, organizacje pozarządowe.

CEL STRATEGICZNY 3

WSPIERANIE ROZWOJU TURYSTYKI W GMINIE

Regionalny Program Operacyjny Warmia i Mazury na lata 2007 – 2013
Oś priorytetowa 2 „Turystyka”

Celem Osi 2 jest wzrost udziału turystyki w gospodarce regionu poprzez zwiększenie atrakcyjności oferty turystycznej regionu. Szczególną rolę przypisuje się w województwie warmińsko-mazurskim szeroko pojętej turystyce, rozumianej jako dziedzina gospodarki, przynosząca dochody i stanowiąca miejsca pracy. Z tego względu zaproponowano odrębną oś priorytetową, w ramach której wspierane mają być przedsięwzięcia inwestycyjne związane bezpośrednio z rozbudową bazy noclegowej, ale też i pośrednio wpływające na atrakcyjność turystyczną regionu i zwiększenie liczby turystów i osób wypoczywających w regionie. Istotne są także przedsięwzięcia, rozszerzające i wzbogacające ofertę turystyczną na miesiące poza tradycyjnym sezonem wypoczynkowym.

Działania zgrupowane wokół osi priorytetowej „Turystyka” będą skierowane przede wszystkim na wzrost potencjału turystycznego Warmii i Mazur. Wspierane będą projekty dotyczące budowy, rozbudowy i modernizacji bazy noclegowej wszystkich typów, a także budowa lub modernizacja infrastruktury na potrzeby turystyki kongresowej i konferencyjnej oraz obiektów wystawowo-targowych, jeśli wartość projektu nie przekroczy 5 mln Euro.

W szerszym stopniu wykorzystywane będą możliwości rozwoju funkcji uzdrowiskowej w województwie warmińsko-mazurskim, poprzez realizację projektów związanych z budową podstawowej infrastruktury w tym zakresie.

Na wzrost zainteresowania Warmią i Mazurami wpłynie zagospodarowanie i oznakowanie szlaków i atrakcji turystycznych, zagospodarowanie nieczynnych linii kolejowych na potrzeby turystyki, a także upowszechnienie innych możliwości turystyki i wypoczynku poprzez rozwój infrastruktury turystycznej na obszarach o wybitnych walorach przyrodniczych, co pozwoli na ich udostępnienie dla celów poznawczych i turystyki kwalifikowanej.

W znacznie większym stopniu będzie wykorzystywane dla celów turystycznych bogactwo zarówno dziedzictwa kulturowego województwa warmińsko-mazurskiego, jak i możliwości, jakie niesie kultura współczesna. Wspierane będą projekty dotyczące renowacji, odbudowy i adaptacji obiektów dziedzictwa kulturowego, unowocześnienia form ich wykorzystywania, zabezpieczenia przed zagrożeniami, zagospodarowania terenów otaczających.

W ramach niniejszej osi priorytetowej realizowane będą działania dotyczące infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, w tym także budowa i modernizacja infrastruktury sportowej o znaczeniu krajowym.

Osobnym działaniem jest promocja województwa i jego oferty turystycznej. Projekty z tego zakresu dotyczyć będą rozwoju informacji turystycznej, krajowej i zagranicznej promocji regionu i środowisk lokalnych, tworzenia i popularyzacji produktów turystycznych, opracowania i produkcji pamiątek i emblematów regionalnych i lokalnych, a także upowszechniania tradycji kulinarnych wielokulturowego społeczeństwa Warmii i Mazur.

Grupy beneficjentów: przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, jednostki administracji rządowej, samorząd województwa, jednostki samorządu terytorialnego, ich stowarzyszenia i związki, jednostki organizacyjne samorządu województwa i jednostek samorządu terytorialnego, kościoły i związki wyznaniowe.

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
Oś 3 „Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej”
Działanie „Odnowa i rozwój wsi”

Realizacja działania tworzy warunki dla rozwoju społeczno-ekonomicznego obszarów wiejskich i aktywizacji ludności wiejskiej przez wsparcie inwestycyjne przyznawane na realizację projektów związanych z zagospodarowaniem przestrzeni publicznej, w tym utrzymaniem, odbudową i poprawą stanu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi oraz podniesienie atrakcyjności turystycznej obszarów wiejskich. Działanie będzie wpływać na poprawę jakości życia na obszarach wiejskich przez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich. Umożliwi rozwój tożsamości społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich oraz wpłynie na wzrost atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej obszarów wiejskich.

Zakres działania

Pomocy finansowej udziela się podmiotom z tytułu inwestycji w zakresie:

- 1) budowy, przebudowy, remontu lub wyposażenia obiektów:
 - a) pełniących funkcje publiczne, społeczno-kulturalne, rekreacyjne i sportowe,
 - b) służących promocji obszarów wiejskich, w tym propagowaniu i zachowaniu dziedzictwa historycznego, tradycji, sztuki oraz kultury,
- 2) kształtowania obszaru przestrzeni publicznej;
- 3) budowy remontu lub przebudowy infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych, sportowych lub społeczno-kulturalnych;
- 4) zakupu obiektów charakterystycznych dla tradycji budownictwa w danym regionie, w tym budynków będących zabytkami, z przeznaczeniem na cele publiczne;
- 5) odnawiania, eksponowania lub konserwacji lokalnych pomników historycznych, budynków będących zabytkami lub miejsc pamięci;
- 6) kultywowania tradycji społeczności lokalnej oraz tradycyjnych zawodów.

Beneficjenci

Osoba prawna: gmina, instytucja kultury, dla której organizatorem jest jednostka samorządu terytorialnego, kościół lub inny związek wyznaniowy, organizacja pozarządowa mająca status organizacji pożytku publicznego (w rozumieniu ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie).

CEL STRATEGICZNY 4

ZAPEWNIENIE DOSTĘPU MIESZKAŃCOM OBSZARU GMINY DO USŁUG SPOŁECZNYCH

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
Oś 3 „Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej”
Działanie „Odnowa i rozwój wsi”

Realizacja działania tworzy warunki dla rozwoju społeczno-ekonomicznego obszarów wiejskich i aktywizacji ludności wiejskiej przez wsparcie inwestycyjne przyznawane na realizację projektów związanych z zagospodarowaniem przestrzeni publicznej, w tym utrzymaniem, odbudową i poprawą stanu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi oraz podniesienie atrakcyjności turystycznej obszarów wiejskich. Działanie będzie wpływać na poprawę jakości życia na obszarach wiejskich przez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich. Umożliwi rozwój tożsamości społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich oraz wpłynie na wzrost atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej obszarów wiejskich.

Zakres działania

Pomocy finansowej udziela się podmiotom z tytułu inwestycji w zakresie:

- 1) budowy, przebudowy, remontu lub wyposażenia obiektów:
 - a) pełniących funkcje publiczne, społeczno-kulturalne, rekreacyjne i sportowe,
 - b) służących promocji obszarów wiejskich, w tym propagowaniu i zachowaniu dziedzictwa historycznego, tradycji, sztuki oraz kultury,
- 2) kształtowania obszaru przestrzeni publicznej;
- 3) budowy remontu lub przebudowy infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych, sportowych lub społeczno-kulturalnych;
- 4) zakupu obiektów charakterystycznych dla tradycji budownictwa w danym regionie, w tym budynków będących zabytkami, z przeznaczeniem na cele publiczne;
- 5) odnawiania, eksponowania lub konserwacji lokalnych pomników historycznych,

budynków będących zabytkami lub miejsc pamięci;

6) kultywowania tradycji społeczności lokalnej oraz tradycyjnych zawodów.

Beneficjenci

Osoba prawna: gmina, instytucja kultury, dla której organizatorem jest jednostka samorządu terytorialnego, kościół lub inny związek wyznaniowy, organizacja pozarządowa mająca status organizacji pożytku publicznego (w rozumieniu ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie).

Program Operacyjny „Kapitał Ludzki”

Priorytet 7 „Rynek pracy otwarty dla wszystkich oraz promocja integracji społecznej”

W ramach Priorytetu VII podejmowane będą przede wszystkim działania zmierzające do ułatwienia dostępu do rynku pracy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym oraz rozwijania instytucji ekonomii społecznej, jako skutecznej formy integracji społeczno – zawodowej.

Ważnym elementem wsparcia jest eliminowanie różnego rodzaju barier (organizacyjnych, prawnych czy psychologicznych) na jakie napotykają osoby zagrożone wykluczeniem społecznym. Problem ten dotyczy przede wszystkim osób niepełnosprawnych, długotrwale bezrobotnych, imigrantów, osób opuszczających placówki opieki zastępczej czy zakłady karne, postrzeganych w sposób stereotypowy przez pracodawców i otoczenie społeczne jako pracownicy mniej dyspozycyjni oraz mobilni zawodowo. Wobec tych osób zostaną zastosowane instrumenty aktywnej integracji, mające na celu przywrócenie osób wykluczonych na rynek pracy oraz ich integrację ze społeczeństwem, poprzez przywrócenie zdolności lub możliwości zatrudnienia, uzyskanie wsparcia dochodowego oraz wyeliminowanie przeszkód napotykanych przez osoby i rodziny w procesie dostępu do praw i usług społecznych, a przez to wspierających ich powrót do zatrudnienia lub innej pracy

zarobkowej. Istotne jest również tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi adaptacyjnych form zatrudnienia, w tym w sektorze ekonomii społecznej (organizacje pozarządowe, spółdzielnie pracy, spółdzielnie inwalidów i niewidomych, spółdzielnie socjalne), która łącząc cele społeczne z ekonomicznymi stanowi skuteczny instrument aktywizacji osób doświadczających trudności związanych z wejściem i utrzymaniem się na rynku pracy. W tym

kontekście kluczowe znaczenie ma wspieranie przedsiębiorczości społecznej i podmiotów działających na rzecz jej rozwoju, m.in. poprzez doradztwo, szkolenia oraz usług i finansowo - prawne. Wsparcie w ramach Priorytetu będzie zatem przeznaczone nie tylko dla podmiotów ekonomii społecznej, ale również dla instytucji powołanych do jej wspierania, które poprzez dostarczanie niezbędnej wiedzy i doświadczenia w zakresie zasad prowadzenia działalności gospodarczej, zarządzania zasobami ludzkimi czy stosowania przepisów prawnych, umożliwiają rozwój i funkcjonowanie gospodarki społecznej. Dodatkowym elementem wsparcia na rzecz mieszkańców obszarów wiejskich, będzie system małych grantów finansowych, za pomocą którego wspierane będą inicjatywy ukierunkowane na podnoszenie zdolności do zatrudnienia, zwiększenie mobilności i aktywności społecznej mieszkańców i rozwój lokalnych inicjatyw na obszarach wiejskich, w celu zmniejszenia różnicowań pomiędzy tymi obszarami a ośrodkami miejskimi.

W celu zapewnienia właściwych warunków dla realizacji przez instytucje pomocy i integracji społecznej (jednostki organizacyjne pomocy społecznej, jednostki zatrudnienia socjalnego, organizacje pozarządowe) zadań z zakresu aktywnej integracji, niezbędne jest stworzenie również na poziomie regionalnym możliwości podnoszenia kwalifikacji ich kadr i potencjału organizacyjnego powiązanego ściśle ze specyfiką realizowanych przez nie zadań, głównie poprzez szkolenia i kursy realizowane w formach pozaszkolnych oraz upowszechnianie pracy socjalnej i aktywnej integracji w środowiskach lokalnych.

CEL STRATEGICZNY 5

PODNIESIENIE POZIOMU WYKSZTAŁCENIA I KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH MIESZKAŃCÓW GMINY

Program Operacyjny „Kapitał Ludzki”
Priorytet 6 „Rynek pracy otwarty dla wszystkich oraz promocja integracji społecznej”
Działanie 6.1 „Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie”

Celem Działania jest podniesienie poziomu aktywności i mobilności zawodowej oraz zdolności do zatrudnienia osób bezrobotnych i poszukujących pracy (zarówno zarejestrowanych jak i nie zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy), a także osób odchodzących z rolnictwa i zamierzających podjąć pracę w zawodach pozarolniczych.

Realizacja schematu A odbywa się w formule bezprojektowej – zgodnie z regionalnym planem działań na rzecz zatrudnienia. Powiatowe Urzędy Pracy realizują wsparcie wykorzystując instrumenty rynku pracy (wymienione w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy). Realizacja Schematu B odbywa się w formie konkursu projektów.

Program Operacyjny „Kapitał Ludzki”
Priorytet 6 „Rynek pracy otwarty dla wszystkich oraz promocja integracji społecznej”
Działanie 6.2 „Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia”

Celem Działania jest promocja oraz wspieranie inicjatyw i rozwiązań zmierzających do tworzenia nowych miejsc pracy, zwiększania mobilności i aktywności zawodowej oraz budowy postaw kreatywnych, służących rozwojowi przedsiębiorczości i samozatrudnienia.

Działanie to jest ukierunkowane na zapewnienie wszystkim osobom, które mają zamiar rozpocząć prowadzenie własnej działalności gospodarczej pomocy w pokonaniu barier utrudniających samozatrudnienie. W ramach Działania przewidziane są różne formy wsparcia, które mają za zadanie wspomagać przedsiębiorcę zarówno w momencie zakładania przedsiębiorstwa, jak i w okresie początków jego funkcjonowania. Z uwagi na charakter po-

mocy kierowanej do osób bezrobotnych lub biernych zawodowo stosowane muszą być również dodatkowe instrumenty wsparcia, których istotą jest zarówno budowanie i wspieranie postaw kreatywnych, jak i dostarczanie wiedzy o funkcjonowaniu małych firm.

Program Operacyjny „Kapitał Ludzki”
Priorytet 9 „Aktywizacja obszarów wiejskich”
Działanie 9.1 „Wsparcie inicjatyw i paktów lokalnych działających na rzecz rozwoju obszarów wiejskich”

Celem Działania jest pobudzenie aktywności mieszkańców obszarów wiejskich na rzecz samoorganizacji i tworzenia lokalnych inicjatyw ukierunkowanych na rozwój obszarów wiejskich poprzez zatrudnienie, przedsiębiorczość, integrację społeczną i kształcenie.

Struktura i system wdrażania Działania umożliwią zwiększenie liczby i znaczenia powyższych oddolnych inicjatyw mieszkańców obszarów wiejskich oddziałujących na zatrudnienie, rozwój przedsiębiorczości, tworzenie miejsc pracy poza rolnictwem, zwiększenie stopnia spójności społecznej oraz podniesienie poziomu wykształcenia mieszkańców obszarów wiejskich.. W Działaniu przewidziano formy wsparcia, przyczyniające się do poprawy kondycji kapitału ludzkiego na wsi, które odpowiadają specyfice obszarów wiejskich i zgodnie z nią będą wykazywać wysoką skuteczność tj. wsparcie na rzecz tworzenia i podejmowania aktywności przez lokalne inicjatywy i paki na rzecz rozwiązywania problemów mieszkańców wsi w zakresie rozwoju kapitału ludzkiego. Wsparcie zostanie skierowane do gmin wiejskich, miejsko – wiejskich oraz miast do 50 tys. mieszkańców. Zgodnie ze specyfiką obszarów wiejskich oraz potencjalnych ostatecznych odbiorców wsparcia działających na tych obszarach, system wdrażania Działania zostanie skierowany do mniejszych podmiotów (który uniemożliwiłaby im realizację projektów w ramach innych Działań PO KL) i będzie obejmował realizację małych projektów (do 15 tys. PLN) skierowanych do małych społeczności lokalnych i oddziałujących na rzecz ich aktywizacji.

CEL STRATEGICZNY 6

WSPARCIE ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Program Operacyjny „Kapitał Ludzki”
Priorytet 6 „Rynek pracy otwarty dla wszystkich oraz promocja integracji społecznej”
Działanie 6.2 „Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia”

Celem Działania jest promocja oraz wspieranie inicjatyw i rozwiązań zmierzających do tworzenia nowych miejsc pracy, zwiększania mobilności i aktywności zawodowej oraz budowy postaw kreatywnych, służących rozwojowi przedsiębiorczości i samozatrudnienia.

Działanie to jest ukierunkowane na zapewnienie wszystkim osobom, które mają zamiar rozpocząć prowadzenie własnej działalności gospodarczej pomocy w pokonaniu barier utrudniających samozatrudnienie. W ramach Działania przewidziane są różne formy wsparcia, które mają za zadanie wspomagać przedsiębiorcę zarówno w momencie zakładania przedsiębiorstwa, jak i w okresie początków jego funkcjonowania. Z uwagi na charakter pomocy kierowanej do osób bezrobotnych lub biernych zawodowo stosowane muszą być również dodatkowe instrumenty wsparcia, których istotą jest zarówno budowanie i wspieranie postaw kreatywnych, jak i dostarczanie wiedzy o funkcjonowaniu małych firm.

Program Operacyjny „Kapitał Ludzki”
Priorytet 8 „Regionalne kadry gospodarki”
Działanie 8.1 „Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie”

Celem działania jest zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstw, w szczególności mikro, małych i średnich (MŚP), poprzez podniesienie ich zdolności dostosowywania się do zmian gospodarczych w regionie oraz rozwijanie umiejętności do zarządzania zmianą w przedsiębiorstwie oraz podnoszenie i dostosowywanie kwalifikacji i umiejętności osób pracujących do potrzeb regionalnej gospodarki.

Realizowane będą działania takie jak: szkolenia otwarte i zamknięte (ogólne i specjalistyczne) oraz doradztwo związane ze szkoleniami dla kadr zarządzających i pracowników adresowane regionalnie do osób i podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, w zakresie m.in.: zarządzania, identyfikacji potrzeb w zakresie kwalifikacji pracowników, organizacji pracy, zarządzania BHP, uelastycznienia form świadczonej pracy; szkolenia skierowane do osób pracujących zainteresowanych nabyciem nowych, uzupełnianiem lub podwyższaniem kwalifikacji i umiejętności (z wyłączeniem uzupełniania wykształcenia formalnego); szkolenia przekwalifikowujące i usługi doradcze w zakresie wyboru nowego zawodu i osiągnięcia nowych umiejętności zawodowych (w tym indywidualne plany działań i pomoc w wyborze odpowiedniego zawodu i miejsca zatrudnienia) dla osób zagrożonych utratą pracy; wsparcie pracodawców przechodzących procesy adaptacyjne i modernizacyjne w realizacji programów zwolnień monitorowanych (outplacement); pomoc w tworzeniu partnerstw lokalnych z udziałem przedsiębiorstw, związków zawodowych, jednostek samorządu terytorialnego, urzędów pracy i innych środowisk wspomagających pracodawców przechodzących procesy adaptacyjne i modernizacyjne oraz ich pracowników; podnoszenie świadomości pracowników i kierownictw modernizowanych firm w zakresie możliwości i potrzeby realizacji projektów wspierających procesy zmian; doradztwo (wewnętrzne) dla przedsiębiorstw, zwłaszcza MMŚP, (poprzez subsydiowanie zatrudnienia specjalistów z dziedziny ekonomii, finansów lub rachunkowości); usługi w zakresie reorientacji działalności przedsiębiorstwa.

CEL STRATEGICZNY 7

WSPIERANIE ROZWOJU DZIAŁALNOŚCI GOSPODARSTW ROLNYCH

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
Oś 1 „Poprawa konkurencyjności sektora rolnego i leśnego”
Działanie „Grupy producentów rolnych”

Cel działania

Wzmocnienie struktury instytucjonalnej w sektorze pierwotnej produkcji rolnej w celu wsparcia funkcjonowania producentów rolnych poprzez zachęcanie ich do tworzenia grup producentów rolnych i współpracy. W szczególności, celem jest dostosowanie produkcji prowadzonej w gospodarstwach członków grup producentów rolnych do wymogów rynkowych, wspólne wprowadzanie towarów do obrotu, w tym przygotowanie do sprzedaży, centralizacja sprzedaży oraz dostarczenie do odbiorców hurtowych. Ponadto, działanie sprzyjać będzie utworzeniu wspólnych zasad dotyczących informacji o produktach.

Zakres działania

Zryczałtowana pomoc jest udzielana grupom producentów rolnych w pierwszych 5 latach ich funkcjonowania w celu ułatwienia tworzenia i działalności administracyjnej. Z pomocy grupa może skorzystać tylko raz w okresie swojej działalności.

Uzasadnienie

Polscy producenci rolni w niewielkiej skali podejmują wspólne działania na rynku. Silny indywidualizm producentów, przy dużym rozdrobnieniu gospodarstw rolnych, ogranicza ich konkurencyjność. W związku z powyższym, kontynuacja działania za poczatowanego w poprzednim okresie programowania jest konieczna w latach 2007 -2013. W szczególności, korzyść stanowią dostosowanie produkcji prowadzonej w gospodarstwach członków grup producentów rolnych do wymogów rynkowych, wspólne wprowadzanie towarów do obrotu, w tym przygotowanie do sprzedaży, centralizacja sprzedaży oraz dostarczenie do odbiorców hurtowych.

Definicja beneficjenta

Grupy producentów rolnych w rozumieniu ustawy z dnia 15 września 2000 r. o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw (Dz. U. z

2000 r., Nr 88, poz. 983 z późn. zm.), które zostały formalnie wpisane do rejestru prowadzonego przez marszałka właściwego dla siedziby grupy, w okresie objętym PROW 2007-2013

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
OŚ 3 Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej
Działanie „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”

Realizacja działania tworzy warunki dla zrównoważonego rozwoju społeczno gospodarczego obszarów wiejskich przez udzielenie pomocy na podejmowanie lub rozwijanie przez rolników, domowników i małżonków rolników działalności nierolniczej lub związanej z rolnictwem w zakresie produkcji lub usług.

Cel

Różnicowanie działalności rolniczej w kierunku podejmowania lub rozwijania przez rolników, domowników i małżonków rolników, działalności nierolniczej lub związanej z rolnictwem, co wpłynie na tworzenie pozarolniczych źródeł dochodów, promocję zatrudnienia poza rolnictwem na obszarach wiejskich.

Zakres działania

Pomocy udziela się z tytułu podjęcia lub rozwoju działalności w zakresie:

- 1) usług dla gospodarstw rolnych lub leśnictwa;
- 2) usług dla ludności;
- 3) sprzedaży hurtowej i detalicznej;
- 4) rzemiosła lub rękodzielnictwa;
- 5) robót i usług budowlanych oraz instalacyjnych;
- 6) usług turystycznych oraz związanych ze sportem, rekreacją i wypoczynkiem;
- 7) usług transportowych;
- 8) usług komunalnych;
- 9) przetwórstwa produktów rolnych lub jadalnych produktów leśnych;
- 10) magazynowania lub przechowywania towarów;
- 11) wytwarzania produktów energetycznych z biomasy;
- 12) rachunkowości, doradztwa lub usług informatycznych.

Definicja beneficjenta

Osoba fizyczna ubezpieczona na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, jako rolnik, małżonek rolnika lub domownik.